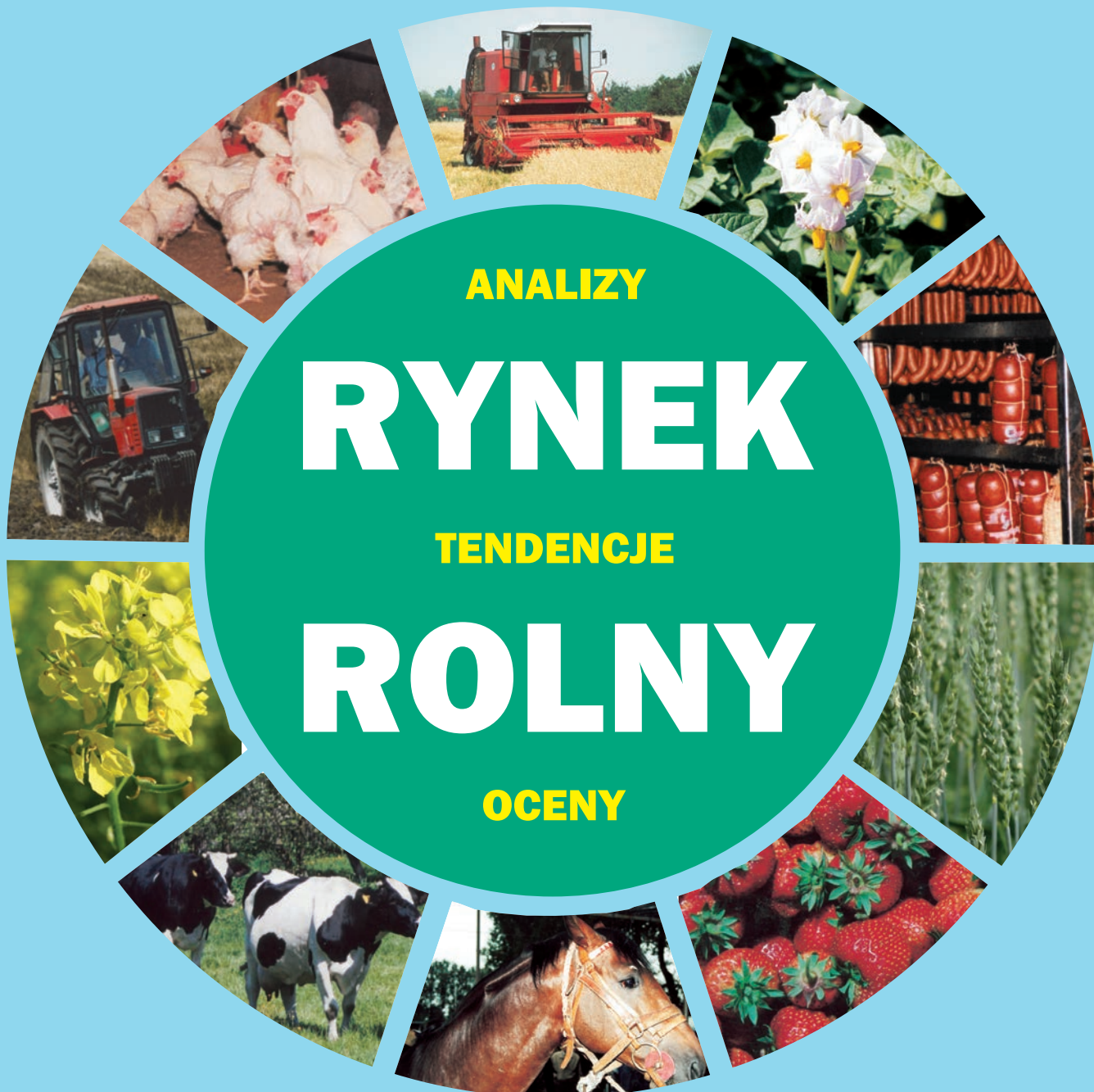

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 11 (345)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

LISTOPAD 2019

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LISTOPAD 2019

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Paweł Kraciński	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego	Dorota Pasińska	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	60
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	64
14. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	71

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipki
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

W październiku 2019 r. nastąpiło zauważalne pogorszenie koniunktury w rolnictwie w porównaniu z miesiącem poprzednim. Rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej były również gorsze niż rok wcześniej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) w październiku br. zmalał o 0,6 pkt. proc. do 99,5 punktu. Oslabienie syntetycznego wskaźnika koniunktury w rolnictwie wynikało zarówno ze spadku wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,9 pkt. proc. do 99,4 punktu, jak również ze zmniejszenia wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,4 pkt. proc. do 99,6 punktu. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmniejszył się głównie z powodu osłabienia dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu spożywczego oraz pogorszenia obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi z zagranicą. Potencjalny popyt osłabiał ponadto spadek wynagrodzeń w relacji do cen detalicznych żywności. Niewielki pozytywny wpływ na potencjalny popyt wywarł natomiast realny spadek cen detalicznych żywności. Niemniej jednak należy podkreślić, że tempo wzrostu cen detalicznych żywności w pierwszych dziewięciu miesiącach br. było zdecydowanie większe niż rok wcześniej. We wrześniu br. żywność i napoje bezalkoholowe były o 5,0% droższe w porównaniu z grudniem 2018 r., podczas gdy rok wcześniej, tj. we wrześniu 2018 r. były one o 0,2% tańsze w stosunku do grudnia 2017 r. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w październiku 2019 r. był o 0,6 pkt. proc. niższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen wyniósł w październiku br. 99,6 punktu, tj. o 0,4 pkt. proc. mniej niż miesiąc wcześniej. Był on również o 0,8 pkt. proc. niższy w porównaniu z październikiem 2018 r. O spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen w październiku br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, zadecydował silniejszy spadek ruchomego wskaźnika cen skupu niż wyrównanego wskaźnika cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa. Do zmniejszenia wyrównanego wskaźnika cen skupu przyczyniły się wrześniowe obniżki cen większości produktów rolnych monitorowanych przez GUS. Ziemniaki w skupie potaniały o 37,8%, kukurydza o 9,8%, żywiec drobiowy o 2,1%, bydło o 1,6%, pszenica o 0,6%, a żyto o 0,4%. Wyższe ceny odnotowano natomiast w przypadku żywca wieprzowego (o 2,1%),

jęczmienia (o 2,0%) oraz mleka krowiego (o 0,5%). W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu we wrześniu br. wyniósł 98,8 punktu, a wyrównany indeks cen skupu wyniósł w październiku br. 99,7 punktu wobec 100,3 punktu miesiąc wcześniej. Dla porównania w październiku 2018 r. wyrównany wskaźnik cen skupu wyniósł 100,9 punktu.

Od czerwca br. tempo zmian cen środków produkcji dla rolnictwa jest stosunkowo niewielkie, co oznacza, że trwająca od sierpnia 2017 r. wyraźna tendencja wzrostowa została zahamowana. We wrześniu br., w porównaniu z miesiącem poprzednim, średnie ceny detaliczne środków produkcji dla rolnictwa nie zmieniły się, ponieważ niewielki wzrost cen środków ochrony roślin i materiałów budowlanych został skompensowany obniżkami cen bezpośrednich nośników energii oraz nawozów mineralnych. Ceny maszyn rolniczych nie zmieniły się istotnie. W rezultacie wyrównany wskaźnik cen środków produkcji dla rolnictwa obniżył się do 100,1 punktu, tj. do poziomu najniższego w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Dla porównania w październiku 2018 r. wskaźnik ten był o 0,4 pkt. proc. wyższy od tegorocznego.

Zmiany cen, jakie dokonały się w okresie styczeń-wrzesień br., w porównaniu z grudniem 2018 r., nie były korzystne dla producentów rolnych, pomimo wzrostu cen koszyka skupu o 0,7%. Ceny detaliczne środków do produkcji rolnej wzrosły bowiem w tym okresie o 2,3%. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen we wrześniu br. wyniósł 98,4 punktu wobec 99,7 punktu miesiąc wcześniej. Dla porównania we wrześniu 2018 r. wskaźnik ten był jeszcze niższy i wynosił 98,1 punktu.

**Arkadiusz
Zalewski**

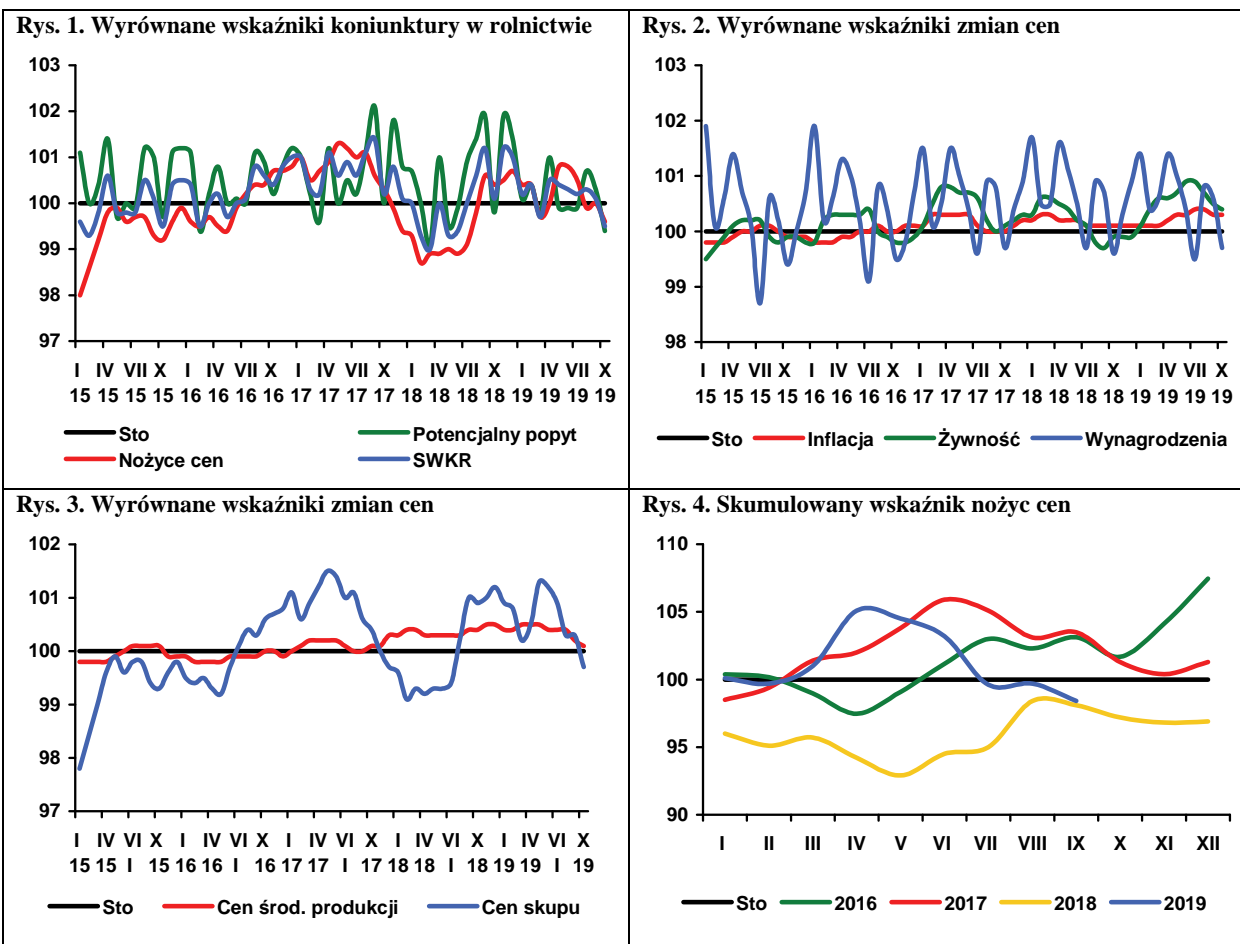
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	X 19	IX 19	VIII 19	VII 19	VI 19	V 19	X 18
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,5	100,1	100,3	100,2	100,3	100,4	100,1
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,4	100,3	100,7	99,9	99,9	99,9	99,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,6	100,0	99,9	100,5	100,8	100,8	100,4
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,7	100,3	100,3	100,9	101,2	101,3	100,9
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,1	100,2	100,4	100,4	100,4	100,5	100,5
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,9	99,8	99,7	99,5	99,4	99,6	100,3
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	99,3	100,1	100,1	98,7	99,5	100,3	99,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,8	101,6	101,1	100,9	100,0	100,3	98,8

^a średnie ruchome 6-miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy i drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Światowe zbiory zbóż w 2019 r. są szacowane na 2,157 mld t¹, czyli o 0,7% więcej niż w 2018 r., ale z tytułu mniejszych zapasów początkowych, podaż zmalała o 0,5% do 2,776 mld t. Zużycie przewidywane jest na rekordowym poziomie (2,184 mld t), co będzie skutkowało dalszym spadkiem poziomu zapasów o 4,4% do 592 mln t. Zapasy u głównych eksporterów się zmniejszą o 3,7% do 155 mln t, przy czym spadek będzie dotyczył głównie kukurydzy.

Światową produkcję pszenicy w 2019 r. szacuje się na 762 mln t, czyli o 4,0% więcej niż w poprzednim roku, ale o 2 mln t mniej niż szacowano miesiąc wcześniej. Podaż ogółem pszenicy zwiększyła się o 2,3% do 1,027 mld t. Jej zużycie w sezonie 2019/20 może wzrosnąć o 2,3% do 756 mln t. Na koniec sezonu zapasy pszenicy mogą się zwiększyć o 2,1% do 271 mln t.

Na rynku zbóż paszowych przewiduje się ponowne zmniejszenie nadwyżek podaży nad popytem. Ich zbiory są szacowane na 1,395 mld t, tj. o 1,0% mniej niż w 2018 r. Podaż ogółem zmalała o 2,1% do 1,749 mld t, co przy przewidywanym wzroście zużycia o 0,3% do 1,428 mld t, będzie skutkowało redukcją stanu zapasów o 9,3% do 321 mln t. U głównych eksporterów zapasy maleją o 5,5% do 86 mln t.

We wrześniu 2019 r. ceny większości zbóż, w porównaniu z poprzednim miesiącem zmalały. Najbardziej potaniała kukurydza (o 9,8% do 630 zł/t). Spadek cen pszenicy i żyta był minimalny (odpowiednio o 0,6 i 0,4% do 660 i 567 zł/t). Podrożał jedynie jęczmień (o 2,0% do 671 zł/t). Na targowiskach odnotowano niewielki (do 1,3%) spadek cen. W porównaniu z notowaniami sprzed roku, pszenica, żyto i jęczmień były tańsze od 9 do 18%, a kukurydza droższa o 8,5%. Na targowiskach zboża były od 2 do 8% droższe niż rok wcześniej.

We wrześniu 2019 r. do skupu trafiło 700 tys. t zbóż podstawowych, tj. o 43,9% mniej niż w poprzednim miesiącu i jednocześnie o 4,1% więcej niż we wrześniu 2018 r. W okresie lipiec-wrzesień 2019 r., wg danych meldunkowych GUS, skupiono 3,02 mln t zbóż podstawowych, tj. o 3,8% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, włączając 1,85 mln t pszenicy (1,92 mln t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 324 tys. t żyta (o 254 tys. t), 400 tys. t jęczmienia (371 tys. t) i 396 tys. t pszenżyta (o 323 tys. t). Skupiono też 273 tys. t kukurydzy (688 tys. t).

W sierpniu 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, zmalały przemiaty zbóż i produkcja większości przetworów zbożowych (z wyjątkiem makaronów) oraz pasz dla zwierząt.

W sierpniu 2019 r. z Polski wyeksportowano 307 tys. t ziarna zbóż, wobec 286 tys. t w poprzednim miesiącu, w tym 133 tys. t pszenicy (117 tys. t w lipcu 2019 r.), 58 tys. t żyta (17 tys. t), 33 tys. t kukurydzy (56 tys. t), i mniejsze ilości pozostałych zbóż. Import wyniósł 79 tys. t, tj. o 7,5%

mniej niż w poprzednim miesiącu. Zmniejszył się przywóz kukurydzy i jęczmienia, czego nie zrównoważył wzrost przywozu pozostałych zbóż. Zmalał eksport mąki pszennej, a pozostałych produktów przemiatu wzrósł, w tym szczególnie mąk żytnich. Po stronie importu spadek obrotów zanotowano tylko w przypadku słodu. Zwiększyły się obroty w eksporcie większości produktów przetworzonych (z wyjątkiem pieczywa). Wzrósł import makaronów, a pozostałych produktów przetworzonych zmalał.

We wrześniu 2019 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, na poziomie producenta zmalały ceny mąki pszennej i kaszy jęczmiennej, a ceny pieczywa nadal rosną. W handlu detalicznym wzrosły ceny wszystkich produktów objętych badaniem (od 0,4 do 1,5%). Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich potaniały mieszanki dla bydła i loch oraz koncentrat Provit. Ceny pozostałych pasz treściwych wzrosły. Zarówno przetwory zbożowe, jak i pasze, nadal były droższe niż przed rokiem.

W październiku 2019 r. na większości europejskich rynków dominowały wzrostowe tendencje cen zbóż. W stosunku do października 2018 r. zboża były jednak tańsze od 8 do 22%.

Wiesław Łopaciuk

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 504, IGC, wrzesień 2019 r.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	I-XII	664,4	546,7	542,3	612,2	788,6	632,3	727,6	646,4	x
2018	I-XII	726,2	596,7	619,3	697,6	836,3	671,0	778,3	687,2	x
2018	IX	800,4	692,0	580,5	734,8	868,7	698,2	799,2	693,5	435,5
	X	810,4	701,8	614,5	756,9	873,1	707,9	808,0	704,7	436,2
	XI	822,5	708,7	687,5	776,0	898,1	716,3	831,0	722,9	435,9
	XII	831,1	708,8	710,7	803,4	906,0	716,2	846,7	730,2	434,6
2019	I	832,6	724,4	745,5	817,7	920,2	735,1	861,4	738,2	435,1
	II	838,0	728,6	731,8	831,6	941,9	743,0	885,8	762,7	437,2
	III	828,9	697,5	736,7	773,3	946,8	748,6	900,1	796,4	435,5
	IV	799,7	728,3	736,5	779,8	949,0	762,3	902,4	792,9	434,3
	V	790,2	753,3	697,1	788,3	958,2	761,1	897,5	792,4	435,2
	VI	762,8	707,6	723,7	731,0	943,4	764,8	886,1	789,5	432,1
	VII	675,8	578,3	696,0	615,1	931,1	750,0	871,4	780,5	431,5
	VIII	663,9	569,4	698,4	657,3	900,4	724,4	838,3	750,5	440,0
	IX	660,2	567,0	629,7	670,5	888,9	723,4	831,3	745,4	441,1
Zmiana w %										
	<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	-0,6	-0,4	-9,8	2,0	-1,3	-0,1	-0,8	-0,7	0,3
	<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	-17,5	-18,1	8,5	-8,8	2,3	3,6	4,0	7,5	1,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyżyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza
		VII 2017 VI 2018		6510,2	2481,8	657,4	746,7	361,7	755,8	8804,7
VII 2018-VI 2019		4694,4	1912,9	524,4	627,8	492,8	650,5	6538,6	3141,5	2370,8
VII-IX 2018		1920,6	756,5	254,2	370,7	170,6	322,7	2910,4	1377,5	687,1
VII-XI 2019		1850,4	806,7	323,8	399,9	170,9	396,4	3021,5	1509,6	272,7
2018	IX	492,0	160,3	49,5	51,6	23,7	71,9	672,9	285,9	562,7
	X	420,0	147,2	41,9	40,3	18,4	44,3	522,2	230,9	711,6
	XI	334,8	135,0	33,1	35,8	19,8	40,6	448,4	213,9	224,7
	XII	262,9	115,4	26,6	25,2	171,5	44,5	362,8	195,2	87,2
2019	I	285,7	125,2	28,5	27,4	18,2	42,5	387,5	199,5	99,9
	II	386,1	162,6	33,2	28,2	18,7	50,5	501,0	242,7	89,2
	III	327,0	116,4	22,7	20,5	14,0	27,7	400,6	167,0	154,6
	IV	224,4	110,4	30,4	32,1	25,3	26,1	315,1	181,8	106,0
	V	275,8	134,2	38,6	24,5	19,4	32,4	374,0	214,4	102,0
	VI	257,1	110,0	15,2	23,1	16,9	19,2	316,5	118,6	108,4
	VII	578,0	278,1	110,0	231,1	117,8	146,3	1070,8	573,7	97,8
	VIII	800,4	329,1	150,9	113,9	33,5	146,3	1250,0	581,6	68,5
	IX	472,0	199,5	62,8	54,9	19,6	103,7	700,7	354,3	106,4
Zmiana w %										
	<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	-41,0	-39,4	-58,4	-51,8	-41,5	-29,1	-43,9	-39,1	55,3
	<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	-4,1	24,4	26,8	6,5	-17,3	44,3	4,1	23,9	-81,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2016 ^b	I-XII	2849,2	2367,7	250,2	1589,4	177,0	10093,4
2017 ^b	I-XII	2887,1	2408,7	238,2	1548,6	179,9	10994,7
2018 ^b	I-XII	2966,3	2457,1	252,9	1518,8	180,1	11228,0
2018	IX	196,8	154,6	14,9	85,2	13,8	764,3
	X	223,7	172,8	16,5	94,6	15,2	851,4
	XI	208,5	161,1	15,7	88,4	14,2	810,3
	XII	195,3	150,6	15,5	85,3	12,5	775,9
2019	I	207,3	156,8	13,9	86,8	14,1	832,3
	II	189,8	146,5	12,4	77,6	13,2	738,3
	III	198,3	148,0	16,0	86,8	14,6	851,2
	IV	187,6	147,5	17,4	89,5	16,7	819,1
	V	193,9	143,3	18,1	89,7	13,7	835,0
	VI	168,2	125,5	15,0	88,8	12,6	760,1
	VII	206,5	153,9	17,7	91,6	11,3	816,4
	VIII	201,1	151,7	17,1	90,4	11,9	804,4
Zmiana w %							
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>		-2,6	-1,4	-3,4	-1,3	5,3	-1,5
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>		-0,1	-4,1	17,9	2,4	12,3	-0,3

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7
2018	I-XII	1790,3	484,1	152,8	1145,7	4133,5	625,1	53,7	225,0	294,6	1259,3
2018	IX	198,1	79,7	13,3	87,1	460,7	63,1	15,5	4,9	16,2	102,8
	X	230,6	43,7	25,4	224,8	566,7	63,1	9,8	11,3	49,7	139,7
	XI	236,3	36,0	8,9	164,0	488,3	60,0	1,8	14,1	41,6	121,8
	XII	28,0	28,0	7,9	103,4	212,7	51,5	3,4	5,9	32,7	100,1
2019	I	57,0	32,3	1,9	89,3	211,4	51,6	2,1	13,0	60,3	132,3
	II	182,1	34,8	1,9	63,6	314,2	41,7	2,7	10,4	46,3	105,5
	III	204,5	20,5	0,4	83,6	320,0	36,3	0,6	26,3	46,2	113,5
	IV	77,9	31,2	0,6	67,5	191,6	39,7	0,5	13,7	44,8	103,4
	V	82,7	38,6	0,9	49,6	186,5	52,3	0,8	27,9	29,8	117,0
	VI	128,0	11,7	5,6	63,1	216,3	41,1	0,5	16,3	33,8	97,5
	VII	116,7	17,4	50,2	55,6	286,0	37,7	1,1	24,0	18,1	85,5
	VIII	132,7	58,4	5,6	32,7	307,3	46,0	1,5	13,4	13,7	79,1
Zmiana w %											
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>		13,7	234,7	-88,7	-41,2	7,4	22,2	40,0	-44,0	-24,5	-7,5
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>		-38,7	-33,6	-75,9	-42,7	-35,0	-39,1	-77,4	4,0	40,5	-26,6

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017	I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2018	I-XII	80,7	40,3	99,4	74,6	17,0	37,8	54,4	162,1	80,7	40,3
2018	IX	9,2	1,9	4,5	2,4	6,9	7,0	1,2	3,4	3,8	14,8
	X	10,2	2,2	7,3	3,2	7,0	7,9	1,8	3,5	5,1	12,4
	XI	10,1	1,2	5,1	9,9	6,8	7,2	1,6	3,2	5,1	12,2
	XII	7,8	1,2	4,3	2,8	5,4	4,8	1,1	2,6	5,0	9,6
2019	I	8,7	2,2	4,1	4,2	7,4	6,4	1,9	3,6	5,5	23,9
	II	8,7	1,9	4,9	3,1	7,7	5,5	2,0	3,3	6,1	17,0
	III	8,5	1,9	6,0	3,9	6,6	6,4	1,6	3,9	6,9	23,2
	IV	7,7	2,2	5,5	3,1	6,3	6,3	1,3	4,1	5,7	23,4
	V	6,3	2,3	4,6	2,7	8,9	7,1	1,9	3,8	6,5	14,8
	VI	5,1	2,1	4,1	2,8	9,2	6,4	1,6	3,3	5,8	14,4
	VII	6,3	2,1	4,4	2,6	8,2	6,4	1,1	3,2	4,2	16,2
	VIII	6,1	2,7	4,5	2,6	5,9	6,5	1,3	3,3	5,0	12,6
Zmiana w %											
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>		-2,4	26,7	3,2	1,7	-27,9	0,6	13,4	1,3	16,9	-22,3
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>		-31,8	-19,3	-40,6	-3,1	-36,5	-0,6	31,9	8,0	22,4	-26,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2017	I-XII	40,8	130,6	578,1	.	.	82,0	29,4	165,3	.	.
2018	I-XII	42,7	143,2	592,0	.	.	79,9	32,0	169,5	.	.
2018	IX	4,0	12,2	50,6	.	.	6,7	2,6	16,2	.	.
	X	4,2	14,1	57,9	.	.	6,8	2,6	16,5	.	.
	XI	3,9	9,8	53,8	.	.	7,1	2,6	15,1	.	.
	XII	3,4	9,7	44,0	.	.	6,7	2,5	10,5	.	.
2019	I	4,3	12,7	51,4	.	.	6,7	3,0	14,5	.	.
	II	4,5	13,9	53,5	.	.	7,8	2,5	13,4	.	.
	III	4,6	12,9	58,3	.	.	6,5	2,3	14,7	.	.
	IV	4,1	13,5	56,7	.	.	7,3	2,9	15,2	.	.
	V	4,7	13,3	54,4	.	.	7,4	2,9	14,5	.	.
	VI	3,6	12,4	53,6	.	.	6,1	2,9	13,6	.	.
	VII	3,5	11,5	59,2	.	.	6,6	2,3	14,4	.	.
	VIII	3,9	12,7	59,0	.	.	6,8	2,2	13,5	.	.
Zmiana w %											
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>		10,8	9,9	-0,2	x	x	2,4	-4,8	-6,5	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>		3,1	3,4	13,0	x	x	5,8	-25,1	-9,8	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2018	I-XII	1,11	2,50	1,86	4,60	4,13	4,80	5,25	6,33
2018	IX	1,19	2,52	1,85	4,62	4,15	4,82	5,29	6,37
	X	1,45	2,51	1,88	4,60	4,20	4,94	5,37	6,49
	XI	1,53	2,54	1,89	4,62	4,27	5,06	5,41	6,56
	XII	1,55	2,51	1,88	4,64	4,29	5,12	5,44	6,62
2019	I	1,57	2,62	1,85	4,64	4,33	5,18	5,52	6,65
	II	1,59	2,64	1,87	4,70	4,36	5,24	5,56	6,69
	III	1,58	2,68	1,90	4,72	4,36	5,24	5,57	6,80
	IV	1,58	2,66	1,93	4,76	4,39	5,26	5,58	6,82
	V	1,56	2,72	1,88	4,78	4,42	5,30	5,58	6,83
	VI	1,57	2,73	1,87	4,74	4,42	5,30	5,61	6,88
	VII	1,55	2,73	1,91	4,74	4,43	5,30	5,63	6,93
	VIII	1,55	2,73	1,92	4,78	4,43	5,30	5,64	6,96
	IX	1,54	2,77	1,91	4,80	4,46	5,34	5,70	6,99
Zmiana w %									
<u>IX 2019</u> VIII 2019		-0,6	1,5	-0,5	0,4	0,7	0,8	1,1	0,4
<u>IX 2019</u> IX 2018		29,4	9,9	3,2	3,9	7,5	10,8	7,8	9,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2018	I-XII	1730,3	1800,4	2345,1	1422,8	1819,0	1638,6	2547,8
2018	IX	1777,2	1826,3	2358,9	1451,7	1836,0	1658,6	2568,3
	X	1781,0	1824,9	2353,5	1456,8	1841,9	1664,2	2566,4
	XI	1794,2	1840,5	2368,4	1477,1	1851,0	1680,3	2577,4
	XII	1796,0	1843,9	2374,2	1483,4	1853,7	1685,6	2587,0
2019	I	1836,2	1840,6	2371,3	1450,9	1854,6	1693,7	2581,8
	II	1844,1	1853,5	2377,3	1461,2	1863,0	1704,8	2586,1
	III	1853,7	1859,3	2383,6	1456,4	1878,3	1709,6	2587,4
	IV	1863,6	1861,5	2383,5	1466,8	1887,0	1714,1	2591,3
	V	1862,5	1863,1	2382,7	1469,6	1889,5	1717,7	2591,4
	VI	1862,5	1867,3	2386,8	1509,2	1892,6	1722,4	2589,7
	VII	1861,4	1868,3	2389,7	1509,2	1893,5	1723,6	2583,4
	VIII	1867,4	1871,3	2387,6	1509,7	1889,9	1725,3	2579,3
	IX	1858,5	1862,6	2401,9	1510,1	1892,8	1727,7	2570,7
Zmiana w %								
<u>IX 2019</u> VIII 2019		-0,5	-0,5	0,6	0,0	0,2	0,1	-0,3
<u>IX 2019</u> IX 2018		4,6	2,0	1,8	4,0	3,1	4,2	0,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter	
2018	IV	2,138	2,225	3,894	0,000	1,749	3,185	1,983
	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159
	VIII	2,126	2,203	3,874	0,742	1,881	3,427	2,229
	IX	2,079	2,114	3,678	0,747	1,826	3,231	2,206
	X	2,058	2,110	3,625	0,770	1,714	3,020	2,123
	XI	2,062	2,061	3,598	0,781	1,637	2,857	2,042
	XII	2,071	2,046	3,612	0,780	1,621	2,827	1,988
2019	I	1,974	2,015	3,512	0,767	1,573	2,798	1,979
	II	1,967	1,978	3,481	0,749	1,609	2,847	2,013
	III	1,945	1,984	3,456	0,743	1,728	3,069	2,066
	IV	1,924	1,988	3,399	0,729	2,206	3,897	2,056
	V	1,931	1,972	3,405	0,723	2,251	3,970	2,045
	VI	1,973	2,006	3,386	0,709	2,228	3,823	2,061
	VII	2,012	2,034	3,445	0,699	2,183	3,737	2,134
	VIII	2,084	2,099	3,561	0,699	2,256	3,855	2,169
	IX	2,088	2,129	3,554	0,706	2,310	3,932	2,118

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

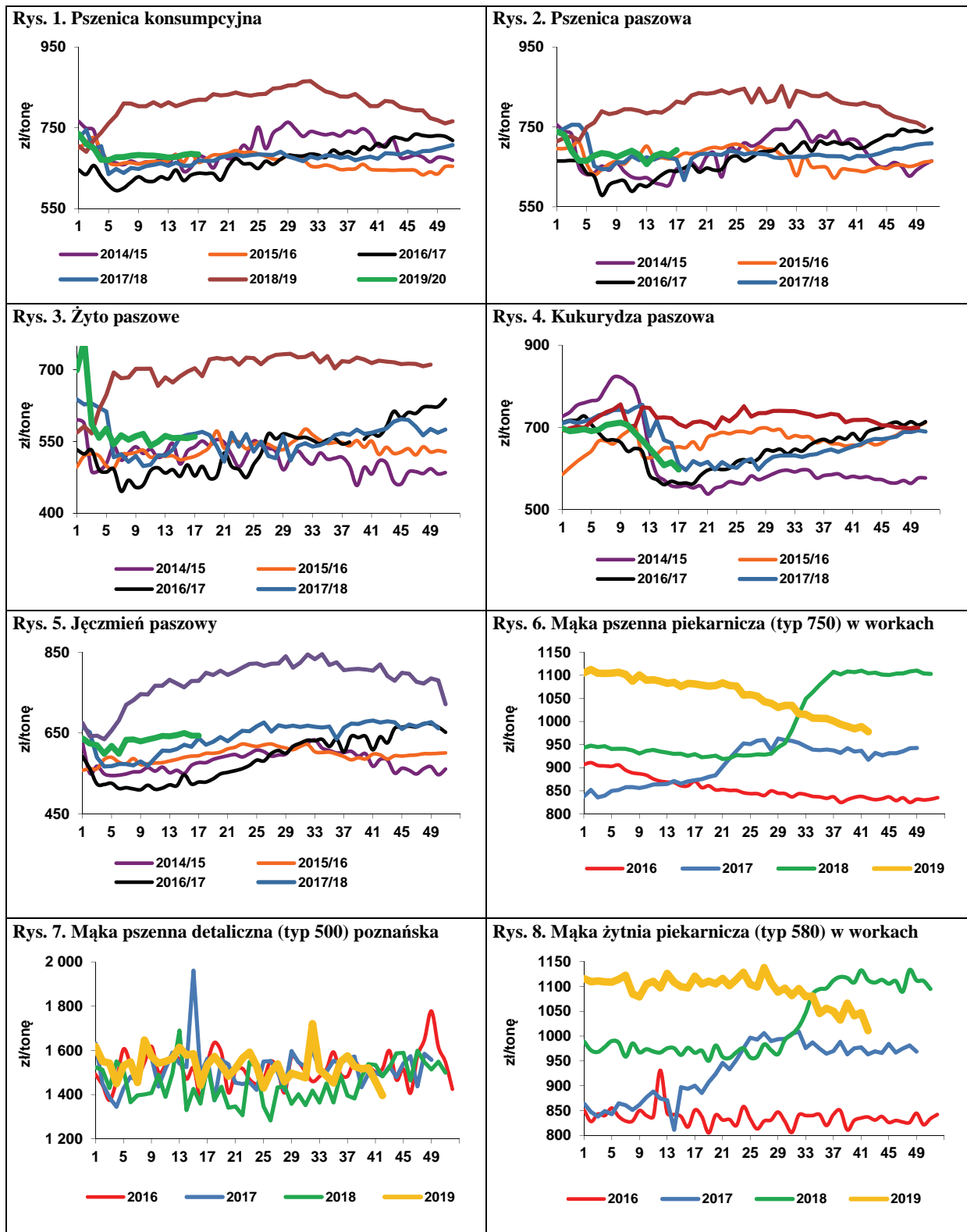
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2018	VII	199	157	.	177	187	136	141	153	167
	VIII	212	169	.	209	209	148	151	154	194
	IX	205	174	205	202	205	168	145	.	179
	X	205	185	205	204	206	.	140	.	173
	XI	204	188	204	202	205	183	141	.	173
	XII	207	188	207	202	206	.	143	.	181
2019	I	210	196	210	206	207	173	144	.	189
	II	210	199	210	196	193	.	147	.	.
	III	194	195	.	173	177	.	159	.	.
	IV	195	199	.	174	173	.	145	.	.
	V	188	194	.	164	169	.	138	.	.
	VI	184	195	.	157	169	.	143	.	.
	VII	177	186	.	156	158	.	142	133	.
	VIII	171	170	.	154	156	139	.	.	168
	IX	168	163	.	152	153	.	.	.	163
	X	175	158	.	160	163	.	.	.	160
Zmiana w %										
<u>X 2019</u> IX 2019	3,8	-3,3	x	5,5	6,3	x	x	x	x	-2,0
<u>X 2019</u> X 2018	-14,8	-14,7	x	-21,6	-20,8	x	x	x	x	-7,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/t)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Kampania cukrownicza 2019/2020 rozpoczęła się we wrześniu i dotychczas przebiega bez większych problemów. Buraki cukrowe zostaną zebrane z arealu ok. 240 tys. ha, tj. nieznacznie większego niż przed rokiem. Warunki pogodowe w okresie wegetacji były niekorzystne i negatywnie wpłynęły na plony korzeni, które wyniosą 55-57 t/ha, a technologiczny plon cukru ok. 8,5 t/ha. W związku z tym produkcja cukru wyniesie ok. 2000 tys. t i będzie większa od krajowego zużycia (ok.

1850 tys. t). Nadwyżka podaży nad popytem będzie warunkowała duży eksport. Buraki cukrowe w bieżącej kampanii są przerabiane w 17 cukrowniach, gdyż jedna cukrownia została wyłączona z produkcji.

We wrześniu 2019 r. została zahamowana wzrostowa tendencja cen cukru na krajowym rynku. Średnia cena zbytu cukru w workach wyniosła 1,67 zł/kg i była o 1,2% niższa niż w sierpniu br., ale była o 4,4% wyższa niż przed rokiem. W okresie trzech kwartałów br. ceny te wzrosły o 6,4%. Cena zbytu cukru paczkowanego spadła w porównaniu z sierpniem 2019 r. o 4,5% do 1,89 zł/kg, ale była o 14,5% wyższa niż przed rokiem. Od początku 2019 r. ceny cukru paczkowanego wzrosły o 0,5%. Ceny detaliczne cukru wykazują tendencję wzrostową. Średnia cena detaliczna we wrześniu 2019 r. wyniosła 2,61 zł/kg i była na takim samym poziomie jak przed miesiącem oraz o 26,1% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r. W okresie styczeń-wrzesień ceny detaliczne wzrosły o 16,0%.

Wzrost cen zbytu cukru nie skutkował poprawą wyników finansowych przemysłu cukrowniczego, który

w pierwszym półroczu 2019 r. wypracował zysk netto na poziomie 34 mln zł, tj. o 57% mniej niż w analogicznym okresie 2018 r.

Według wstępnych danych w okresie styczeń-sierpień 2019 r. eksportowano z Polski 506,6 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampanii 2018/2019 i przewidywaną dużą produkcję w sezonie 2019/2020. Na rynku UE sprzedano 248,9 tys. t po średniej cenie 362 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (88,6 tys. t), Niemcy (82,8 tys. t) i Węgry (16,0 tys. t). Duża podaż w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości cukru eksportowali do krajów trzecich: Izrael (77,7 tys. t), Egipt (36,2 tys. t), Gruzja (27,0 tys. t) i Arabia Saudyjska (15,4 tys. t). Średnia cena eksportowa do krajów trzecich wyniosła 303 EUR/t. Import cukru wyniósł 145,6 tys. t, w tym 86,2 tys. t z UE. Średnia cena importowa wyniosła 376 EUR/t, w tym z UE 390 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (53,4 tys. t) i Czech (10,8 tys. t). W marcu br. importowano cukier surowy do rafinacji z Nikaragui (20,5 tys. t) po średniej cenie 290 EUR/t, a w maju z Laosu (30 tys. t) po średniej cenie 320 EUR/t.

Według danych ERS USDA we wrześniu br. średnia cena cukru białego wyniosła 340 USD/t, a cukru surowego 275 USD/t. Ceny te były odpowiednio o 5,9 i 11,6% wyższe niż przed miesiącem. Według danych International Sugar Organisation w listopadzie br. ceny cukru białego wynosiły ok. 345 USD/t, a cukru surowego 275 USD/t. Ceny cukru białego i surowego były nieznacznie niższe niż przed rokiem. Relatywnie niskie ceny są niekorzystne dla krajowych producentów cukru, gdyż eksport ma duży udział (ok. 25%) w przychodach ze sprzedaży.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2017	VIII	468,21	541,54	395,81	656,77	656,83	656,55
	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
2018	I	371,58	416,56	338,30	467,93	436,82	783,98
	II	365,21	415,87	334,37	422,11	411,97	588,00
	III	348,90	395,59	325,87	398,62	382,79	896,10
	IV	341,24	392,55	318,70	460,73	432,79	900,02
	V	338,03	410,81	299,69	471,01	440,61	764,90
	VI	336,51	390,66	350,06	384,12	364,45	876,23
	VII	341,48	375,57	313,35	343,60	331,67	805,31
	VIII	334,11	377,64	305,93	337,06	316,98	778,69
	IX	341,28	380,28	311,88	418,59	393,80	850,45
	X	336,82	388,69	302,86	466,30	450,42	1051,04
	XI	331,32	384,01	308,13	459,55	447,58	608,08
	XII	331,82	370,43	312,01	458,24	490,99	393,57
2019	I	343,81	375,76	315,62	490,88	504,41	471,50
	II	337,41	366,93	309,09	421,75	395,20	941,77
	III	330,96	348,65	311,93	334,52	408,49	297,45
	IV	324,45	354,06	301,43	410,26	391,87	612,58
	V	329,33	373,22	301,09	356,38	395,53	339,12
	VI	332,20	356,94	301,25	390,63	363,66	599,36
	VII	332,19	364,73	295,02	351,26	341,52	903,11
	VIII	328,68	363,68	288,80	438,44	409,25	673,65

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

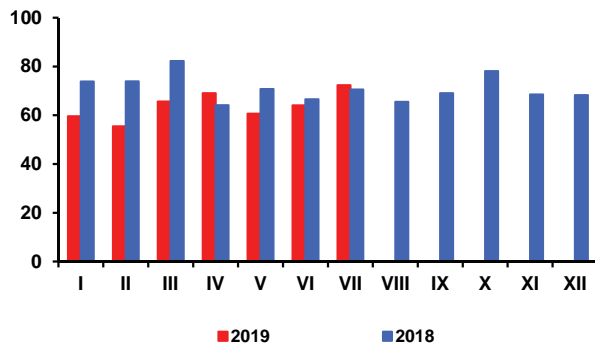
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	Workowany	Paczkowany			
2017	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76
	XII	1,71	1,68	1,70	2,62
2018	I	1,68	1,62	1,71	2,52
	II	1,66	1,58	1,72	2,28
	III	1,67	1,54	1,71	2,21
	IV	1,67	1,45	1,72	2,15
	V	1,66	1,40	1,73	2,08
	VI	1,65	1,37	1,73	2,03
	VII	1,64	1,48	1,74	1,97
	VIII	1,62	1,69	1,74	2,04
	IX	1,60	1,65	1,75	2,07
	X	1,53	1,52	1,75	2,09
	XI	1,58	1,68	1,74	2,05
	XII	1,61	1,85	1,75	2,14
2019	I	1,57	1,88	1,74	2,25
	II	1,57	1,79	1,75	2,41
	III	1,59	1,80	1,74	2,47
	IV	1,62	1,83	1,75	2,51
	V	1,68	1,97	1,76	2,53
	VI	1,67	1,98	1,77	2,55
	VII	1,68	2,04	1,78	2,58
	VIII	1,69	1,98	1,78	2,61
	IX	1,67	1,89	1,77	2,61

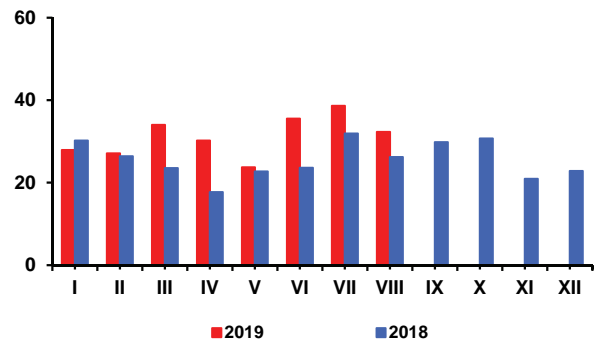
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

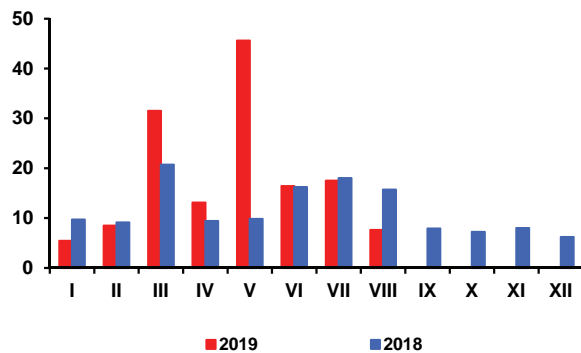
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

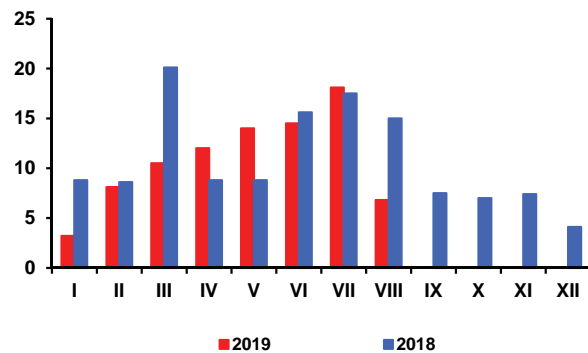
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

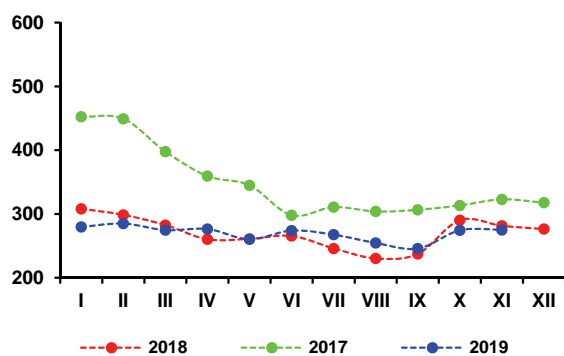
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

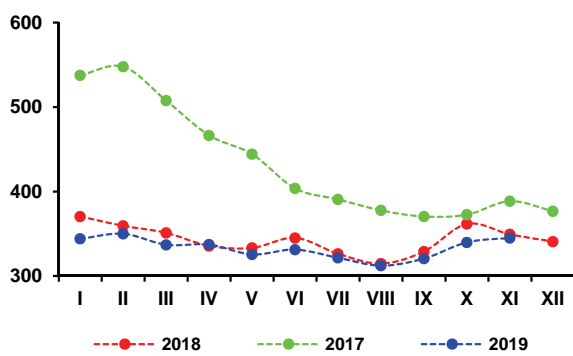
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

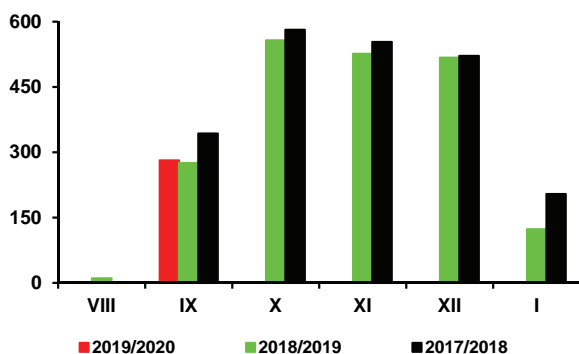
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, GUS.

Oil World w najnowszym miesięcznym raporcie opublikowanym 11 października 2019 r. po raz kolejny obniżył światowe zbiory rzepaku do 61,9 mln t (o 0,2 mln t w porównaniu z oceną sprzed miesiąca). W grupie kluczowych producentów zmniejszono szacunki zbiorów rzepaku dla Kanady (o 0,4 mln t do 19,0 mln t) w związku z problemami zbiorów w tym kraju spowodowanymi opadami śniegu oraz Australii (o 0,3 mln t do 2,2 mln t) z powodu panującej tam suszy, a także w niewielkim zakresie dla UE-28 (o 0,1 mln t do 17,0 mln t). Nie zmieniono szacunków odnośnie zbiorów rzepaku w Chinach (5,2 mln t), natomiast zwiększono dla Indii (o 0,4 mln t do 7,9 mln t), Rosji i Ukrainy (poniżej 0,1 mln t do 5,5 mln t) oraz USA (o 0,1 mln t do 1,7 mln t). Według aktualnych ocen w sezonie 2019/20 światowe zasoby rzepaku (produkcja łącznie z wysokimi zapasami na początku sezonu wynoszącymi 9,7 mln t) zmniejszą się do 71,6 mln t (o 2,4 mln t w porównaniu z poprzednim sezonem), a jego zużycie obniży się do 63,5 mln t (o 0,8 mln t) i będzie 1,6 mln t większe od produkcji. W tej sytuacji globalne zapasy rzepaku na koniec sezonu obniżą się, ale nadal będą relatywnie wysokie, wyniosą 8,1 mln t (o 1,6 mln t mniej niż przed rokiem) i będą stanowić 12,8% rocznego zużycia wobec 15,1% przed rokiem i 14,7% przed dwoma laty.

Od początku sezonu 2019/20, z uwagi na spadek zbiorów rzepaku w Europie i na świecie, jego ceny na europejskim rynku powoli rosną. W październiku 2019 r. przeciętna cena rzepaku w portach europejskich wyniosła 427 USD/t (cif Hamburg) i była o 0,5% wyższa niż przed miesiącem, ale nadal była o 1,2% niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował średnio 883 USD/t (fob ex-mill Holandia) i był o 1,4% tańszy niż przed miesiącem, ale o 0,9% droższy niż przed rokiem. Za śrutę rzepakową płacono średnio 214 USD/t (fob ex-mill Hamburg), tj. 4,9% więcej niż przed miesiącem, ale o 21,3% mniej niż przed rokiem.

Analogiczne kierunki zmian cen rzepaku i produktów jego przerobu mają miejsce na krajowym rynku. Według monitoringu cen prowadzonego przez MRiRW, w październiku nastąpił dalszy wzrost ceny skupu rzepaku o 3,1% do 1639 zł/t, przy czym w relacji rok do roku była ona nadal o 0,1% niższa. Odnotowano też dalszy wzrost ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego o 0,5% do 3520 zł/t, przy spadku ceny zbytu śruty rzepakowej o 1,4% do 818 zł/t. W relacji rok do roku cena oleju rzepakowego rafinowanego była o 6,3% wyższa, a śruty rzepakowej 10,5% niższa. Dalszego powolnego wzrostu cen skupu rzepaku można spodziewać się co najmniej do końca I kwartału 2020 r., tj. do czasu wstępnych szacunków dotyczących przezimowania i wielkości zbiorów rzepaku w sezonie 2020/21.

W pierwszych ośmiu miesiącach 2019 r. krajowy przerób i produkcja surowego oleju rzepakowego była większa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Mniejsza była produkcja margaryn. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi), które mają dominującą pozycję w przemyśle tłuszczowym (w 2018 r. 92,9% udziału w produkcji oleju rzepakowego i 100% udziału w produkcji margaryn całego przemysłu tłuszczowego), od stycznia do sierpnia 2019 r. wyprodukowały 751,8 tys. t surowego oleju rzepakowego, tj. o 2,4% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego wyniosła 451,3 tys. t i była o 8,1% mniejsza, z tego produkcja oleju rzepakowego na cele jadalne zmniejszyła się o 10,1% do 313,9 tys. t, a na cele techniczne o 3,0% do 137,4 tys. t.

Produkcja margaryn wyniosła 197,6 tys. t i była o 1,1% mniejsza niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2018 roku.

W sierpniu 2019 r. natrapił dalszy wzrost obrotów handlu zagranicznego produktami olejnymi. Wyjątkiem był mniejszy, niż przed miesiącem, wywóz olejów roślinnych oraz mniejszy przywóz śrut olejnych. Od stycznia do sierpnia 2019 r. wywieziono: 296,4 tys. t nasion olejnych (o 33,8% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), w tym 195,4 tys. t rzepaku (o 39,0% więcej), 105,5 tys. t olejów roślinnych (o 25,5% więcej), w tym 57,4 tys. t oleju rzepakowego (o 13,1% więcej), 440,8 tys. t śrut olejnych (o 6,0% mniej), w tym 364,5 tys. t śruty rzepakowej (o 16,4% mniej) i 101,1 tys. t margaryn (o 12,7% więcej). Jednocześnie w okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2019 r. przywieziono: 2081,1 tys. t śrut olejnych (o 5,1% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), 574,9 tys. t olejów roślinnych (o 11,8% więcej), 597,5 tys. t nasion olejnych (o 25,6% mniej), w tym 336,8 tys. t rzepaku (o 36,8% mniej) oraz 62,0 tys. t margaryn (o 3,9% mniej). Deficyt handlowy produktami olejnymi w okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2019 r. obniżył się do 1024,5 mln EUR, tj. o 12,8% w relacji rok do roku, w wyniku wzrostu wpływów z eksportu produktów olejnych o 16,7% do 458,4 mln EUR, przy spadku wydatków na ich import o 5,4% do 1482,9 mln EUR.

W okresie dziewięciu miesięcy 2019 r. na rynku tłuszczów roślinnych w warunkach niewielkich zmian, a nawet spadku popytu na tłuszcze roślinne w gospodarstwach domowych i przy niewielkim wzroście cen surowców do ich produkcji, miały miejsce niewielkie wahania cen detalicznych margaryn, przy powolnym wzroście cen detalicznych olejów roślinnych (wyjątkiem był spadek ich cen w kwietniu i sierpniu). Jednocześnie na rynku tłuszczów zwierzęcych, w tym głównie na rynku masła przeważały spadki cen detalicznych, ze względu na wyższą niż przed rokiem krajową podaż masła (wzrost produkcji, przy spadku eksportu masła) oraz duży spadek jego cen na międzynarodowych rynkach. W I kwartale 2019 r., podobnie jak w ostatnich miesiącach 2018 r. nadal malały też ceny detaliczne „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (śłoniny, smalcu), ale od kwietnia ich ceny ponownie rosły w następstwie wzrostu cen żywności wieprzowego na krajowym i europejskim rynku. W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 2019 r., przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 4,4% w relacji r/r, ceny tłuszczów roślinnych zmniejszyły się średnio o 0,3%, z tego ceny margaryn zmniejszyły się o 0,5%, olejów roślinnych o 0,1%, przy wzroście cen oliwy z oliwek o 0,8%. Spadek cen tłuszczów roślinnych był znacznie mniejszy niż cen tłuszczów zwierzęcych, który wyniósł średnio 2,6% w relacji r/r i był następstwem spadku cen masła o 2,9%, przy wzroście cen „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” o 1,8%. W wyniku tych zmian tłuszcze roślinne podrożały względem masła, natomiast potaniały względem „pozostałych tłuszczów zwierzęcych”.

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,80	15,6	66,7
2018 I-XII	1 239 264	804 543	136 471	1 907 336	49,63	11,0	65,0
2018 VIII	103 742	72 407	7 245	168 903	4,39	7,0	61,4
IX	95 623	66 562	8 819	153 366	3,99	9,2	62,3
X	110 130	77 259	12 729	174 659	4,54	11,6	63,1
XI	105 969	72 192	12 723	165 437	4,30	12,0	64,1
XII	105 233	57 636	8 804	154 065	4,01	8,4	68,3
2019 I	106 875	65 320	13 383	158 812	4,13	12,5	67,3
II	92 017	66 501	17 153	141 365	3,68	18,6	65,1
III	101 250	72 166	15 547	157 869	4,11	15,4	64,1
IV	99 116	68 754	13 768	154 102	4,01	13,9	64,3
V	92 591	77 317	10 419	159 489	4,15	11,3	58,1
VI	68 774	76 725	11 950	133 549	3,47	17,4	51,5
VII	88 414	67 708	12 659	143 463	3,73	14,3	61,6
VIII	102 771	80 430	10 639	172 562	4,49	10,4	59,6
Zmiany w %							
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	16,2	18,8	-16,0	20,3	21,4	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	-0,9	7,0	27,8	1,1	1,1	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>XII 2018</u>	-2,3	23,9	-13,9	9,4	9,2	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,5	12,3	98,1
2018 I-XII	1 239 264	181 352	82 402	1 338 214	34,8	6,6	92,6
2018 VIII	103 742	21 666	4 757	120 651	3,14	4,6	86,0
IX	95 623	19 513	5 083	110 054	2,86	5,3	86,9
X	110 130	15 707	7 369	118 468	3,08	6,7	93,0
XI	105 969	12 547	8 332	110 184	2,87	7,9	96,2
XII	105 233	10 711	6 657	109 287	2,84	6,3	96,3
2019 I	106 875	9 423	9 019	107 279	2,79	8,4	99,6
II	92 017	10 059	9 244	92 832	2,42	10,0	99,1
III	101 250	8 799	8 406	101 643	2,64	8,3	99,6
IV	99 116	11 340	7 538	102 918	2,68	7,6	96,3
V	92 591	13 885	5 269	101 207	2,63	5,7	91,5
VI	68 774	14 973	5 706	78 041	2,03	8,3	88,1
VII	88 414	15 606	6 622	97 398	2,53	7,5	90,8
VIII	102 771	22 461	5 628	119 604	3,11	5,5	85,9
Zmiany w %							
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	16,2	43,9	-15,0	22,8	22,9	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	-0,9	3,6	4,8	-0,4	-0,3	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>XII 2018</u>	-2,3	50,8	-32,3	7,0	6,9	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2017 I-XII	1 535 440	2 921 930	675 154	3 782 216	44,0	40,6
2018 I-XII	1 651 336	2 963 432	659 332	3 955 436	39,9	41,7
2018 VIII	155 613	260 773	75 318	341 068	48,4	45,6
IX	143 435	149 523	49 972	242 986	34,8	59,0
X	165 195	231 828	49 650	347 373	30,1	47,6
XI	158 954	295 208	41 886	412 276	26,4	38,6
XII	157 850	289 903	52 799	394 954	33,4	40,0
2019 I	130 847	302 010	37 999	394 857	29,0	33,1
II	128 552	249 578	51 499	326 630	40,1	39,4
III	136 751	230 111	54 905	311 957	40,1	43,8
IV	134 820	210 077	72 362	272 535	53,7	49,5
V	128 076	316 159	54 868	389 367	42,8	32,9
VI	82 136	175 750	43 787	214 098	53,3	38,4
VII	128 561	321 799	54 400	395 959	42,3	32,5
VIII	155 044	275 582	70 974	359 652	45,8	43,1
Zmiany w %						
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	20,6	-14,4	30,5	-9,2	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	11,1	3,7	-5,9	9,0	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>XII 2018</u>	15,2	-6,1	45,9	-5,2	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrut rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2017 I-XII	1 535 440	35 778	605 312	965 906	39,4	159,0
2018 I-XII	1 651 336	32 843	605 993	1 078 185	36,7	153,2
2018 VIII	155 613	5 683	69 273	92 023	44,5	169,1
IX	143 435	10 204	46 977	106 662	32,8	134,5
X	165 195	2 185	44 636	122 744	27,0	134,6
XI	158 954	1 678	35 147	125 485	22,1	126,7
XII	157 850	1 307	47 330	111 826	30,0	141,2
2019 I	130 847	1 564	31 771	100 640	24,3	130,0
II	128 552	1 529	43 974	86 107	34,2	149,3
III	136 751	2 455	45 743	93 464	33,4	146,3
IV	134 820	1 966	61 901	74 885	45,9	180,0
V	128 076	2 902	42 873	88 106	33,5	145,4
VI	82 136	2 567	31 084	53 619	37,8	153,2
VII	128 561	3 109	42 900	88 771	33,4	144,8
VIII	155 044	4 459	64 266	95 237	41,4	162,8
Zmiany w %						
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	20,6	43,4	49,8	7,3	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	11,1	-21,5	-7,3	25,4	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>XII 2018</u>	15,2	195,0	48,8	2,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,97	38,6	109,5
2018 I-XII	320 434	99 466	149 728	270 172	7,03	46,7	118,6
2018 VIII	26 662	8 443	11 638	23 468	0,61	43,6	113,6
IX	29 086	7 857	13 861	23 083	0,60	47,7	126,0
X	34 360	9 470	17 489	26 341	0,69	50,9	130,4
XI	33 749	9 534	16 278	27 005	0,70	48,2	125,0
XII	23 543	7 609	11 990	19 162	0,50	50,9	122,9
2019 I	26 812	7 307	13 511	20 608	0,54	50,4	130,1
II	23 630	7 938	12 054	19 514	0,51	51,0	121,1
III	25 526	6 490	13 783	18 233	0,47	54,0	140,0
IV	26 166	7 735	11 846	22 055	0,57	45,3	118,6
V	22 955	8 128	12 270	18 813	0,49	53,5	122,0
VI	23 984	7 471	11 735	19 720	0,51	48,9	121,6
VII	20 553	7 514	11 551	16 516	0,43	56,2	124,4
VIII	27 952	9 414	14 313	23 052	0,60	51,2	121,3
Zmiany w %							
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	36,0	25,3	23,9	39,6	39,5	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	4,8	11,3	22,9	-1,8	-1,6	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>XII 2018</u>	18,7	21,0	18,1	20,1	20,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.xcv

Tab. 6. Ceny skupu (zł/t)

Okres	Rzepak przemysłowy ^a	Pszenvica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2017 I-XII	1576	664	2,37
2018 I-XII	1553	723	2,15
2018 IX	1597	800	2,00
X	1615	810	1,99
XI	1636	823	1,99
XII	1634	831	1,97
2019 I	1668	833	2,00
II	1660	838	1,98
III	1639	829	1,98
IV	1609	800	2,01
V	1599	790	2,02
VI	1586	763	2,08
VII	1520	676	2,25
VIII	1539	664	2,32
IX	1592	660	2,41
Zmiany w %			
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	3,4	-0,6	x
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	-0,3	-17,5	x
<u>IX 2019</u> <u>XII 2018</u>	-2,6	-20,6	x

^a ceny roczne oraz miesięczne za II półrocze dane GUS; miesięczne za I półrocze – dane MRiRW

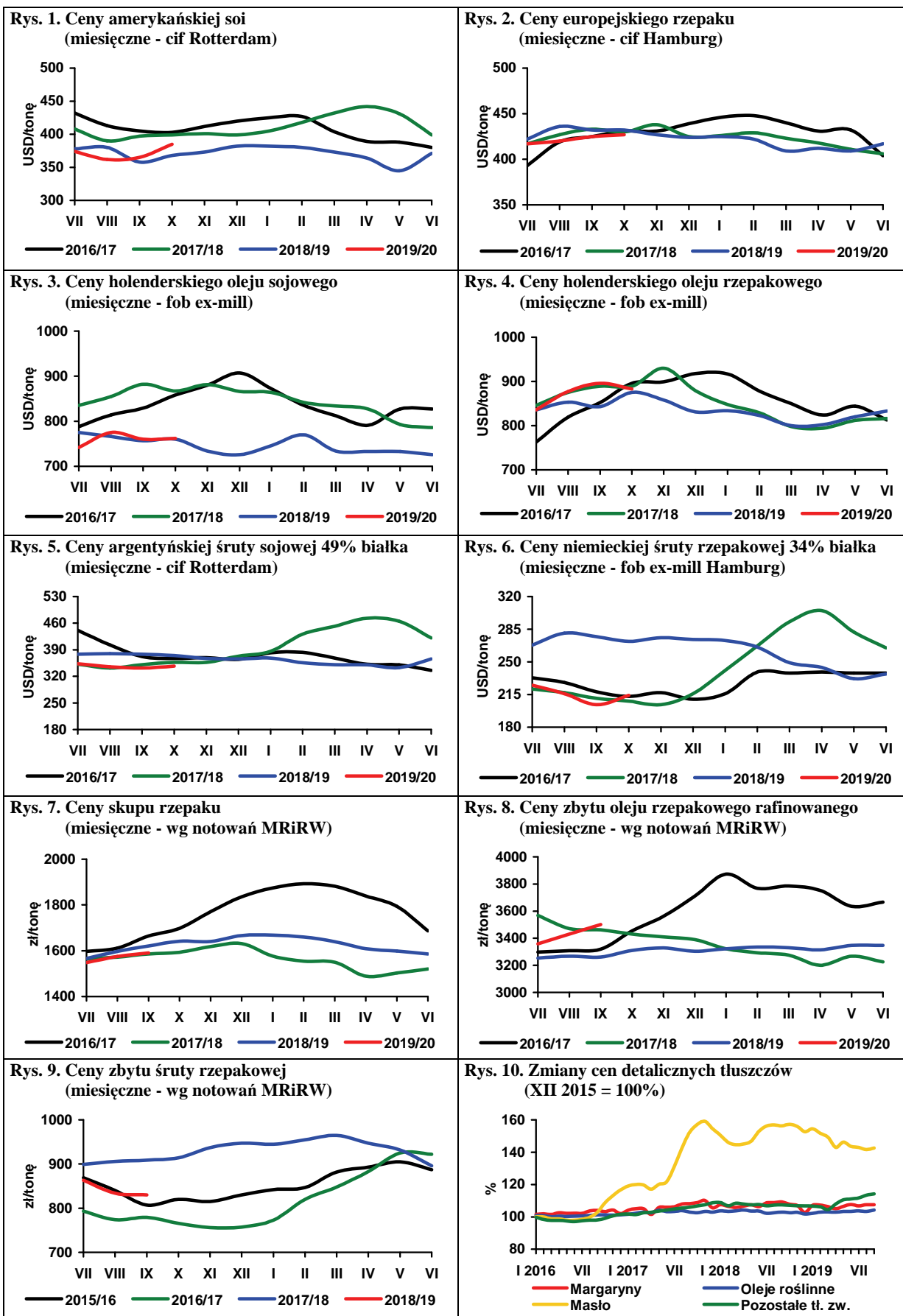
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2017 I-XII	4,97	6,67	22,85	6,00	6,10	9,73	29,15	6,68
2018 I-XII	4,50	6,91	23,89	6,11	6,06	9,40	31,80	6,84
2018 IX	4,53	6,91	26,00	6,13	6,01	9,45	33,15	6,84
X	4,53	6,91	24,80	6,15	6,08	9,40	33,40	6,72
XI	4,51	6,80	24,26	6,18	6,01	9,38	33,00	6,72
XII	4,51	6,85	23,67	6,19	5,95	8,98	32,70	6,72
2019 I	4,24	6,85	22,97	6,19	6,01	9,28	16,20	4,18
II	4,34	6,86	22,12	6,21	6,10	9,30	15,83	4,18
III	4,40	6,88	21,50	6,26	6,24	9,33	15,48	4,08
IV	4,38	6,88	21,26	6,47	6,09	9,38	30,00	6,64
V	4,50	6,85	20,86	6,52	6,16	9,40	29,85	6,72
VI	4,47	6,97	20,38	6,52	6,28	9,33	29,05	6,80
VII	4,44	6,87	20,07	6,50	6,32	9,30	28,70	6,76
VIII	4,47	6,92	19,88	6,54	6,27	9,25	28,40	6,84
IX	4,47	6,89	20,62	6,6	7,27	9,23	28,40	6,84
Zmiany w %								
<u>IX 2019</u> VIII 2019	0,0	-0,4	3,7	0,9	15,9	-0,3	0,0	0,0
<u>IX 2019</u> IX 2018	-1,3	-0,3	-20,7	7,7	21,0	-2,4	-14,3	0,0
<u>IX 2019</u> XII 2018	-0,9	0,6	-12,9	6,6	22,2	2,8	-13,1	1,8

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Na przełomie października i listopada br. zbiory ziemniaków w krajach Europy Zachodniej były zawansowane w ok. 70-75%. Obserwowane opóźnienie wynikało z ulewnych opadów deszczu, jakie miały miejsce w drugiej połowie września i w październiku, co również może mieć wpływ na gorsze przechowywanie zebranych w tym okresie bulw.

Według doniesień NEPG (Organizacja Producentów Ziemniaków Północno-Zachodniej Europy, zrzeszająca producentów ziemniaków jadalnych z Niemiec, Francji, Belgii, Holandii i Wielkiej Brytanii) areal uprawy ziemniaków (bez skrobiowych i sadzeniaków) w północno-zachodniej Europie w 2019 r. nieznacznie wzrósł (o 2,6%) w relacji do roku poprzedniego i wynosi 614 tys. ha, a w odniesieniu do średniej pięcioletniej jest większy o 9,0%. Zbiory ziemniaków jadalnych w Niemczech w 2019 r. wynoszą 8 mln t i są o ok. 0,7 mln t (ok. 9,3%) większe niż w 2018 r. Wzrost ten jest konsekwencją zwiększenia arealu uprawy o 4,2% i wyższych plonów o ok. 4,9% (430 dt/ha). We Francji produkcja ziemniaków jadalnych szacowana jest na 6,4 mln t, wobec 6,0 mln t w ubiegłym roku (wzrost arealu o niespełna 2,1% i plonów o 4,9%). W Belgii i w Holandii powierzchnia uprawy ziemniaków jadalnych zwiększyła się odpowiednio o 3,1 i 2,3%. W obu tych krajach przewidywany jest znaczny wzrost plonów w porównaniu z rokiem ubiegłym, w Belgii o 8%, a w Holandii o 10% w konsekwencji czego zbiory ziemniaków wzrosną odpowiednio o 11,2% do 4,0 i o 12,6% do 3,7 mln t.

Ceny ziemniaków jadalnych na rynku niemieckim są ok. 20% niższe niż w poprzednim sezonie, ale prawie 2-krotnie wyższe w porównaniu z okresem sprzed dwóch lat. Ziemniaki z przeznaczeniem do przetwórstwa spożywczego na przełomie października i listopada, w zależności od kierunków użytkowania oraz od regionu, kosztowały od 125 do 150 EUR/t, wobec 210-290 EUR/t w roku ubiegłym.

We Francji ceny ziemniaków do przetwórstwa wynoszą obecnie ok. 127 EUR/t, wobec 220-260 EUR/t na przełomie października i listopada 2018 r. Ceny ziemniaków przeznaczonych do bezpośredniej konsumpcji najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i opakowania wynosiły od 220 do 360 EUR/t i były o 2-30% niższe niż przed rokiem. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały 470-660 EUR/t, tj. o ok. 10% mniej niż przed miesiącem, a w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. ich spadek wyniósł ok. 20%.

W Holandii ceny ziemniaków do przetwórstwa na frytki i chipsy, w zależności od kierunków użytkowania i lokalizacji, wynoszą od 110 do 180 EUR/t i są

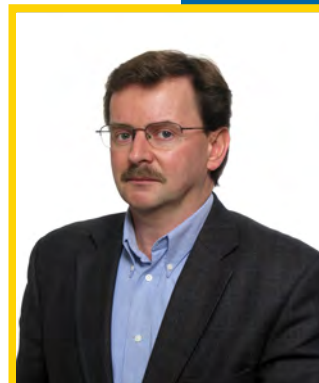
o 40-50% niższe niż przed rokiem. W Belgii ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego kształtują się na poziomie ok. 125 EUR/t, wobec ok. 220 EUR/t w analogicznym okresie 2018 r.

W ostatnich tygodniach na rynkach zachodnioeuropejskich mamy do czynienia z powolnym wzrostem cen ziemniaków, który z powodu rosnącego zapotrzebowania przemysłu przetwórczego oraz wysokiego popytu importowego, będzie kontynuowany w dalszej części sezonu.

Ceny ziemniaków w Polsce w bieżącym sezonie utrzymują się na rekordowo wysokim poziomie, mimo, że na rynku wyraźnie zwiększyła się ich bieżąca podaż. Ziemniaki w dużym hurcie w Polsce na przełomie października i listopada oferowano w cenach 1,00-1,20 zł/kg, wobec 1,10-1,30 zł/kg przed miesiącem. Ziemniaki żółte i czerwone były oferowane w nieznacznie niższej cenie (0,87-1,13 zł/kg).

Średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych w ostatnim tygodniu października wyniósł 1,45 zł/kg, wobec 0,80 zł/kg w analogicznym okresie poprzedniego roku. Krajowe ziemniaki w Broniszach osiągały cenę 1,15-1,33 zł/kg, w Łodzi 1,20-1,67 zł/kg, w Poznaniu 1,20-1,60 zł/kg, w Bydgoszczy 1,53 zł/kg, w Lublinie 1,46-2,00 zł/kg, we Wrocławiu 1,50 zł/kg i w Szczecinie 1,33 zł/kg.

Konsekwencją rosnących cen oraz zmian przyzwyczajeń i nawyków żywieniowych jest malejące spożycie ziemniaków, które w sezonie 2018/19 jest szacowane na 92 kg/mieszkańca. W bieżącym sezonie, z powodu dalszego wzrostu cen oraz nie najlepszej jakości bulw, może się ono zmniejszyć do ok. 88 kg, przy czym rośnie spożycie przetworów ziemniaczanych, natomiast silnie spada bezpośrednio w gospodarstwach domowych. Średnie miesięczne spożycie ziemniaków w gospodarstwach domowych w sezonie 2018/19 wyniosło 3,10 kg/osobę i było o 7,1% mniejsze w porównaniu z sezonem poprzednim. Najwięcej ziemniaków bezpośrednio w gospodarstwach domowych konsumują rolnicy oraz emeryci i renciści, a najmniej samozatrudnieni. Roczne spożycie ziemniaków w Polsce w ciągu ostatnich dziesięciu lat zmniejszyło się ze 118 do 92 kg/mieszkańca (według danych bilansowych), natomiast ich średnia miesięczna konsumpcja w formie nieprzetworzonej zmniejszyła się z 5,27 do 2,88 kg/osobę (rocznie z 63,2 do 34,6 kg/osobę).

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
I	62 500	63 700	75 700	64 600	221	1 230	2 630	174
II	69 800	60 600	59 300	62 100	274	185	101	54
III	69 500	76 600	69 300	70 300	248	267	110	28
IV	71 800	62 100	69 000	53 500	143	198	136	163
V	45 500	28 000	52 400	44 200	168	117	127	74
VI	58 800	54 100	52 600	50 000	233	154	127	104
VII	48 700	44 000	50 500	33 100	52	182	183	59
VIII	138 800	130 100	139 200	92 200	10 030	13 946	10 514	4 210
IX	349 800	332 800	346 400	276 700	48 727	48 502	50 926	
X	356 000	350 700	411 300		55 531	52 185	55 371	
XI	321 200	326 600	246 100		51 152	50 369	40 017	
XII	178 900	185 200	95 400		23 291	26 495	8 028	
RAZEM	1 771 300	1 714 500	1 667 200	746 700	190 070	193 830	168 270	4 866

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017 I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2018 I-XII	2 687	4 835	29 368	133 324	47 112	72 247	12 249	199 248	60 918	13 862
2018 I	297	682	1 168	13 019	3 744	7 896	1 025	15 425	4 692	1 204
II	283	466	1 626	11 446	3 530	5 757	1 092	13 812	5 085	829
III	306	461	3 810	10 174	3 746	5 849	1 102	14 431	5 612	977
IV	277	844	2 745	9 012	3 633	6 358	1 019	15 083	5 223	840
V	613	152	2 792	8 423	4 144	6 056	787	17 451	5 537	1 004
VI	152	1 156	557	8 953	3 519	6 062	961	19 793	5 519	995
VII	99	181	424	9 846	4 501	5 700	841	19 521	6 146	809
VIII	543	-	1 405	9 058	4 056	6 205	1 134	22 002	5 259	979
IX	28	11	1 956	10 457	4 026	5 558	1 069	17 895	4 568	1 283
X	20	41	3 893	15 535	4 282	6 854	995	15 104	5 124	1 679
XI	28	2	4 141	15 404	4 046	5 299	1 140	14 844	4 803	1 785
XII	42	397	4 851	11 995	3 886	4 651	1 083	13 886	3 352	1 478
2019 I	316	-	5 287	11 666	4 280	4 383	827	14 233	4 511	1 616
II	273	207	3 642	11 280	3 881	3 754	853	14 560	4 022	1 922
III	1 021	442	2 350	9 588	4 530	5 891	904	16 257	4 954	1 232
IV	494	1 251	2 363	9 880	3 754	7 348	1 172	16 410	4 987	1 260
V	731	20	1 088	7 575	3 107	5 215	914	17 572	2 737	1 798
VI	1 292	35	873	6 066	3 529	7 077	827	18 621	4 406	1 132
VII	188	-	486	7 168	6 456	6 343	914	20 131	5 309	972
VIII	71	-	287	4 449	4 398	5 336	1 026	19 492	2 561	640

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2018 I-XII	37 084	19 487	90 776	16 123	116 651	175 170	100 441	104 733	16 170	9 275
2018 I	500	548	8 099	1 513	9 594	12 692	7 997	7 301	1 941	1 585
II	793	662	4 107	1 427	9 578	14 146	7 835	7 579	1 630	1 778
III	2 988	2 727	10 644	1 579	9 793	14 668	8 778	8 280	1 483	1 607
IV	9 873	11 916	13 778	1 330	7 425	13 155	7 452	8 318	1 742	1 232
V	21 389	2 254	23 775	1 092	12 153	14 159	8 107	8 319	1 172	265
VI	1 111	0	15 052	1 400	9 555	16 947	8 350	12 163	1 502	141
VII	103	4	7 351	1 602	10 907	17 375	10 313	8 317	1 445	288
VIII	13	-	315	1 234	10 066	15 919	8 096	10 129	1 335	464
IX	29	-	1 796	1 453	8 233	12 359	8 181	9 298	1 256	578
X	53	-	903	1 719	10 346	15 967	8 385	8 689	686	579
XI	69	319	1 823	957	9 271	13 047	8 406	8 613	1 052	474
XII	163	1 057	3 131	817	9 712	14 735	8 541	6 729	927	285
2019 I	345	549	3 505	998	9 532	15 002	9 544	6 743	1 249	1 669
II	882	1 147	8 876	916	8 534	13 126	7 603	8 857	838	2 614
III	2 203	5 010	10 054	703	9 503	15 572	8 584	10 633	819	2 239
IV	9 036	7 833	19 727	1 097	9 040	14 426	7 856	10 096	755	2 102
V	23 251	1 381	26 627	877	11 006	15 398	8 161	12 870	344	2 359
VI	4 325	-	15 540	1 185	8 365	14 960	6 714	8 968	1 557	2 383
VII	915	-	15 935	1 393	8 713	15 688	10 914	10 692	2 017	2 246
VIII	628	-	15 177	1 827	8 155	13 149	8 297	10 303	1 808	2 215

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

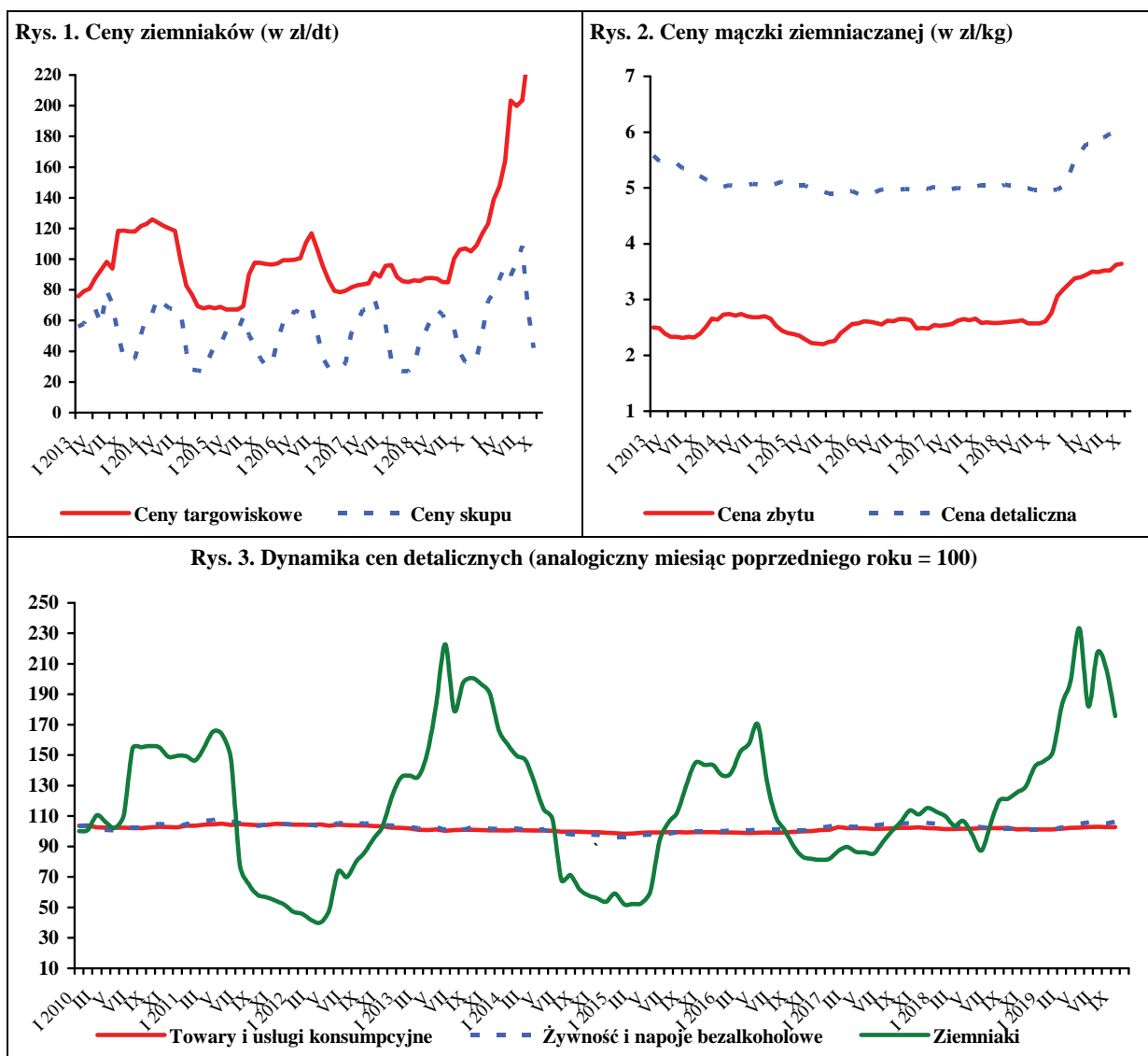
Wyszczególnienie	Rodzaj	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny zł/dt	2018 zł/dt	2019 zł/dt	2019 zł/dt	2019 zł/dt	roczny %	miesięcz. %
Ziemniaki	skupu	33,1	108,8	67,8	42,2	127,5	62,2
	targowiskowa	107,1	203,5	233,4	226,1	211,1	96,9
	detaliczna (zł/kg)	1,38	3,02	2,85	2,85	206,5	100,0
	importowa	212,7	120,2	110,3	.	51,8	91,8
	eksportowa	99,4	222,4	245,8	.	247,3	110,5
Relacje cen	skup / targowisko	0,31	0,53	0,29	0,19	60,4	64,3
	targowisko / detal	0,78	0,67	0,82	0,79	102,2	96,9
	skup / detal	0,24	0,36	0,24	0,15	61,7	62,2
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,76	3,52	3,62	3,64	131,9	100,6
	detaliczna (zł/kg)	4,96	5,97	5,99	3,61	120,8	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,32	8,76	8,70	8,74	105,0	100,5
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,60	35,60	36,00	36,10	104,3	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,50	11,02	11,10	11,12	105,9	100,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie	2018	2019		wsk. zmian cen			
	wrzesień	lipiec	sierpień	wrzesień	roczny	miesięczny	
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%	
1	Dolnośląskie	129,5	.	247,1	261,0	201,5	105,7
2	Kujawsko-pomorskie	107,8	212,5	242,1	231,7	214,9	95,7
3	Lubelskie	101,2	180,0	252,7	220,7	218,1	87,3
4	Lubuskie	135,4	.	.	271,3	200,3	.
5	Łódzkie	89,0	242,6	248,2	219,0	245,9	88,2
6	Małopolskie	98,8	177,4	216,4	202,1	204,5	93,4
7	Mazowieckie	106,1	193,1	212,7	212,0	199,8	99,7
8	Opolskie	122,1	.	257,5	257,8	211,1	100,1
9	Podkarpackie	100,9	160,8	227,5	234,4	232,3	103,0
10	Podlaskie	115,7	.	263,3	228,1	209,1	86,6
11	Pomorskie	115,7	237,3	226,1	206,1	178,1	91,2
12	Śląskie	102,1	246,0	240,7	227,3	222,6	94,4
13	Świętokrzyskie	82,4	202,0	230,0	215,6	261,7	93,7
14	Warmińsko-mazurskie	120,5	200,0	.	220,9	183,4	.
15	Wielkopolskie	113,7	216,1	231,8	233,4	205,3	100,7
16	Zachodniopomorskie	125,9	196,3	.	242,2	192,4	.
	maksimum	246,0	246,0	263,3	271,3		
	minimum	160,8	160,8	212,7	202,1	X	
	różnica w %	53,0	53,0	23,8	34,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W październiku 2019 r., w porównaniu z wrześniem br., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej obniżyły się ceny skupu pietruszki (o 55%), marchwi (o 21%), buraków ćwikłowych (o 14%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 9%), cebuli na targowiskach (o 7%) i pieczarek (o 1%). Wzrosły ceny skupu kalafiorów gruntowych (o 24%) i pomidorów szklarniowych (o 5%). W tym samym miesiącu w zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu kalafiorów różyczkowanych (o 4%). Obniżyły się ceny skupu cebuli obieranej (o 9%), marchwi na kostkę (o 7%) i brokułów różyczkowanych (o 5%).

W październiku 2019 r., porównaniu z wrześniem br., w handlu hurtowym obniżyły się ceny pomidorów spod osłon (o 18%), kalafiorów gruntowych (o 11%), cebuli (o 8%) i buraków ćwikłowych (o 5%). Wzrosły ceny hurtowe ogórków spod osłon (o 87%) i marchwi (o 9%). Nie zmieniły się ceny kapusty białej.

W październiku 2019 r., w porównaniu z październikiem 2018 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu cebuli na targowiskach (o 37%), buraków ćwikłowych (o 13%), pieczarek i kalafiorów gruntowych (po 10%) i kapusty białej (o 6%). Obniżyły się ceny skupu pietruszki (o 58%), marchwi (o 38%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 16%) i pomidorów szklarniowych (o 14%). W zakładach przetwórczych i chłodniach w październiku 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem 2018 r., wzrosły ceny skupu buraków (o 27%), marchwi na kostkę (o 4%) i kalafiorów różyczkowanych (o 3%). Obniżyły się natomiast ceny cebuli obieranej (o 12%) i brokułów różyczkowanych (o 7%). W handlu hurtowym, w analizowanym okresie, wzrosły ceny kapusty białej (o 62%), marchwi (o 48%), buraków ćwikłowych (o 15%), cebuli (o 5%) i ogórków spod osłon (o 4%). Obniżyły się ceny pomidorów spod osłon (o 22%).

We wrześniu 2019 r., w porównaniu z sierpniem 2019 r., obniżyły się ceny detaliczne papryki (o 20%), kalafiorów (o 18%), cebuli (o 14%), selerów (o 13%), marchwi i buraków ćwikłowych (po 12%), pomidorów (o 8%) oraz porów (o 6%). W relacji do cen detalicznych z września 2018 r. wzrosły ceny kapusty białej (o 76%), cebuli (o 44%), porów (o 30%), buraków ćwikłowych (o 29%), papryki (o 16%), selerów (o 28%), pomidorów (o 9%), pieczarek (o 7%), kalafiorów (o 5%) oraz marchwi (o 1%).

W sierpniu 2019 r., w porównaniu z sierpniem 2018 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych obniżyła się produkcja konserw warzywnych (o 33%), warzyw mrożonych (o 18%), soku pomidorowego (o 9%), a wzrosła produkcja marynat (o 9%).

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

Eksport warzyw świeżych w sierpniu 2019 r. wyniósł 46,2 tys. t o wartość 36,4 mln EUR i był odpowiednio o 17% mniejszy i 10% większy niż w sierpniu 2018 r. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się zmniejszenie sprzedaży marchwi (o 52%), kapusty (o 44%), pomidorów (o 36%), cebuli (o 20%) i ogórków (o 14%). W tym samym czasie wyeksportowano 50,2 tys. t przetworów warzywnych o wartości 46,1 mln EUR. W porównaniu z sierpniem 2018 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 10%, a jego wartość wzrosła o 1%. Wolumen eksportu pieczarek i ich przetworów oraz marynat obniżył się 17%, mrożonek o 15% i suszy o 14%.

W sierpniu 2019 r. zaimportowano 36,1 tys. t warzyw świeżych, tj. o 207% więcej niż w sierpniu 2018 r. Wartość ich importu wyniosła 23,1 mln EUR, tj. dwukrotnie więcej niż w sierpniu 2018 r. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu cebuli (13-krotnie), kapusty (o 512%), pomidorów (o 101%), papryki (o 80%), marchwi (o 71%) i czosnku (o 51%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 23,5 tys. t, tj. o 5% więcej niż w sierpniu 2018 r. Wartość importu przetworów warzywnych wyniosła 24,2 mln EUR i wzrosła o 10%. Zwiększył się import konserw (o 26%), w tym kukurydzy konserwowej (o 32%), marynat (o 15%) i mrożonek (o 14%). W sierpniu 2019 r. dodatnie saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 19,3 mln EUR wobec dodatniego (45,0 mln EUR) w sierpniu 2018 r. W okresie styczeń-sierpień br. ujemne saldo w handlu osiągnęło poziom 187,2 mln EUR. Deficyt w handlu był wyższy niż w analogicznym okresie 2018 r. o 128,4 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2018 X	1,31	2,03	0,79	1,24	0,69	-	-	4,97	4,08	2,72	5,29
XI	1,64	2,19	0,97	1,30	0,72	-	-	5,70	3,95	2,34	5,56
XII	1,78	2,37	1,04	1,39	0,72	-	-	5,75	-	-	5,58
2018 I-XII	1,05	1,96	0,66	1,46	0,78	2,14	1,54	5,37	3,59	2,37	5,06
2019 I	1,86	2,45	1,24	1,47	0,76	-	-	6,27	-	-	5,48
II	2,03	2,58	1,85	1,50	0,81	-	-	6,81	-	-	5,34
III	2,23	2,74	1,89	1,50	0,78	-	-	7,70	-	-	5,51
IV	2,45	2,85	2,29	1,45	0,82	-	-	8,11	-	-	5,52
V	2,89	3,34	4,22	1,78	1,21	-	-	9,45	-	-	5,40
VI	3,38	4,07	2,53 ^c	1,86	2,18	-	-	11,73	3,59	-	5,42
VII	2,94	3,99	2,74 ^c	1,78	2,03	-	-	13,49	3,94	3,07	5,52
VIII	1,77	3,45	3,52 ^c	1,51	1,24	2,76	1,88	9,60	3,36	3,17	5,78
IX	1,21	3,01	0,93	0,97	0,91	-	1,98	4,58	3,18	2,40	5,88
X	1,10	2,79	0,84	0,77	0,78	-	-	2,08	3,49	2,98	5,82
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2019</u> <u>IX 2019</u>	91	93	90	79	86	x	x	45	110	124	99
<u>X 2019</u> <u>X 2018</u>	84	137	106	62	113	x	x	42	86	110	110

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg, loco zakład)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tloczenia
2018 X	1,64	0,40	0,27	0,30	-	-	1,98	1,27	-	0,64	-
XI	1,98	0,43	0,28	0,32	-	-	2,13	1,41	-	-	-
XII	2,19	0,45	0,30	0,35	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,25	0,38	0,27	0,29	1,11	0,80	2,00	1,34	2,23	0,61	0,37
2019 I	2,46	0,50	0,34	0,36	-	-	-	-	-	-	-
II	2,65	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
III	2,63	-	0,55	0,36	-	-	-	-	-	-	-
IV	2,70	-	0,60	0,37	-	-	-	-	-	-	-
V	2,77	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
VI	2,90	-	-	-	1,15	-	1,95	-	2,20	-	-
VII	-	-	-	-	1,30	0,83	1,95	-	2,58	-	-
VIII	1,46	-	0,35	-	-	1,15	1,97	1,45	2,82	0,63	0,38
IX	1,59	-	0,30	-	-	0,85	1,95	1,26	-	0,68	0,37
X	1,44	-	0,28	0,38	-	-	1,85	1,31	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2019</u> <u>IX 2019</u>	91	x	93	x	x	x	95	104	x	x	x
<u>X 2019</u> <u>X 2018</u>	88	x	104	127	x	x	93	103	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące		Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2018	VII	3 658	47 775	30 906	7 309
	VIII	4 852	63 809	36 739	7 017
	IX	4 708	69 522	38 652	4 035
	X	3 839	79 464	34 628	2 603
	XI	4 305	63 221	35 443	2 576
	XII	2 790	29 898	23 272	2 070
2018	I-XII	44 691	589 889	344 941	39 402
2019	I	3 480	33 120	24 265	2 808
	II	3 701	31 688	21 929	1 855
	III	4 323	31 927	25 059	2 568
	IV	4 558	23 154	20 743	1 645
	V	3 804	24 578	20 863	1 493
	VI	4 044	31 381	19 812	1 749
	VII	4 127	36 610	20 045	5 901
	VIII	4 436	52 733	24 692	7 660
Wskaźnik zmian w %					
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>		91	82	67	109

^aw tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

	2018												2019								VIII 2019 VIII 2018 (%)
	Wyszczególnienie																				
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII						
Warzywa ogółem	48144	55651	54880	48915	40715	32962	512864	35796	32876	36799	30110	33158	37517	40506	46192	83					
Cebula	9268	10800	14509	15292	14354	13748	161858	13591	14374	14699	10097	8174	7678	9897	8667	80					
Kapusta	1896	3185	3322	4321	3682	4185	41140	4284	2748	3517	1754	927	1504	1927	1772	56					
Marchew	2220	2260	1838	1765	1609	1801	24533	2729	1817	2303	2418	2013	1071	898	1081	48					
Ogórki	4221	3499	1557	835	555	842	17890	596	543	939	1750	1559	2075	2728	3005	86					
Pomidory	15223	17082	12551	8942	3616	526	91704	429	715	471	3591	10280	12641	10997	10976	64					
Kalafior	3515	2479	2684	2390	2431	101	20167	384	394	585	521	736	2768	1989	3202	129					
Przetwory ogółem	53943	55737	58474	69987	65776	50675	727658	64135	60020	62225	57586	46743	43527	52353	50168	90					
Susze	2242	2154	2258	2110	2631	1730	26646	2192	2302	2096	2242	1979	1606	1942	1855	86					
Marynaty	3985	4586	3971	5706	5578	4178	53315	4432	3940	4651	4500	4015	3406	3332	3785	83					
Konserwy	3914	4887	5687	6317	6752	5925	66480	6141	5542	6314	5749	4711	3996	4875	5827	119					
-kapusta kwasz.	670	700	884	1115	1241	1162	11485	1106	1081	1101	1196	791	590	600	448	64					
Mrożonki	34937	36619	39135	47812	42872	31818	479491	41942	39122	38851	34815	26397	26254	32331	31208	85					
Pieczarki i ich przetwory	25261	24810	25190	28744	29331	26358	328676	28304	24657	27938	25375	24210	22469	22782	20469	83					
Warzywa ogółem	29217	33120	41176	31699	24165	19993	297139	21942	22668	25435	24687	28721	29152	32865	36353	110					
Cebula	4287	5183	6923	8274	9662	8809	73729	9279	10385	10762	7552	6843	5948	6984	5669	109					
Kapusta	594	1136	1144	1341	1281	1553	12089	1823	1431	1843	1281	742	789	1075	922	81					
Marchew	939	838	680	671	640	985	9701	1321	1009	995	1260	1187	615	475	452	54					
Ogórki	2450	2184	1315	1082	797	917	14807	730	841	1307	1588	1386	1411	2407	1965	90					
Pomidory	9824	9461	13611	8907	3338	773	69594	542	752	607	3924	8145	9062	10254	9409	99					
Kalafior	2455	1758	2333	1813	1493	112	14333	419	404	556	580	649	1962	2026	2919	166					
Przetwory ogółem	42987	45407	46034	56574	55507	44530	585785	55791	53546	54707	51755	43761	40017	47297	46081	101					
Susze	4945	5148	4970	5253	6244	4370	62327	5765	6028	5797	5513	5165	3902	5145	5225	101					
Marynaty	3647	4153	3714	5296	5282	4035	50003	4150	3886	4378	4450	4134	3248	3246	3898	94					
Konserwy	4738	5477	6080	6977	6790	6478	73771	6968	6618	7476	6781	5800	5019	6215	6864	125					
-kapusta kwasz.	481	484	633	811	934	839	8147	840	870	854	988	677	490	521	389	80					
Mrożonki	20160	22530	23627	30500	28818	22233	290970	28838	27114	26701	24359	18785	18830	22408	21796	97					
Pieczarki i ich przetwory	36544	36366	37748	42513	44249	41312	479279	43918	38642	42833	40487	39164	36044	37101	34059	94					

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019								VIII 2019 VIII 2018 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII						
	24350	11 768	13006	30826	54333	72248	613478	83451	97052	99710	96987	76200	48518	44875	36 119						
Cebula	6346	1 571	4015	6657	10278	11184	65948	11963	25021	15479	17295	16576	11717	13781	19 815	1 261					
Kapusta	111	47	156	8	407	493	14412	1115	2049	2658	6514	2582	931	1833	288	612					
Marchew	2702	187	299	309	1479	3271	49138	4623	5541	6185	8859	11749	10470	3986	319	171					
Ogórki	1939	1 845	1849	5523	8990	8723	61548	10678	8110	7525	2853	1597	2785	3525	1 842	100					
Pomidory	5406	3 866	2891	5363	9879	19450	155337	22194	20756	22089	17505	14027	6087	6789	7 762	201					
Papryka	3335	756	547	3543	6158	7046	69682	8432	8218	9520	9357	8082	4721	4868	1 363	180					
Czosnek	865	583	649	686	839	965	9797	803	782	837	2443	673	412	1107	880	151					
Przetwory ogółem	19318	22 431	22638	27080	28254	26477	297970	27012	30613	30046	31224	28859	23579	26375	23 458	105					
Mrożonki	3923	4 652	5496	6154	5080	4909	60661	7298	6923	6535	8594	7599	5019	5119	5 318	114					
Susze	837	1 359	961	1255	1641	1181	14621	1739	1713	1280	1844	2589	1443	1388	1 197	88					
Marynaty	1138	1 389	1403	1660	2254	1484	20216	1423	1399	1752	2046	1725	1419	1550	1 592	115					
Konserwy	3474	4 137	4398	5736	6628	7139	57159	5003	6240	7447	5398	4492	4322	4693	5 206	126					
-kukurydza konserw.	911	1 261	1995	1430	2136	2516	17858	780	1632	2207	1340	563	1280	1268	1 664	132					
Koncentrat pomid.	6299	7 121	5624	7359	7856	6705	87866	6694	9126	7452	7308	6373	6386	8615	5 323	75					
Warzywa ogółem	18171	11 417	13585	32675	55577	73107	625124	88602	93409	99213	89935	71909	41199	39410	23 075	202					
Cebula	1180	635	1385	1779	2734	2971	17459	3137	6813	6248	6073	7829	4954	4571	3 742	590					
Kapusta	29	24	42	6	73	83	5860	320	781	1331	4531	1342	369	529	85	361					
Marchew	1350	227	347	332	679	1441	23460	1915	2650	3069	4013	5149	3968	1475	291	129					
Ogórki	1108	1 004	1055	4878	10082	8308	62882	9767	9056	7973	2799	1108	1194	2143	973	97					
Pomidory	4093	3 454	4739	9700	14465	25809	204738	30726	28324	29925	25357	17711	7079	8670	9 320	270					
Papryka	5075	853	814	4327	7846	9872	101099	12093	12998	15002	14113	16521	10654	10169	2 297	269					
Czosnek	975	916	827	819	1084	1190	12667	1183	1058	1232	2327	1121	710	1433	1 455	159					
Przetwory ogółem	20863	22 085	22173	26859	27498	25712	294281	26895	29509	28774	30376	27843	23413	25960	24 205	110					
Mrożonki	3010	2 916	3900	4579	3604	3487	44124	5058	5064	4600	6335	5556	3738	3814	3 926	135					
Susze	2239	3 217	2268	3047	3582	2657	36021	4216	3736	3151	4409	4404	3113	2966	2 878	89					
Marynaty	1725	1 358	1632	1931	2391	1735	23412	1505	1593	2094	2520	1882	1621	1908	1 967	145					
Konserwy	5813	5 897	5762	7255	8093	9021	75632	7158	7676	8782	6604	5933	6031	6512	7 165	122					
-kukurydza konserw.	905	1 210	1979	1408	2108	2462	17599	802	1615	2266	1352	605	1465	1361	1 681	139					
Koncentrat pomid.	4633	4 989	4130	5329	5753	4833	63617	4931	7050	5622	5146	4660	4752	6246	4 019	81					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2018 VII	0,46	0,31	0,42	0,58	0,64	0,70	1,45	0,55	0,72	0,84
VIII	0,48	0,36	0,37	0,62	0,55	0,71	1,47	0,53	0,69	0,85
IX	0,48	0,34	0,37	0,84	1,08	0,87	1,50	0,53	0,72	0,87
X	0,54	0,31	0,38	1,30	1,00	0,76	1,48	0,53	0,73	0,86
XI	0,67	0,35	0,40	1,44	0,92	0,61	1,51	0,56	0,75	0,86
XII	0,64	0,37	0,55	1,09	1,47	1,11	1,57	0,54	0,72	0,88
2018 I-XII	0,46	0,30	0,41	1,07	0,87	0,77	1,46	0,54	0,71	0,85
2019 I	0,68	0,43	0,48	1,23	1,26	1,09	1,55	0,88	0,76	0,57
II	0,72	0,52	0,56	1,55	1,05	1,03	1,57	0,91	0,81	0,53
III	0,73	0,52	0,43	1,39	1,29	0,95	1,53	0,86	0,78	0,57
IV	0,75	0,73	0,52	0,91	1,09	1,11	1,60	0,90	0,83	0,55
V	0,84	0,80	0,59	0,89	0,79	0,88	1,62	0,92	0,86	0,58
VI	0,77	0,52	0,57	0,68	0,72	0,71	1,60	0,93	0,83	0,58
VII	0,71	0,56	0,53	0,88	0,93	1,02	1,63	0,93	0,87	0,63
VIII	0,65	0,52	0,42	0,65	0,86	0,91	1,66	0,94	0,87	0,60
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	93	93	79	74	92	90	102	101	100	94
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	140	149	117	105	154	128	114	110	130	112

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2018 IV	0,97	0,52	1,72	1,03	-	-	4,70	7,85	-
V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98
IX	1,26	0,98	1,60	1,04	3,00	1,44	3,61	3,87	4,18
X	1,48	1,05	1,58	1,09	-	2,37	5,38	4,27	3,77
XI	1,73	1,24	1,60	0,97	-	-	8,14	4,06	2,78
XII	1,97	1,30	1,64	1,00	-	-	8,84	6,07	-
2018 I-XII	1,25	0,88	1,75	1,04	2,63	1,91	4,92	4,17	3,40
2019 I	2,14	1,62	1,75	1,08	-	-	-	-	-
II	2,37	2,23	1,83	1,16	-	-	-	-	-
III	2,39	2,32	1,87	1,21	-	-	6,77	16,52	-
IV	2,73	3,32	1,95	1,25	-	-	4,59	9,19	-
V	3,69	4,42	2,18	1,77	-	-	3,08	3,87	-
VI	3,77	3,70	2,23	2,16	3,14	-	2,60	3,25	-
VII	2,96	1,65	2,16	1,98	3,55	5,00	2,89	4,52	5,20
VIII	2,14	1,20	1,65	1,61	2,79	3,08	2,78	3,77	4,54
IX	1,70	1,69	2,14	1,32	2,96	2,04	2,99	4,09	3,21
X	1,56	1,70	2,34	1,25	-	-	5,58	3,34	2,87
Wskaźnik zmian w %									
<u>X 2019</u> <u>IX 2019</u>	92	100	109	95	x	x	1,87	82	89
<u>X 2019</u> <u>X 2018</u>	105	162	148	115	x	x	104	78	76

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiorzy mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2018 IX	3,43	9,44	3,08	3,09	3,74	5,04	2,09
X	3,48	9,38	3,08	3,07	3,68	5,10	2,09
XI	3,48	9,39	3,11	3,04	3,70	5,11	2,09
XII	3,55	9,25	3,05	3,00	3,61	5,21	2,00
2018 I-XII	3,40	9,24	3,07	3,11	3,61	5,07	2,08
2019 I	3,68	9,30	3,04	3,09	3,52	5,32	1,84
II	3,66	9,42	3,10	3,00	3,57	5,40	1,83
III	3,66	9,49	3,08	3,02	3,60	5,41	1,84
IV	3,68	8,97	3,09	3,05	3,57	5,54	1,84
V	3,72	9,01	3,02	3,04	3,58	5,51	1,81
VI	3,77	9,14	3,15	3,11	3,50	5,43	1,82
VII	3,78	9,04	3,25	3,17	3,53	5,47	1,80
VIII	3,91	9,00	3,26	3,20	3,50	5,48	1,80
IX	3,96	8,86	3,25	3,21	3,53	5,46	1,76
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	101	98	100	100	110	100	98
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	115	94	106	104	94	69	84

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiorzy ^a	Pieczarki
2018 IV	2,04	1,41	2,61	1,86	4,18	6,55	9,23	8,88	-	7,63	7,59
V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57*	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
VIII	2,75	3,67*	2,88	2,08	4,99	6,68	5,58	3,62	3,72	4,15	7,62
IX	2,50	2,08	2,72	1,97	4,59	6,56	5,35	4,89	4,21	4,86	7,79
X	2,55	2,04	2,70	1,87	4,43	6,66	6,26	6,79	-	5,11	7,78
XI	2,77	2,01	2,69	1,84	4,33	6,67	7,30	6,63	-	4,44	7,67
XII	2,96	2,12	2,77	1,80	4,37	6,54	10,03	8,25	-	6,13	8,10
2018 I-XII	2,43	1,71	2,80	1,96	4,42	6,55	9,18	6,70	4,79	5,69	7,67
2019 I	3,14	2,26	2,85	1,87	4,41	7,41	10,25	8,64	-	7,55	8,26
II	3,54	2,92	2,91	1,94	4,38	8,23	10,68	8,93	-	8,18	8,09
III	3,69	3,05	2,96	1,99	4,48	8,01	11,16	8,90	-	6,99	8,10
IV	3,90	3,93	3,03	2,00	4,59	7,88	10,20	9,68	-	7,33	8,19
V	4,55	4,62	3,49	2,31	5,34	8,07	14,24	7,13	7,06	6,82	7,98
VI	5,23	4,28	3,81	3,25	5,79	8,68	13,23	5,20	5,04	4,98	8,15
VII	4,92	5,03*	3,70	3,43	6,34	9,27	13,72	5,51	4,92	5,81	8,15
VIII	4,19	5,42*	3,12	2,89	6,77	9,06	7,79	5,80	4,60	6,23	8,34
IX	3,61	3,67	2,76	2,55	5,89	8,54	6,23	5,32	-	5,11	8,32
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	86	x	88	88	87	94	80	92	x	82	100
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	144	176	101	129	128	130	116	109	x	105	107

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

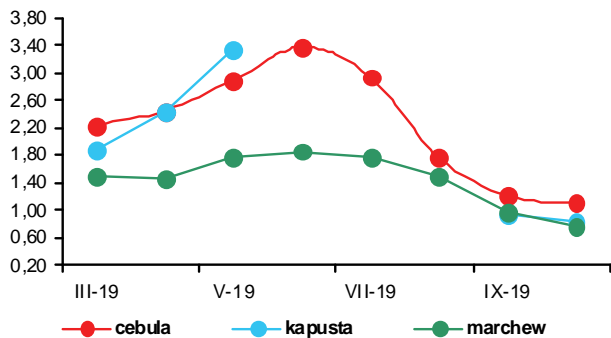
Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2018 VII	6,28	15,65	8,62	9,88	8,84	10,65	3,71	6,43	8,63	3,94
VIII	6,24	15,55	8,64	9,84	8,82	10,65	3,77	6,43	8,74	3,99
IX	6,20	15,40	8,64	10,06	8,92	10,80	3,79	6,48	8,74	3,97
X	6,26	15,45	8,68	10,06	8,98	10,80	3,75	6,45	8,80	3,95
XI	6,09	15,40	8,88	11,12	9,10	10,80	3,76	6,38	8,74	3,95
XII	6,07	15,25	8,90	10,02	9,06	10,85	3,73	6,23	8,43	3,96
2018 I-XII	6,20	15,44	8,64	9,95	8,87	10,70	3,74	6,35	8,68	3,99
2019 I	6,23	15,60	8,82	10,14	9,20	10,95	3,72	6,35	8,83	3,98
II	6,26	15,50	9,02	10,08	9,24	10,95	3,75	6,43	8,86	3,98
III	6,20	15,55	9,02	10,14	9,24	11,05	3,75	6,43	8,74	3,99
IV	6,00	15,50	9,12	10,02	9,32	11,00	3,72	6,33	8,66	3,97
V	6,19	15,50	9,34	10,34	9,46	10,85	3,76	6,48	8,77	4,04
VI	6,10	15,55	9,44	10,46	9,58	10,90	3,79	6,48	8,83	4,04
VII	6,19	15,50	9,60	10,44	9,60	10,80	3,81	6,58	8,86	3,99
VIII	6,21	15,60	9,62	10,68	9,64	10,70	3,85	6,58	8,86	4,14
IX	6,30	15,75	9,82	10,72	9,68	10,80	3,84	6,65	8,94	4,17
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2019</u> VIII 2019	101	101	102	100	100	101	100	101	101	101
<u>IX 2019</u> IX 2018	102	102	114	107	109	100	101	103	102	105

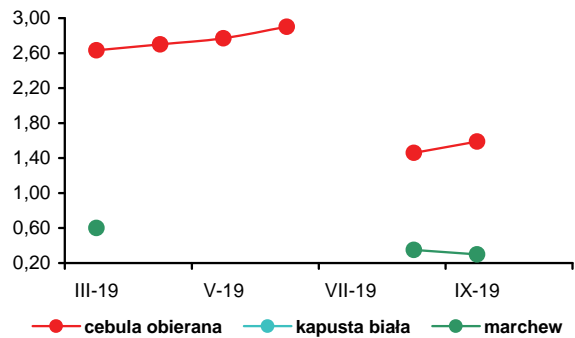
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

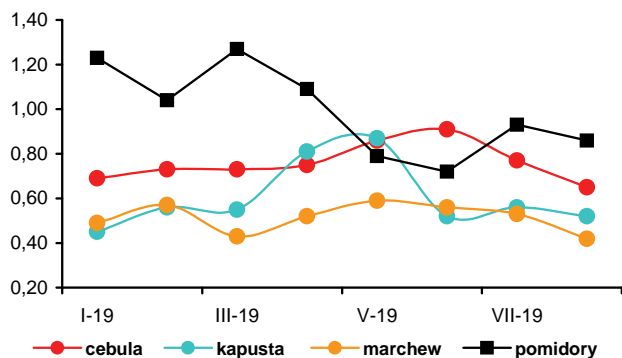
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

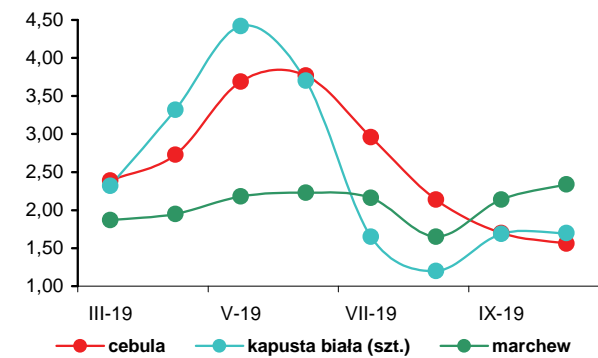
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

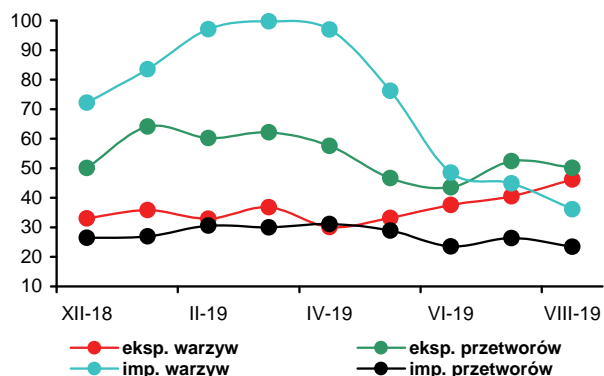
Rys. 3. Ceny eksportu warzyw (euro/kg)

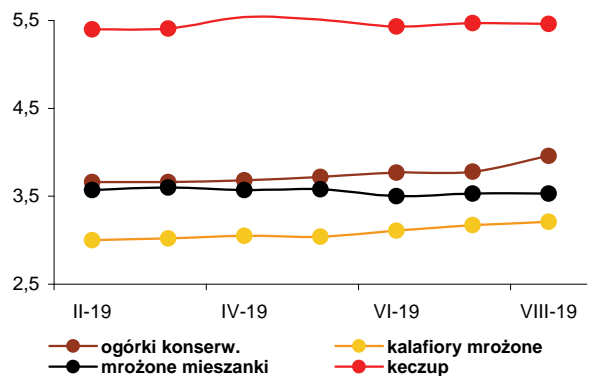
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

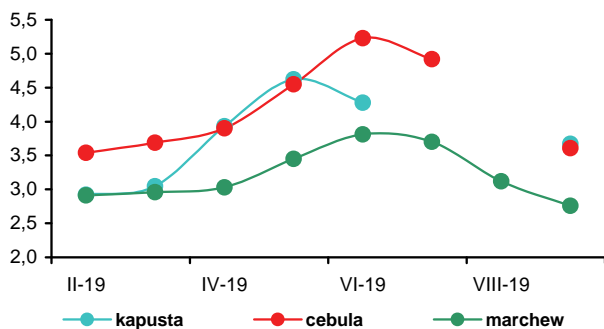
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. t)

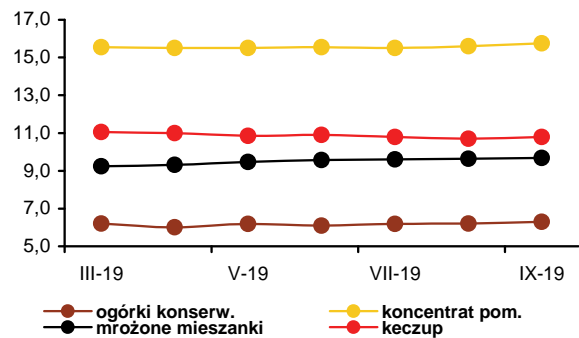
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Paweł Kraciński

W październiku 2019 r., spośród owoców skupowanych z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej, podrożały w relacji do października 2018 r. jabłka (o 113%) oraz gruszki (o 37%). Wszystkie odmiany jabłek były droższe w porównaniu do roku ubiegłego. Największe wzrosty cen skupu odnotowano w odniesieniu do odmian: „Idared” (o 254%) i „Jonagored” (o 204%). Najwyższe ceny w październiku otrzymywali jednak producenci odmiany „Gala” (1,41 zł/kg), a najniższe odmiany „Idared” (1,24 zł/kg).

W październiku 2019 r. zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia płaciły 0,62 zł/kg, tj. o 313% więcej w porównaniu z październikiem poprzedniego roku. Tak duża różnica cen spowodowana była bardzo niskimi cenami skupu jabłek na sok w 2018 r. Poziom cen w poprzednim sezonie wynikał z wysokiej podaży owoców przemysłowych, w związku z rekordowo wysokimi plonami sadów jabłoniowych. Tegoroczne ceny skupu jabłek do przetwórstwa były jednak wyższe od średniej wieloletniej, gdyż w trwającym sezonie, wydajności sadów jabłoniowych były niższe od przeciętnych.

Ceny oferowane za jabłka w październiku 2019 r., w porównaniu z październikiem 2018 r., na rynkach hurtowych, były wyższe średnio o 93%. Na rynku hurtowym podrożały też śliwki (o 59%), gruszki (o 38%) i truskawki (o 25%), a wśród owoców importowanych banany (o 26%) oraz w niewielkim zakresie cytryny (o 3%). Obniżyły się natomiast ceny winogron (o 11%) oraz pomarańczy i mandarynek (o 4%).

W październiku 2019 r., w porównaniu z wrześniem br., przeciętne ceny jabłek w skupie na rynek produktów świeżych obniżyły się o 8%, a na rynkach hurtowych o 7%. W zakładach przetwórczych ceny skupu płacone za jabłka do tłoczenia, w porównywanych miesiącach, wzrosły o 9%.

Na rynku hurtowym, w październiku w porównaniu z wrześniem br., wzrosły ceny truskawek (o 71%), śliwek (o 47%) oraz bananów (o 12%), a ceny gruszek, oraz cytrusów i winogron pozostały zbliżone. We wrześniu 2019 r., w relacji do września 2018 r., wzrosły ceny detaliczne śliwek (o 35%), jabłek (o 24%), gruszek (o 20%), malin (o 15%), winogron (o 12%) i bananów (o 11%), a obniżyły się cytryn (o 23%) i mandarynek (o 9%).

W sierpniu 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego, w średnich i dużych firmach znacząco niższa była produkcja zagęszczonego soku

jabłkowego (o 53%) oraz soku pitnego z jabłek (o 26%), a także mrożonych owoców (o 17%). Niższa była również produkcja soków pitnych z owoców cytrusowych (o 8%) i nieznacznie dżemów (o 2%). W sierpniu br., w porównaniu z sierpniem 2018 r. wyższa była jedynie produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych (o 7%). W relacji do lipca br., najbardziej (tj. o 65%) obniżyła się natomiast produkcja owoców mrożonych, co wynikało z mniejszej podaży owoców sezonowych, gdyż zakończył się zbiór truskawek, których produkcja w większości przeznaczana jest do mrożenia. W porównywanych miesiącach spadała też produkcja soków pitnych z owoców cytrusowych (o 23%) oraz dżemów (o 7%). Wzrosła natomiast ilość produkcji zagęszczonego soku jabłkowego (o 77%), gdyż zwiększyły się dostawy do zakładów przetwórczych jabłek z tegorocznych zbiorów. Wyższa była też wielkość produkcji kompotów i owoców pasteryzowanych (o 9%).

We wrześniu 2019 r., wobec września 2018 r. oraz wobec sierpnia 2019 r., nie zmieniły się istotnie ceny detaliczne soków pitnych (pomarańczowego i jabłkowego) oraz dżemów, a także ananasów i brzoskwiń w puszkach. W ujęciu rocznym wzrosły natomiast przeciętne ceny zbytu truskawek mrożonych (o 11%).

Wolumen eksportu owoców świeżych w sierpniu 2019 r., wobec sierpnia 2018 r. był niższy o 4%, a eksport przetworów owocowych o 3%. Eksport owoców świeżych obniżył się głównie z powodu mniejszej sprzedaży zagranicznej jabłek, a przetworów owocowych w wyniku spadku sprzedaży m.in. mrożonych owoców. Wartość eksportu owoców świeżych wyniosła 58,8 mln EUR i była zbliżona do ubiegłorocznej, a przetworów owocowych zmniejszyła o 8% do 108,7 mln EUR. Import owoców świeżych zmniejszył się w sierpniu 2019 r., wobec sierpnia 2018 r. o 7% do 140,9 tys. t, a import przetworów zwiększył się o 6% (do 37,7 tys. t). W sierpniu 2019 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 10,8 mln EUR, wobec ujemnego wynoszącego 23,6 mln EUR w sierpniu poprzedniego roku. W okresie styczeń-sierpień 2019 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 204,1 mln EUR, wobec ujemnego 171,9 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	'Gala Must'	'Idared'	'Jonagored'	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2018 VIII	1,08	0,95	1,00	-	1,85	7,00	-	2,97	1,43	0,82
IX	0,87	0,77	-	-	1,29	7,00	-	-	-	-
X	0,68	0,73	0,35	0,45	1,48	-	-	-	-	-
XI	0,70	0,78	0,34	0,44	1,58	-	-	-	-	-
XII	0,72	0,95	0,35	0,53	1,72	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,51	1,51	1,19	1,41	2,48	6,09	2,50	2,97	1,60	1,04
2019 I	0,76	0,99	0,45	0,59	1,78	-	-	-	-	-
II	0,75	1,05	0,50	0,60	1,91	-	-	-	-	-
III	0,74	1,02	0,49	0,59	2,06	-	-	-	-	-
IV	0,75	1,00	0,48	0,58	2,34	-	-	-	-	-
V	0,74	1,03	0,51	0,61	-	-	-	-	-	-
VI	0,74	1,15	0,56	0,66	-	-	-	-	-	-
VII	0,75	0,90	0,58	0,73	-	5,33	4,00	-	3,38	-
VIII	0,84	-	0,84	0,78	2,09	-	5,00	-	2,50	1,25
IX	1,58	1,56	1,15	1,34	2,16	-	-	3,13	2,31	1,40
X	1,45	1,41	1,24	1,37	2,03	-	-	-	-	1,61
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>X 2019</u> IX 2019	92	90	108	102	94	x	x	x	x	115
<u>X 2019</u> X 2018	213	193	354	304	137	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg loco zakład)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2018 VII	0,19	-	-	1,61	0,48	2,04	-	1,36	0,65	-
VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
IX	0,22	-	-	-	-	2,58	-	-	-	0,65
X	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	0,43	4,49	3,09	2,20	0,67	2,40	0,50	1,49	0,89	0,67
2019 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,38	4,44	2,65	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,45	-	-	1,19	1,45	5,61	-	2,96	2,23	-
VIII	0,48	-	-	-	-	6,60	1,21	3,67	2,28	0,70
IX	0,57	-	-	-	-	5,97	-	-	-	0,79
X	0,62	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>X 2019</u> IX 2019	109	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>X 2019</u> X 2018	413	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019 ^a								VIII 2019 VIII 2018 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	93 088	70 155	52 715	53 551	95 251	128 746	117 599	1 094 240	127 648	138 414	141 993	127 301	137 255	101 147	79 380	50 817	96				
Jabłka	67 306	31 537	25 594	33 958	75 620	99 590	80 699	810 386	98 940	119 819	125 400	108 767	120 857	80 900	50 331	23 672	92				
Gruszki	997	602	1 339	3 095	5 401	7 342	7 695	46 803	7 337	6 159	4 725	6 011	2 852	552	526	1 046	78				
Truskawki	4 182	207	382	81	46	22	24	6 388	89	224	364	503	281	2 711	386	615	161				
Śliwki	20	767	3 651	3 943	1 150	35	43	9 652	4	2	4	17	12	144	723	2 236	61				
Maliny	1 582	2 477	2 753	1 501	541	383	115	11 355	191	148	440	370	150	374	1 410	1 887	69				
Wiśnie	820	7 206	578	187	49	126	79	9 283	80	44	144	177	213	654	3 095	479	83				
Przetwory owocowe	79 278	96 738	97 098	93 117	117 295	122 959	85 187	1 064 520	105 485	99 669	114 511	104 690	99 728	93 161	108 483	94 425	97				
Zagęszczony sok jabłkowy	13 353	15 840	13 733	24 638	46 626	50 940	29 260	264 367	34 485	31 760	37 702	31 699	27 395	25 493	29 626	23 922	174				
Truskawki w puszkach	948	975	755	819	1 061	940	748	9 906	800	748	903	966	1 034	746	1 119	896	119				
Wiśnie w puszkach	351	663	769	920	491	329	440	5 510	583	460	526	389	494	430	720	1 453	189				
Dzemy	3 477	3 803	3 804	3 334	4 305	3 600	3 664	46 663	3 829	3 847	3 818	4 329	3 936	3 256	3 384	3 616	95				
Mrożonki	29 791	37 758	36 792	32 468	31 592	31 688	23 599	350 684	31 646	30 856	35 786	32 707	31 913	27 583	35 009	31 101	85				
Owoce świeże	56 797	71 474	59 449	33 558	37 878	46 214	49 408	619 372	50 027	51 598	52 838	48 121	50 048	43 571	57 732	58 840	99				
Jabłka	33 208	16 245	9 270	11 167	21 346	25 842	25 178	334 864	30 521	37 054	37 617	33 009	35 156	23 848	16 190	9 398	101				
Gruszki	599	408	754	1 570	2 348	2 900	2 563	17 793	2 078	2 264	2 600	2 172	1 050	298	428	443	59				
Truskawki	4 733	488	1 104	304	91	38	48	9 430	173	285	301	385	676	4 188	610	1 419	128				
Śliwki	21	417	1 679	1 753	604	37	15	4 593	86	35	130	145	174	665	2 649	524	31				
Maliny	1 767	2 546	3 544	2 478	1 096	640	186	15 968	383	319	545	558	330	993	2 473	3 290	93				
Wiśnie	554	5 447	442	137	38	122	86	7 281	86	35	130	145	174	665	2 649	524	118				
Przetwory owocowe	122 113	126 758	117 701	112 014	135 744	129 490	90 995	1 365 309	111 170	106 898	119 547	113 065	106 433	104 369	126 650	108 727	92				
Zagęszczony sok jabłkowy	21 784	25 070	20 788	29 082	45 988	43 927	26 272	333 646	30 275	28 544	33 119	28 782	24 988	23 395	25 280	20 210	97				
Truskawki w puszkach	2 152	1 726	1 252	1 450	1 703	1 543	1 138	17 544	1 389	1 210	1 472	1 786	1 780	1 166	2 010	1 430	114				
Wiśnie w puszkach	593	868	1 034	898	670	494	590	7 982	700	572	662	524	657	543	769	1 261	122				
Dzemy	5 654	5 808	5 919	4 971	6 392	5 482	5 164	67 927	5 708	6 201	6 107	5 877	5 531	4 720	4 928	6 087	103				
Mrożonki	42 732	47 621	42 987	38 175	40 282	39 602	30 229	476 437	39 030	37 814	42 822	41 564	40 012	34 764	44 213	41 745	97				

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 4. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019 ^a								VIII 2019 VIII 2018 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Owoce świeże	134 085	160 884	166 393	115 812	120 683	140 871	173 150	1 651 000	148 362	133 801	127 424	124 801	131 949	136 788	159 433	140879	85				
Banany	35 137	34 371	38 048	35 447	42 551	44 766	45 049	482 388	39 449	37 509	36 921	44 776	46 667	35 109	38 841	33 151	87				
Owoce cytrusowe	17 295	14 886	17 255	19 440	31 698	55 694	97 471	495 356	81 845	61 855	52 428	37 490	26 762	19 510	15 895	12 742	74				
Brzoskwinie i nekt.	21 718	34 149	29 655	14 225	4 229	390	182	109 393	248	5 368	481	618	5 465	16 813	28 225	27 930	94				
Winogrona	3 223	8 667	19 083	16 370	14 917	9 971	6 042	103 134	4 620	5 654	7 691	9 022	7 711	3 260	5 830	13 528	71				
Arbuzy	32 388	45 616	39 544	8 678	1 976	1 010	688	156 685	587	1 015	1 885	4 929	13 510	35 612	45 912	31 172	79				
Jabłka	699	806	400	1 633	574	305	601	9 058	214	321	399	463	419	515	589	689	172				
Przetwory razem	37 543	37 468	35 691	35 484	40 953	41 307	33 005	444 565	33 546	32 333	36 773	42 312	37 627	33 220	40 603	37 696	106				
Soki zagęszczone	15 619	12 960	14 316	13 210	16 763	16 345	12 901	175 012	14 978	12 899	15 153	16 084	15 794	13 355	16 431	14 467	101				
-sok pomarańczowy	3 220	2 537	2 590	3 200	3 436	3 822	3 049	35 297	3 375	3 175	3 180	3 747	3 242	2 551	3 091	3 201	124				
Mrożonki	9 755	10 318	9 291	8 846	9 360	7 652	5 502	98 716	5 626	7 108	8 533	12 093	10 495	8 427	11 031	10 024	108				
Susze	1 001	1 664	1 585	1 975	2 771	2 048	1 415	18 920	1 369	1 211	1 197	1 079	908	799	1 296	1 008	64				
Dżemy	1 473	1 061	1 420	1 480	1 181	1 351	1 062	15 008	996	1 044	1 105	1 181	1 285	1 126	1 239	1 309	92				
Przetwory puszkow.	9 521	11 280	8 947	9 739	10 544	13 634	12 034	134 480	10 423	9 889	10 693	11 659	9 051	9 416	10 439	10 794	121				
-ananasy	875	1 083	932	1 087	1 139	1 771	1 534	15 786	1 041	742	1 730	2 431	1 104	1 500	1 184	1 207	129				
-brzoskwinie	1 467	1 401	1 960	1 332	1 633	2 909	1 830	22 889	1 300	1 632	1 739	2 075	1 309	1 300	1 235	1 951	100				
Owoce świeże	124 764	131 371	141 541	118 411	127 190	133 592	150 428	1 583 299	133 442	127 948	137 639	130 494	141 941	130 963	126 158	117056	83				
Banany	16 708	16 932	19 656	17 861	21 349	21 433	22 609	267 009	21 202	22 669	25 246	26 671	27 331	19 364	21 468	16 804	85				
Owoce cytrusowe	18 823	17 301	20 756	19 286	25 459	39 823	65 548	398 427	54 879	42 940	37 402	27 641	22 663	18 655	16 266	12 743	61				
Brzoskwinie i nekt.	21 300	27 756	25 027	13 357	4 829	559	304	101 595	407	2 526	939	1 098	7 991	15 924	20 806	20 879	83				
Winogrona	5 231	11 519	18 107	16 312	16 736	14 488	11 345	140 657	8 734	10 057	12 756	14 604	13 003	6 364	9 911	16 004	88				
Arbuzy	14 034	11 079	13 373	3 120	2 258	735	509	64 560	407	774	1 271	3 648	7 110	15 862	12 350	7 918	59				
Jabłka	952	1 121	554	842	319	251	486	8 673	221	341	419	552	483	554	723	694	125				
Przetwory razem	58 684	62 365	59 176	58 015	64 795	64 474	50 102	704 944	54 342	51 544	58 172	64 792	62 751	50 710	64 466	61 297	104				
Soki zagęszczone	22 126	19 173	20 670	17 889	21 226	21 232	17 109	241 131	20 194	17 146	20 246	20 959	21 401	17 092	21 601	20 218	98				
-sok pomarańczowy	6 172	4 707	5 052	6 455	6 739	7 758	6 000	67 633	6 576	6 283	6 223	7 273	6 297	4 895	5 813	5 618	111				
Mrożonki	14 373	19 346	15 721	13 793	15 253	12 455	8 526	160 039	8 887	11 158	13 024	17 174	15 445	12 195	18 355	17 746	113				
Susze	3 255	4 614	5 087	5 783	7 609	6 416	4 395	58 763	4 776	3 688	4 451	3 602	3 526	2 770	4 020	3 700	73				
Dżemy	2 884	2 333	2 399	3 242	2 733	3 226	2 290	30 763	2 222	2 335	2 434	2 756	2 981	2 614	3 165	2 787	116				
Przetwory puszkow	15 705	16 549	15 010	16 935	17 302	20 583	17 604	209 783	17 891	16 815	17 792	19 771	19 100	15 777	17 024	16 546	110				
-ananasy	837	951	839	903	1 032	1 581	1 358	14 489	1 006	676	1 448	1 811	943	1 265	988	1 143	136				
-brzoskwinie	1 129	1 037	1 574	1 057	1 255	2 461	1 491	18 455	1 028	1 244	1 501	1 390	1 149	1 016	966	1 484	85				

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2018 VII	0,51	0,76	3,02	0,39	1,03	0,59	1,63	0,89	1,58	2,42	1,31
VIII	0,36	0,55	3,24	0,28	1,34	0,78	1,66	0,87	1,59	1,69	1,34
IX	0,33	0,50	3,76	0,97	1,69	0,73	1,71	0,83	1,22	1,64	0,98
X	0,28	0,43	1,12	0,68	2,11	0,78	1,70	0,91	0,94	1,76	1,42
XI	0,26	0,39	1,69	1,02	1,75	0,95	1,72	0,90	0,86	1,81	1,50
XII	0,32	0,34	2,26	0,42	1,79	1,26	1,69	0,94	0,95	1,51	1,32
2018 I-XII	0,41	0,37	1,49	0,45	1,43	0,67	1,72	1,06	1,30	1,80	1,46
2019 I	0,31	0,28	1,94	24,13	2,00	1,07	1,05	0,88	1,74	1,20	1,49
II	0,31	0,37	1,27	15,51	2,16	0,81	1,07	0,90	1,62	1,24	1,61
III	0,30	0,55	0,83	30,89	1,24	0,90	1,04	0,88	1,63	1,26	1,60
IV	0,30	0,36	0,77	8,52	1,51	0,82	1,08	0,91	1,85	1,35	1,36
V	0,29	0,37	2,40	14,65	2,20	0,82	1,07	0,91	1,72	1,33	1,41
VI	0,29	0,54	1,54	4,60	2,65	1,02	1,12	0,92	1,56	1,26	1,45
VII	0,32	0,81	1,58	3,66	1,75	0,86	1,17	0,85	1,80	1,07	1,46
VIII	0,40	0,42	2,31	0,23	1,74	1,09	1,15	0,84	1,60	0,87	1,68
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	125	52	146	6	99	127	98	99	89	81	115
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	111	76	71	82	130	140	69	97	101	51	125

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jablkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Sok jablkowy skoncentrowany	Owoce mrożone	Dżemy ^a	Kompoty i owoce pasteryzowane
2018 VII	10 221	13 184	7 613	113 843	3587	6 784
VIII	18 133	12 736	26 433	39 963	3430	4 805
IX	24 290	14 379	66 928	21 006	3393	4 588
X	32 612	16 028	87 354	17 982	4779	4 874
XI	34 772	15 469	87 550	17 649	4966	4 772
XII	26 359	16 656	32 135	15 207	3216	4 239
2018 I-XII	231 473	171 280	322 195	381 167	50 577	56 419
2019 I	28 727	14 227	24 696	16 552	3 773	4 061
II	34 288	11 633	22182	17 042	3 577	4 938
III	23 615	15 843	20568	18 295	4 083	5 056
IV	18 171	14 776	16483	13 780	3 401	4 751
V	14 264	13 810	9594	16 025	3 824	4 597
VI	12 155	14 194	9707	77 209	2 745	4 242
VII	13 349	15 088	6984	95 465	3 607	4 747
VIII	13 377	11 685	12 383	33 347	3 356	5 162
Wskaźniki zmian (%)						
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	100	77	177	35	93	109
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	74	92	47	83	98	107

^a inne niż z owoców cytrusowych

Źródło: Dane GUS.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2018 VIII	1,67	-	-	-	-	2,76	8,41	2,94	18,33	1,55	3,42	8,75	6,87	4,41	7,82
IX	1,31	-	1,33	1,32	1,30	2,41	11,21	-	-	1,47	3,67	8,57	7,38	5,62	6,22
X	1,11	-	1,13	1,13	1,10	2,47	14,00	-	-	2,02	3,58	5,96	6,66	5,01	6,91
XI	1,07	-	1,09	1,10	1,05	2,59	21,45	-	-	3,01	3,39	5,11	4,81	4,91	7,65
XII	1,14	-	1,12	1,15	1,13	2,80	-	-	-	-	3,60	5,16	4,99	4,62	9,90
2018 I-XII	2,16		2,19	2,19	2,17	3,47	11,98	3,54	11,17	2,59	4,13	6,79	6,15	4,59	10,46
2019 I	1,16	-	1,15	1,17	1,15	3,04	-	-	-	-	4,00	5,21	4,39	4,52	11,09
II	1,22	-	1,21	1,24	1,22	3,15	-	-	-	-	4,26	5,07	4,49	4,48	10,69
III	1,28	-	1,27	1,29	1,26	3,19	-	-	-	-	4,80	4,82	4,83	4,50	9,93
IV	1,25	-	1,26	1,26	1,25	3,14	-	-	-	-	4,75	4,78	4,81	4,30	10,08
V	1,48	-	1,47	1,49	1,46	3,49	10,94	-	-	-	4,52	5,90	5,25	4,40	10,42
VI	1,63	-	1,62	1,65	1,63	3,53	6,61	-	-	-	4,60	6,37	5,53	4,65	10,46
VII	1,70	-	1,69	1,73	1,70	3,50	10,27	5,65	9,76	3,75	4,41	6,32	5,32	4,53	11,28
VIII	2,00	-	-	-	-	3,54	11,65	5,61	14,01	2,54	4,15	6,33	6,08	4,86	8,73
IX	2,29	-	2,27	2,29	2,27	3,39	10,18	-	-	2,19	4,02	6,09	6,58	4,88	6,32
X	2,14	-	2,17	2,16	2,12	3,40	17,44	-	-	3,22	4,50	6,11	6,38	4,82	6,16
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2019</u> IX 2019	93	x	96	94	93	100	171	x	x	147	112	100	97	99	97
<u>X 2019</u> X 2018	193	x	192	191	193	138	125	x	x	159	126	103	96	96	89

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jablkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2018 VII	7,63	8,27	2,43	2,66
VIII	7,70	8,27	2,46	2,68
IX	7,90	8,30	2,47	2,68
X	8,10	8,40	2,40	2,70
XI	8,00	8,40	2,18	2,69
XII	8,10	8,47	2,03	2,55
2018 I-XII	7,87	8,41	2,38	2,66
2019 I	7,57	8,03	1,94	2,57
II	7,60	8,17	1,94	2,62
III	7,47	8,20	1,92	2,60
IV	7,53	8,17	1,88	2,57
V	7,53	8,07	1,79	2,58
VI	7,27	8,13	1,78	2,57
VII	7,07	8,00	1,79	2,65
VIII	7,30	8,17	1,80	2,68
IX	7,23	8,10	1,82	2,58
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>IX 2019</u> VIII 2019	99	99	101	96
<u>IX 2019</u> IX 2018	92	98	74	96

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2018 VII	3,99	6,62	5,48	11,57	13,68	23,06	11,58	4,35	5,78	10,18	7,83
VIII	3,27	5,50	3,45	-	13,83	24,36	8,22	4,17	6,21	10,53	8,29
IX	2,71	4,45	2,89	-	-	26,86	7,11	4,37	6,26	10,68	8,90
X	2,38	4,43	3,77	-	-	-	7,85	4,44	6,18	7,98	8,54
XI	2,17	4,53	-	-	-	-	8,87	4,34	5,80	7,05	6,05
XII	2,17	4,80	-	-	-	-	11,91	4,38	5,22	6,76	5,21
2018 I-XII	3,31	5,62	3,90	11,18	12,63	27,02	12,07	4,81	5,68	8,47	7,02
2019 I	2,20	4,86	-	-	-	-	13,84	4,52	5,15	7,09	5,16
II	2,27	5,03	-	-	-	-	13,72	4,97	5,02	7,06	5,61
III	2,26	5,19	-	-	-	-	13,20	5,40	5,16	6,91	5,95
IV	2,25	5,31	-	-	-	-	12,43	5,51	5,17	6,77	6,36
V	2,32	5,50	-	-	16,47	-	12,72	5,22	5,46	7,36	6,47
VI	2,43	5,64	-	18,03	8,35	41,86	12,98	5,18	5,58	8,02	6,64
VII	2,59	6,00	6,67	13,81	12,73	27,28	13,22	5,04	5,66	8,32	7,19
VIII	3,00	6,13	4,43	-	16,51	30,40	10,41	4,94	5,91	8,28	7,55
IX	3,36	5,34	3,91	-	-	30,98	7,99	4,85	6,01	8,22	8,07
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	112	87	88	x	x	102	77	98	102	99	107
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	124	120	135	x	x	115	112	111	96	77	91

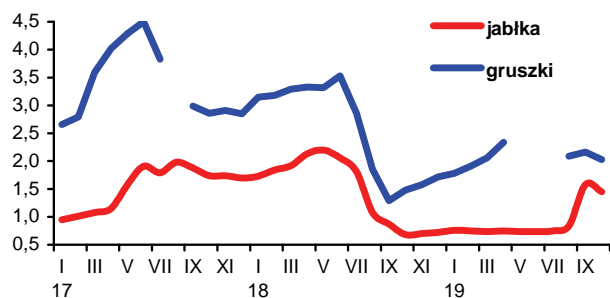
Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

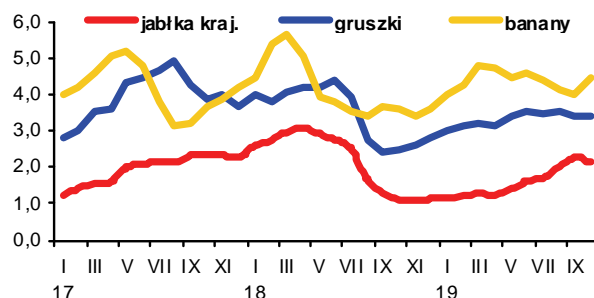
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2018 VII	13,89	3,85	4,44	16,78	8,84	6,46
VIII	13,89	3,87	4,45	16,92	8,64	6,35
IX	13,86	3,82	4,31	17,20	8,90	6,40
X	13,78	3,91	4,46	17,56	8,78	6,42
XI	13,97	3,85	4,43	17,46	8,80	6,48
XII	13,78	3,81	4,34	17,70	8,70	6,35
2018 I-XII	13,83	3,81	4,37	17,00	8,86	6,40
2019 I	13,86	3,81	4,33	18,14	8,58	6,39
II	13,94	3,85	4,39	17,70	8,74	6,45
III	13,89	3,86	4,38	17,98	8,72	6,39
IV	13,94	3,83	4,23	18,20	8,36	6,22
V	13,97	3,86	4,39	18,54	8,68	6,32
VI	14,03	3,91	4,44	18,74	8,58	6,36
VII	14,22	3,95	4,41	18,88	8,72	6,40
VIII	14,17	3,93	4,43	19,18	8,54	6,39
IX	14,11	3,94	4,40	19,12	8,58	6,32
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	100	100	99	100	100	99
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	102	103	102	111	96	99

Źródło: Dane GUS.

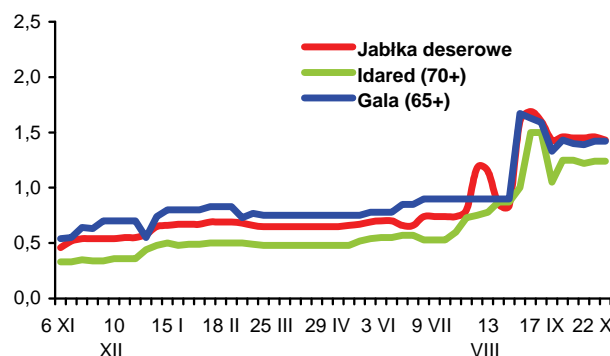
Rys. 1. Ceny skupu owoców na rynek produktów świeżych w latach 2017-2019 (zł/kg)

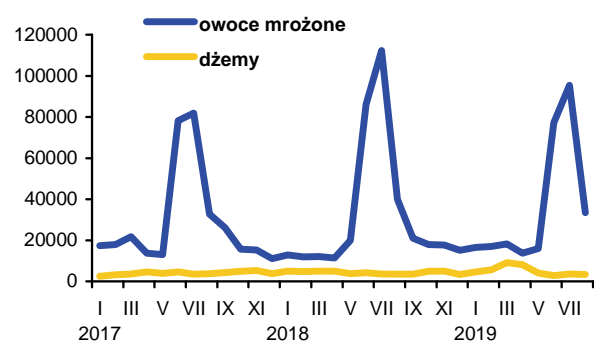
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

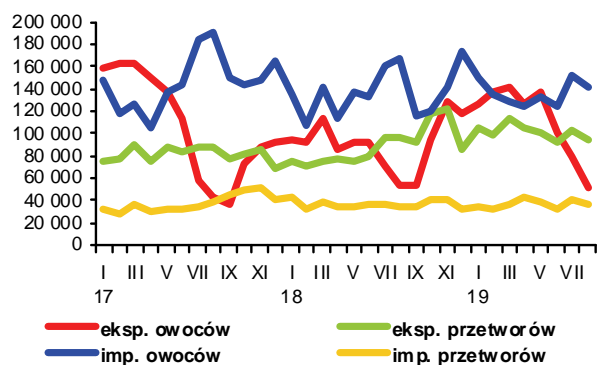
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych od XI 2018 r. do XI 2019 r. (zł/kg)

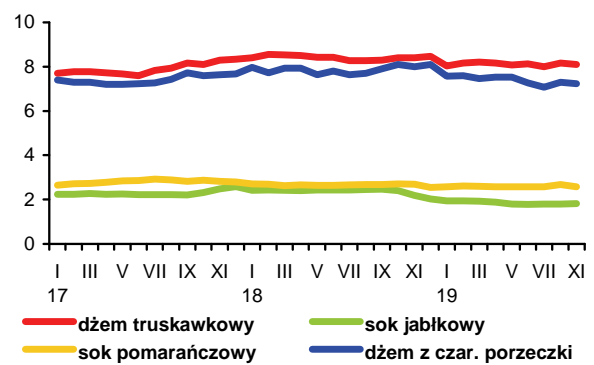
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (tony)

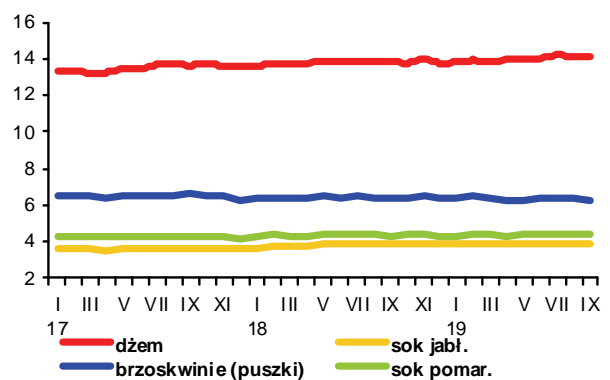
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2017-2019 (tony)

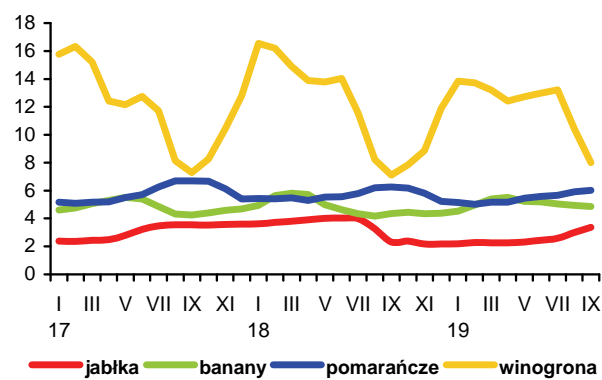
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

Na światowym rynku utrzymują się wysokie ceny mleka w proszku i sera Cheddar, przy relatywnie niskich cenach masła. W październiku ceny odtłuszczonego mleka w proszku (OMP) na giełdach Europy Zachodniej wzrosły do 2340 EUR/t, tj. o 6,0% w porównaniu z wrześniem. Ceny masła spadły o 0,2% do 3603 EUR/t, ale spadek był znacznie mniejszy niż w miesiącach poprzednich. Ser Cheddar na giełdzie w Chicago potaniał o 0,8% do 4079 EUR/t. W okresie dziesięciu miesięcy 2019 r. średni poziom cen OMP w Europie Zachodniej był o 38,0% wyższy, a masła o 23,5% niższy niż w analogicznym okresie przed rokiem. W tym czasie średnie ceny sera Cheddar w Chicago wzrosły o 17,8%. Wzrost cen OMP wynika z ograniczenia do minimum zapasów tego półproduktu w UE, a także z rosnącego zapotrzebowania na surowiec wykorzystywany we wtórnym przetwórstwie żywności. O wzroście cen sera Cheddar prawdopodobnie decyduje rosnące spożycie, a o spadku cen masła mniejszy niż w roku poprzednim popyt w krajach rozwijających się gospodarczo.

Na rynku krajowym trwa okres sezonowego spadku skupu mleka. We wrześniu, w porównaniu z sierpniem, dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego zmniejszyły się o 5,7% do 941,2 mln l, a ceny skupu wzrosły o 0,5% do 131,26 zł/hl. W porównaniu z wrześniem ub.r. skup był o 0,6% większy, a ceny mleka o 1,1% niższe. W okresie trzech kwartałów br. mleczarnie zakupiły 8,98 mld l mleka, tj. o 2,1% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r., a przeciętny poziom cen skupu podniósł się o 1,6% do 134,57 zł/hl. Towarzyszył temu wzrost średniego poziomu targowiskowych cen krów dojnych o 9,8% do 3347 zł/szt. i jałówek 1-roczyńskich o 10,4% do 2414 zł/szt.

Według danych Komisji Europejskiej, średni poziom cen mleka w Polsce, wyrażony w euro, w okresie I-III kwartał br. wyniósł 31,39 EUR/100 kg i był o 9,1% niższy niż w krajach UE-15 (34,52 EUR/100 kg) i o 0,6% niższy niż w UE-13 (31,58 EUR/100 kg).

We wrześniu, po raz pierwszy od roku, wzrosły ceny zbytu masła w blokach i masła konfekcjonowanego (odpowiednio o 4,9 i 3,7% w skali miesiąca), przy dalszym wzroście cen OMP (o 2,6%). Zmiany cen serów dojrzewających kształtowały się od 0,6 do +0,4%. Podrożały również prawie wszystkie produkty świeże, w tym najbardziej półtłuste i tłuste mleko w kartonie (o 4,1-4,5%) oraz półtłuste mleko w folii i tłuste mleko UHT (o 1,1-1,4%). Potaniały tylko jogurty i mleko skondensowane (o 1,1-2,9%). W okresie styczeń-wrzesień br. przeciętny poziom cen zbytu większości przetworów mlecznych był wyższy niż w analogicznym okresie 2018 r. Wyższe były głównie ceny OMP (o 29,8%) oraz serów dojrzewających i jogurtu naturalnego (o 5,8-7,9%). Średni poziom cen masła w blokach obniżył się o 16,1%, a masła konfekcjonowanego o 11,4%.

W handlu detalicznym ceny artykułów mleczarskich (bez masła) we wrześniu wzrosły średnio o 0,2% w porównaniu z sierpniem. Przede wszystkim podrożały twarogi, mleko za-

gęszczone i w proszku oraz świeże mleko pełne (o 0,6-0,7%), a także świeże mleko chude i śmietana (po 0,4%). Potaniały natomiast sery dojrzewające i topione oraz jogurty (o 0,2-0,3%). Ceny masła wzrosły o 0,6%. W okresie trzech kwartałów br. przeciętny poziom cen przetworów mlecznych był o 1,4% wyższy, a masła o 2,9% niższy niż w takim samym okresie 2018 r.

W okresie styczeń-sierpień 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, w następstwie zwiększenia dostaw surowca mlecznego do przemysłu mleczarskiego wzrosła produkcja większości przetworów mlecznych, zwłaszcza pełnego mleka w proszku (o 21,4%), serwatki (o 7,3%) oraz śmietany i napojów mlecznych innych niż jogurty (po 4,1%). Dynamika produkcji głównych produktów eksportowych była mniejsza. Produkcja masła i tłuszczów mlecznych zwiększyła się o 1,2%, serów i twarogów o 1,0%, a mleka płynnego o 0,5%, przy spadku produkcji OMP o 4,4%.

Wyniki handlu zagranicznego branży mleczarskiej w okresie ośmiu miesięcy 2019 r. były lepsze niż w takim samym okresie ub.r. Nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zwiększyła się o 2,4% do 1,85 mld l w przeliczeniu na mleko surowe, w wyniku głębszego spadku importu (o 6,6% do 1,23 mld l) niż eksportu (o 1,4% do 3,08 mld l). O zmniejszeniu eksportu zdecydował przede wszystkim znaczny spadek wywozu masła (o 17,9%), z uwagi na niższe niż przed rokiem ceny eksportowe (o ok. 12%) oraz wzrost krajowego spożycia pod wpływem niższych cen detalicznych (w I półroczu 2019 r. konsumpcja masła wzrosła o 8,0% w porównaniu z I półroczem 2018 r.). Zmniejszył się również eksport serwatki (o 10,8%) oraz serów i twarogów (o 1,8%). Wywóz pozostałych przetworów zwiększył się od 5,0% (mleko w proszku) do 20,9% (mleko płynne i śmietana). Natomiast na zmniejszeniu wolumenu importu zaważył spadek przywozu masła i serwatki (po ok. 30%). Dodatkowo saldo obrotów w ujęciu wartościowym zwiększyło się o 0,9% do 0,88 mld EUR. Wzrosła zarówno wartość eksportu (o 2,8% do 1,59 mld EUR), jak i importu (o 5,2% do 0,71 mld EUR), co wynikało ze wzrostu cen transakcyjnych większości przetworów mlecznych.

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt: 04.11.2019).
2. Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie Milk Market Observatory, European Commission, <https://ec.europa.eu/agriculture/> (odczyt: 04.11.2019).

Teresa Zdziarska

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2018 I-XII	11 614,1	134,61	.
2018 VII	1 008,2	129,30	131,53
VIII	977,2	129,83	131,63
IX	935,4	132,77	135,85
X	938,7	137,15	140,12
XI	898,6	140,14	141,40
XII	959,6	140,10	142,50
2019 I	983,2	140,77	139,50
II	917,8	138,13	139,10
III	1 028,0	137,82	139,20
IV	1 017,2	135,85	136,20
V	1 059,5	134,64	135,30
VI	992,2	132,07	132,30
VII	1025,1	130,16	131,00
VIII	998,2	130,62	130,70
IX	941,2	131,26	132,40
Wskaźniki zmian w %			
<u>IX 2019</u> VIII 2019	94,3	100,5	101,3
<u>IX 2019</u> IX 2018	100,6	98,9	97,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR-MRiRW.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mlecznych^a (tys. ton i mln litrów)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło i tł. mleczne	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2018 I-XII	3 195,4	164,4	30,3	358,3	379,7	221,0	462,3	344,1
2018 VII	270,1	15,7	2,0	30,0	32,9	17,4	37,1	28,9
VIII	271,9	12,5	1,6	33,6	30,6	17,3	38,8	29,8
IX	263,6	10,8	1,9	26,8	31,5	16,3	36,9	27,6
X	261,0	9,8	2,3	30,3	31,7	17,7	41,0	29,1
XI	250,6	9,4	1,8	29,1	29,1	17,1	40,3	28,5
XII	272,2	16,0	2,6	21,8	31,2	20,2	35,4	28,5
2019 I	268,4	15,8	2,7	30,0	30,1	21,8	39,9	27,4
II	254,1	14,6	2,6	28,0	29,1	18,0	36,3	25,9
III	281,4	15,4	3,1	31,0	33,7	20,8	43,3	30,2
IV	278,1	14,6	2,7	31,7	34,0	19,7	40,3	28,3
V	282,0	17,0	4,6	31,5	35,4	18,8	40,2	29,6
VI	254,4	11,7	4,2	33,5	36,3	15,8	36,1	27,9
VII	268,6	12,1	4,0	30,8	34,3	18,9	39,2	30,0
VIII	271,0	11,9	2,6	31,5	33,8	17,6	38,3	30,6
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VIII 2019</u> VII 2019	100,9	98,3	64,2	102,2	98,7	93,1	97,8	102,2
<u>VIII 2019</u> VIII 2018	99,7	95,5	161,9	93,6	110,5	102,1	98,7	102,8

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2018 VII	1,94	2,05	6,56	12,77	24,52	25,78	1,00	6,66	10,30	13,78
VIII	1,94	2,06	6,53	13,16	24,28	25,72	1,01	6,73	10,30	14,02
IX	1,95	2,06	6,59	13,41	24,37	26,00	1,00	6,76	10,31	14,43
X	1,96	2,07	6,73	13,44	22,77	24,80	1,00	6,86	10,35	14,51
XI	1,97	2,03	6,89	13,46	22,17	24,26	0,99	6,85	10,33	14,59
XII	1,97	2,05	7,10	13,46	21,10	23,67	0,98	6,81	10,29	14,41
2019 I	1,95	2,02	7,54	13,29	20,27	22,97	0,98	6,79	10,37	14,45
II	1,95	2,04	7,75	13,21	19,90	22,12	0,98	6,79	10,47	14,45
III	1,96	2,05	7,96	13,27	19,32	21,50	1,00	6,84	10,53	14,49
IV	1,95	2,01	8,03	13,09	19,19	21,26	1,00	6,78	10,51	14,12
V	1,95	2,01	8,30	13,12	18,58	20,86	1,00	6,83	10,60	14,23
VI	1,96	2,08	8,54	13,16	17,70	20,38	1,02	6,89	10,54	14,45
VII	1,96	2,04	8,77	13,13	17,45	20,07	1,01	6,84	10,57	14,18
VIII	1,97	2,07	8,94	13,23	17,10	19,88	1,02	6,84	10,60	14,38
IX	1,97	2,10	9,17	13,22	17,93	20,62	0,99	6,85	10,64	14,37
Wskaźniki zmian w %										
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	100,0	101,4	102,6	99,9	104,9	103,7	97,1	100,1	100,4	99,9
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	101,0	101,9	139,2	98,6	73,6	79,3	99,0	101,3	103,2	99,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2018 VII	2,65	2,74	16,63	3,55	6,64	1,97	1,36	1,83	14,04	20,39
VIII	2,64	2,72	16,48	3,54	6,66	1,98	1,35	1,85	14,07	20,22
IX	2,66	2,72	16,45	3,57	6,63	1,99	1,34	1,85	14,23	20,51
X	2,64	2,73	16,38	3,52	6,68	2,02	1,33	1,84	14,09	21,02
XI	2,65	2,71	16,67	3,54	6,60	2,04	1,34	1,85	14,08	20,95
XII	2,63	2,71	16,55	3,55	6,54	2,03	1,36	1,83	14,00	20,99
2019 I	2,64	2,71	16,68	3,58	6,48	2,03	1,37	1,85	14,22	21,00
II	2,64	2,71	16,71	3,65	6,33	2,03	1,37	1,85	14,20	20,99
III	2,62	2,66	16,70	3,66	6,19	2,04	1,38	1,86	14,32	20,94
IV	2,63	2,68	16,77	3,63	6,00	2,05	1,40	1,87	14,31	20,77
V	2,65	2,68	16,95	3,70	5,97	2,07	1,40	1,88	14,36	21,17
VI	2,64	2,68	16,91	3,72	5,81	2,06	1,41	1,88	14,30	21,03
VII	2,65	2,70	16,83	3,75	5,74	2,05	1,42	1,87	14,30	21,12
VIII	2,66	2,70	16,66	3,76	5,68	2,07	1,43	1,89	14,37	21,24
IX	2,67	2,73	16,90	3,78	5,68	2,07	1,41	1,89	14,47	20,88
Wskaźniki zmian w %										
<u>IX 2019</u> <u>VIII 2019</u>	100,4	101,1	101,4	100,5	100,0	100,0	98,6	100,0	100,7	98,3
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	100,4	100,4	102,7	105,9	85,7	104,0	105,2	102,2	101,7	101,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mlecznych (tys. ton)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2018 I-XII	165,6	260,7	68,4	678,5	105,7	219,0	102,2	94,1	20,7	225,6	74,0	97,9
2018 VII	19,3	23,0	5,5	58,2	10,0	18,4	8,6	8,2	1,7	18,5	5,6	8,2
VIII	15,1	21,6	5,8	55,5	10,0	18,6	7,6	8,3	2,0	22,7	6,5	8,5
IX	12,3	21,3	4,7	54,9	8,8	16,6	7,0	7,8	1,5	19,4	5,7	8,4
X	15,2	22,8	5,0	61,7	9,4	17,3	5,9	8,9	1,5	17,0	6,1	4,5
XI	12,9	20,4	4,6	61,5	8,7	17,6	6,6	8,5	1,7	15,1	6,2	5,9
XII	12,4	18,5	2,9	54,0	7,1	15,4	10,1	7,0	1,1	17,4	5,3	8,5
2019 I	16,0	20,9	5,4	61,1	9,6	18,7	9,4	8,6	2,0	18,9	6,8	4,8
II	15,9	21,1	5,0	58,3	8,8	16,7	6,9	8,2	1,5	14,0	6,5	7,6
III	16,3	21,9	5,0	69,5	9,7	16,9	11,5	8,5	1,3	17,4	6,1	5,1
IV	15,8	22,9	5,2	73,3	9,9	17,5	11,6	8,3	1,2	19,0	6,6	6,2
V	14,5	22,0	4,8	70,9	9,3	14,3	12,6	8,1	1,1	18,0	6,9	6,2
VI	14,0	20,9	4,9	67,5	9,8	16,0	8,6	8,6	1,2	19,1	4,7	8,1
VII	15,0	23,9	6,2	73,1	11,0	17,9	6,7	8,4	1,0	23,2	4,5	5,9
VIII	10,8	20,9	5,5	66,3	9,5	17,8	6,4	9,2	1,1	20,6	4,1	5,3
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	72,6	87,3	88,4	90,7	86,0	99,4	95,4	108,7	112,0	88,6	90,6	90,6
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	71,6	96,6	95,5	119,3	94,3	95,6	84,3	110,9	55,5	90,5	62,8	62,4

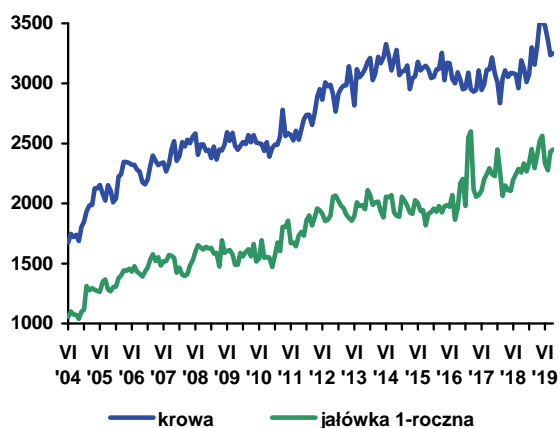
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mlecznych (EUR/t)

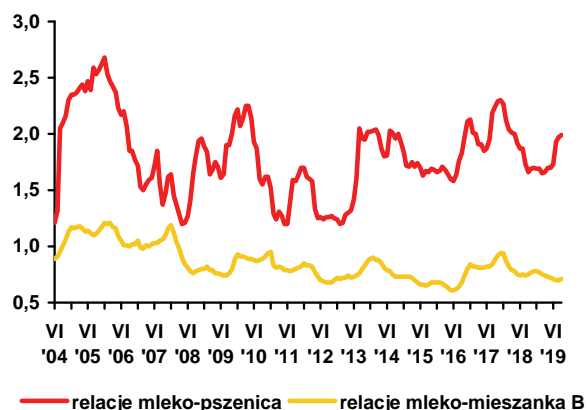
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2018 I-XII	1 578	3 012	4 716	585	1 222	848	1 468	3 618	5 441	734	1 110	454
2018 VII	1 586	3 021	5 187	625	1 166	859	1 518	3 587	6 010	684	1 075	410
VIII	1 551	3 031	5 167	544	1 176	862	1 645	3 571	5 722	751	1 114	424
IX	1 620	3 073	5 123	672	1 224	950	2 126	3 644	5 937	667	1 125	421
X	1 595	3 076	4 805	575	1 207	899	2 131	3 636	5 761	756	1 151	638
XI	1 722	3 131	4 621	570	1 229	904	1 826	3 762	5 402	822	1 092	484
XII	1 631	3 087	4 486	523	1 283	900	1 257	3 754	5 068	914	1 131	386
2019 I	1 656	3 036	4 356	530	1 203	959	1 644	3 629	5 113	820	1 090	648
II	1 655	3 044	4 324	550	1 217	1 019	1 841	3 584	5 445	758	1 145	510
III	1 742	3 050	4 163	518	1 179	978	1 585	3 647	5 265	624	1 154	705
IV	1 788	3 049	4 147	529	1 192	948	1 560	3 809	5 044	784	1 083	689
V	1 772	3 052	4 099	577	1 220	978	1 436	3 716	5 207	774	1 138	628
VI	2 002	2 943	3 942	533	1 143	979	1 782	3 429	5 149	689	1 218	507
VII	2 078	3 056	4 049	528	1 123	941	1 911	3 662	5 228	726	1 291	524
VIII	2 124	3 129	4 039	503	1 167	916	1 911	3 586	5 209	710	1 326	681
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	102,2	102,4	99,8	95,3	103,9	97,3	100,0	97,9	99,6	97,8	102,7	130,0
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	136,9	103,2	78,2	92,5	99,2	106,3	116,2	100,4	91,0	94,5	119,0	160,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

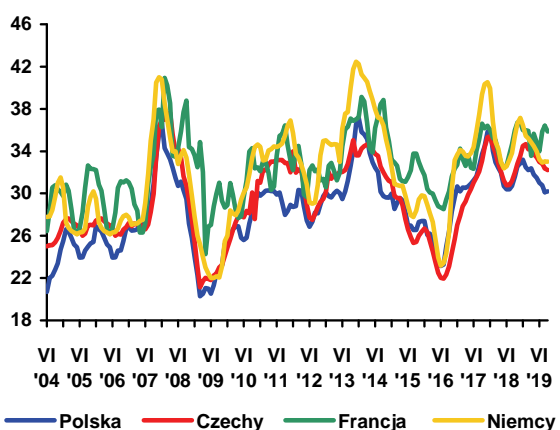
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

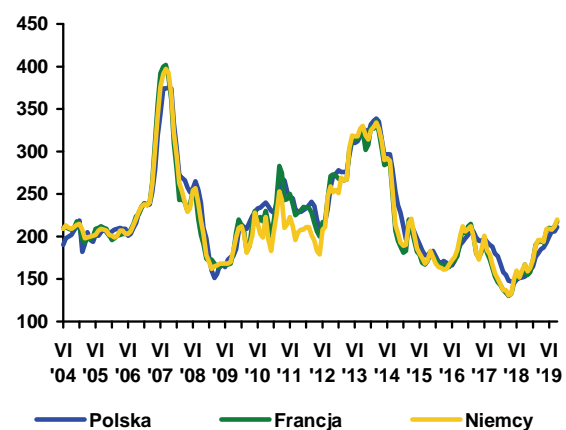
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

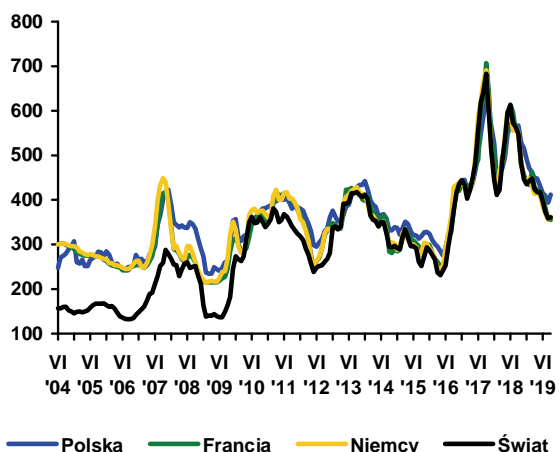
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

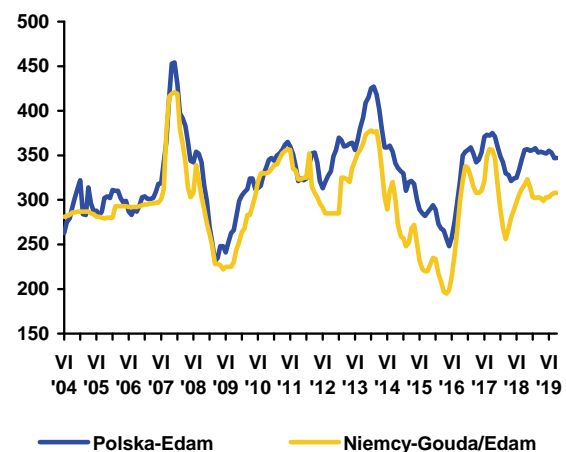
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

Według USDA produkcja wołowiny na świecie w br. zmniejszy się o 1,9%, a w 2020 r. wzrośnie o 0,9% (w porównaniu z rokiem poprzednim). Przewiduje się, że zarówno w 2019 r., jak i w 2020 r. wyraźnie zwiększać się będą obroty handlowe wołowiną – eksport odpowiednio o 4,3% i 4,4%, a import o 6,5% i 4,2%.

Eksperti KE przewidują, że produkcja wołowiny w UE zmniejszy się zarówno w br. jak i w 2020 r. odpowiednio o 0,5% i 0,7% (w porównaniu z rokiem poprzednim). W tym czasie zwiększy się eksport wołowiny z UE do krajów trzecich (odpowiednio o 8,0% i 5,0%), natomiast import w br. zmniejszy się o 3,0%, a w 2020 r. wzrośnie o 2,0%.

Spżycie wołowiny w UE zmaleje w br. i w 2020 r. (o 0,9% i 0,8%). Mniejsza konsumpcja wołowiny w UE będzie rezultatem mniejszego popytu na ten gatunek mięsa, a także mniejszej jej dostępności. W większości krajów UE ubito mniej bydła niż przed rokiem, z wyjątkiem Irlandii i Wielkiej Brytanii, co można wiązać z oczekiwanym Brexitem i niepewnością co do warunków handlu w najbliższym czasie. Spadek liczby ubitych sztuk w UE jest częściowo rekompensowany większą masą ubijanych sztuk bydła. Pomimo mniejszych ubojów, ceny wołowiny (oprócz krów) utrzymują się na poziomie niższym niż średnia z lat 2016-2018, co jest rezultatem mniejszego popytu wewnętrznego oraz pogorszenia salda handlu zagranicznego.

W okresie styczeń-wrzesień 2019 r. skupiono w Polsce 500,9 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 6,2% mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 164 tys. t wołowiny (wzrost o 13,0%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,32 zł/kg i była o 2,7% niższa niż w okresie styczeń-wrzesień 2018 r. We wrześniu 2019 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,15 zł/kg i była o 1,4% niższa niż przed miesiącem i o 9,1% niż we wrześniu 2018 r. Opłacalność produkcji (mierzona relacją cen żywicz:mieszanka B2 dla opasów) w pierwszych dziewięciu miesiącach 2019 r. była mniej korzystna niż w analogicznych okresach roku poprzedniego.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu października 2019 r., tak jak dotychczas,

najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (5,44 zł/kg), a najwyższe w regionie centralnym (6,09 zł/kg). Ćwierci z byków do dwóch lat były najtańsze w regionie centralnym (12053 zł/t) a krów w regionie południowym (10342 zł/t), natomiast ceny ćwierci z krów i byków do dwóch lat były najwyższe w regionie północnym i wynosiły odpowiednio 10 954 i 12 763 zł/t.

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 14.10-20.10.2019 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 18% niższa niż średnio w UE (361,67 EUR/dt) i wyniosła 294,85 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa wołowego, tj. we Włoszech (o 26%), Niemczech (o 19%), Holandii (o 6%), Hiszpanii (o 19%) i Francji (o 20%). W pierwszych dziewięciu miesiącach br. średnie cen tusz w Polsce i w UE były niższe niż w porównywalnym okresie 2018 r. We wrześniu 2019 r. w Polsce cena tusz bydła kategorii A/C/Z klasy R3 była niższa o 1,7% i wyniosła 281,71 EUR/100 kg, w tym czasie średnia cena tych tusz w UE wzrosła o 0,6% do 355,02 EUR/100 kg (w porównaniu z sierpniem 2019 r.).

We wrześniu 2019 r., w porównaniu z grudniem 2018 r., mięso wołowe zdrożało 0,4%, a cielęce o 2,3%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. Spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożało mięso wołowe bez kości z udźca z 33,79 do 34,07 zł/kg, mięso cielęce z kością z 29,71 do 30,53 zł/kg, mięso cielęce bez kości z 49,89 do 50,73 zł/kg oraz mięso wołowe z kością - rostbef i antrykot z 28,50 do 28,67 zł/kg. Niższe ceny konsumenci płacili natomiast za szponder (mięso wołowe z kością), którego cena obniżyła się z 20,15 zł/kg do 20,01 zł/kg.

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim otłuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złoży tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone
2018	V	35,7	41,8	1,0	35,8	5,7	3,4	1,4
	VI	37,9	44,6	1,0	38,7	4,8	2,7	1,4
	VII	36,0	42,0	1,0	36,0	4,9	2,9	1,4
	VIII	36,2	38,6	1,1	32,3	6,0	3,2	2,0
	IX	32,7	38,7	0,9	33,1	6,2	3,7	1,8
	X	37,3	38,4	0,9	32,4	8,3	4,9	2,5
	XI	34,2	36,3	0,9	30,3	8,3	4,5	2,9
XII	29,6	32,8	0,8	27,1	6,2	3,6	1,9	
2019	I	37,6	35,3	0,8	29,6	6,2	3,5	2,0
	II	29,8	31,3	0,9	25,9	5,6	3,0	1,7
	III	37,6	37,7	0,9	31,8	6,1	3,2	1,9
	IV	35,6	37,4	1,2	31,3	5,7	3,1	1,9
	V	37,6	38,3	0,9	32,5	5,5	3,1	1,6
	VI	36,0	39,6	1,6	32,8	4,2	2,1	1,2
	VII	43,6	41,6	2,1	34,1	4,2	1,7	1,6
	VIII	35,6	36,8	1,1	30,7	4,7	2,0	1,7
	IX	39,0	x	x	x	x	x	x
w % skupu	sprzed roku	119,3	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	109,6	x	x	x	x	x	x

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2018	VII	6,42	9,36	25,79	28,48	4,02	4,44
	VIII	6,52	9,16	25,80	28,54	3,96	4,38
	IX	6,48	9,31	25,82	28,54	3,98	4,40
	X	6,51	9,38	25,91	28,44	3,98	4,37
	XI	6,50	9,90	25,99	28,56	4,00	4,39
	XII	6,54	9,77	26,09	28,50	3,99	4,36
2019	I	6,60	9,90	25,92	28,62	3,93	4,34
	II	6,39	10,68	25,91	28,42	4,05	4,45
	III	6,53	9,75	25,97	28,49	3,98	4,36
	IV	6,49	9,90	26,01	28,62	4,01	4,41
	V	6,52	9,55	26,10	28,70	4,00	4,40
	VI	6,06	9,82	25,94	28,44	4,28	4,69
	VII	6,22	9,20	25,80	28,57	4,15	4,59
	VIII	6,11	9,08	25,82	28,47	4,23	4,66
w % cen	sprzed roku	92,7	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	98,4	x	x	x	x	x

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	I 2019	II 2019	III 2019	IV 2019	V 2019	VI 2019	VII 2019	VIII 2019	IX 2019	X 2019
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,66	6,30	6,43	6,27	6,30	6,13	5,70	5,98	5,92	6,00
Byki (12-24 miesiące)	7,36	6,87	6,96	6,77	6,65	6,45	6,00	6,45	6,30	6,43
Krowy	5,27	5,01	5,21	5,15	5,22	5,14	4,75	4,87	4,80	
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	13,83	13,15	12,70	12,68	14,50	14,50	13,00	11,00	11,33	12,35
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13784	12892	13017	12760	13149	12305	11966	12598	12383	12316
ćwierci z krów rzeźnych	10980	10429	11193	10940	11148	11162	10220	10412	10484	10485
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	375,22	374,34	371,57	366,63	367,05	359,47	350,85	352,98	355,28	361,67
Polska	330,87	307,39	311,66	306,12	299,62	293,12	274,72	287,52	279,66	294,85

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU
2017	XI	405,12	373,78	394,29	356,35	423,43	345,69	424,80	387,44
	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,12	425,05	390,61
2018	I	402,88	394,64	397,42	352,39	426,94	347,13	420,02	389,24
	II	396,46	388,30	397,44	347,34	422,28	345,50	413,86	385,90
	III	398,39	392,73	395,45	347,85	417,04	338,44	416,37	386,01
	IV	390,85	398,76	394,24	342,46	402,66	339,37	427,18	383,11
	V	374,94	411,43	393,93	337,50	389,96	332,93	429,66	379,25
	VI	373,74	412,86	392,53	336,74	386,81	329,92	432,45	378,05
	VII	366,38	391,59	387,14	338,54	383,21	325,41	422,84	371,94
	VIII	363,54	385,22	384,54	338,44	385,76	334,37	413,95	370,37
	IX	377,05	374,83	383,97	340,26	389,44	331,83	425,96	373,51
	X	381,02	367,89	382,20	341,01	393,45	333,58	427,96	374,19
	XI	386,45	368,25	384,36	340,71	403,61	331,21	422,18	375,91
	XII	384,20	370,12	383,92	346,25	416,26	331,08	406,13	375,86
2019	I	379,04	370,21	386,14	349,09	414,07	329,75	406,13	375,75
	II	372,23	369,80	385,48	352,14	413,22	312,78	408,71	374,24
	III	366,83	368,50	381,52	351,75	408,98	314,10	403,91	371,34
	IV	352,29	369,19	383,24	347,96	399,98	305,35	405,33	367,18
	V	347,96	387,08	383,29	347,72	398,10	300,20	408,86	366,65
	VI	337,88	382,32	372,34	346,49	394,08	291,15	388,33	359,29
	VII	335,91	358,44	364,70	344,89	387,44	275,55	373,93	352,25
	VIII	346,75	346,53	360,56	347,05	392,78	286,60	366,21	352,84
	IX	354,11	345,76	360,72	348,68	395,42	281,71	373,64	355,02

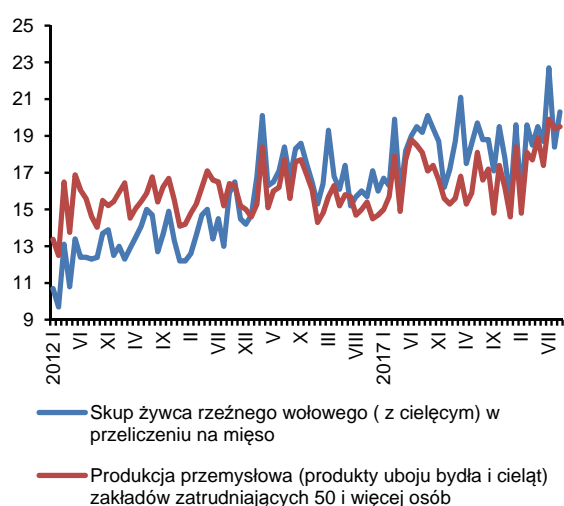
Źródło: Dane KE.

Tab. 5. Pogłowie bydła według grup produkcyjno-użytkowych

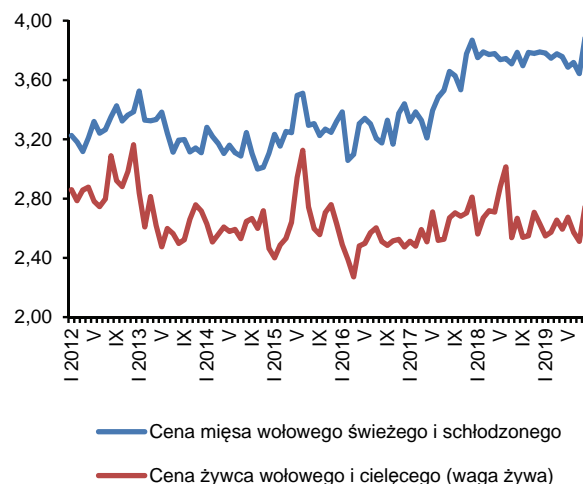
Rok	ogółem	cielęta w wieku poniżej 1 roku	młode bydło w wieku 1-2 lat	bydło w wieku 2 lat i więcej	bydło w wieku 2 lat i więcej - krowy
2014					
stan w czerwcu	5920,4	1608,6	1432,9	2879,0	2479,1
stan w grudniu	5660,3	1450,0	1444,9	2765,4	2403,0
2015					
stan w czerwcu	5960,7	1668,7	1528,8	2763,1	2444,5
stan w grudniu	5762,5	1616,9	1531,5	2614,1	2302,8
2016					
stan w czerwcu	5939,0	1728,1	1575,9	2635,1	2332,2
stan w grudniu	5970,2	1717,8	1637,3	2615,1	2303,5
2017					
stan w czerwcu	6143,1	1720,7	1701,2	2721,2	2374,4
stan w grudniu	6035,7	1713,1	1668,7	2653,9	2340,7
2018					
stan w czerwcu	6201,4	1686,4	1734,0	2781,0	2429,2
stan w grudniu	6183,3	1709,4	1731,7	2742,3	2417,4
2019					
stan w czerwcu	6296,7	1709,5	1767,6	2819,6	2461,0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

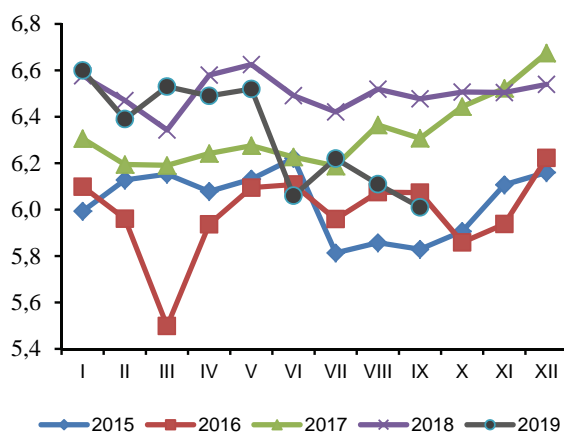
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – IX 2019 r. (w tys. ton)

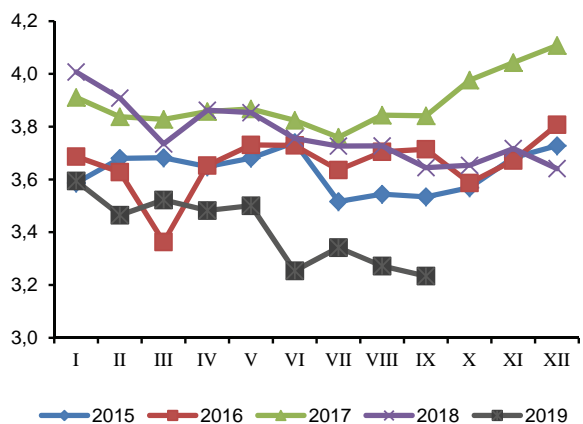
Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego świeżego i schłodzonego oraz żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – VIII 2019 r. (w EUR/kg)

Rys. 3. Ceny skupu żywca wołowego w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny żywca wołowego wyrażone w kg mieszanki paszowej dla opasów w Polsce

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

**Danuta
Zawadzka**

W 2019 r. na rynku trzody w UE-28 obserwowane są tendencje wzrostowe cen. Decyduje o tym głównie spadek pogłowia i ubojów trzody oraz pojawienie się wirusa ASF w Chinach i innych krajach azjatyckich. Ten ostatni przyczynia się do wzrostu popytu zgłaszanego przez te kraje, a w związku z tym wzrostu eksportu wieprzowiny między innymi z krajów Unii Europejskiej. W okresie od stycznia do końca sierpnia br. eksport produktów wieprzowych z UE-28 do krajów trzecich zwiększył się o 15,2%, w tym mięsa o 18,3%. Nominalny wzrost eksportu wyniósł 389 tys. t, w tym mięsa 316 tys. t. W okresie I-VIII 2019 r. eksport do Chin z UE-28 zwiększył się o 48% (o 428 tys. t), do Japonii o 7% (o 21 tys. t), a do Wietnamu o 32% (o 16 tys. t). Eksport do pozostałych krajów uległ zmniejszeniu, w tym do Korei Płd. o 13% (o 28 tys. t), a do Hongkongu o 14% (o 21 tys. t).

W okresie od stycznia do końca sierpnia 2019 r. uboje wyrażone w sztukach były w UE-28 o 1,5% mniejsze niż przed rokiem. Relatywnie duży ich spadek miał miejsce w Danii i wyniósł 6,6%. W Niemczech uboje trzody zmniejszyły się o 3,4%, w Belgii o 4,6%, w Austrii o 2,1%, na Węgrzech o 2,3%, a we Francji o 0,4%. Największy wzrost ubojów nastąpił na Litwie (o 11,6%). W Holandii uboje trzody wzrosły o 5,5%, a w Hiszpanii o 1,1%.

We wrześniu 2019 r., przeciętna cena trzody chlewnej klasy E w UE-28 wyniosła 181,72 EUR/100 kg wagi poubojowej schłodzonej i była o 23,8% wyższa niż rok wcześniej. Cena takiej samej trzody w Polsce wyniosła 177,78 EUR/100 kg i była o 22,9% wyższa niż przed rokiem. Według nieostatecznych danych Komisji Europejskiej w październiku cena trzody w UE-28 wyniosła 182,70 EUR/100 kg, a w Polsce 178,5 EUR. Obie ceny były wyższe niż rok wcześniej o ok. 32%.

Cena skupu trzody w Polsce wyniosła we wrześniu 2019 r. 5,94 zł/kg i była o 26,7% wyższa niż we wrześniu 2018 r. Większy wzrost ceny wyrażonej w złotych niż ceny wyrażonej w euro wynikał z deprecjacji złotego względem euro w skali roku. Z danych ZSRIR/MRiRW wynika, że w październiku mogła ona wynieść

ok. 5,87 zł/kg. Byłaby wówczas o ok. 1% niższa niż we wrześniu, ale w relacji rocznej nadal wyższa o ok. 33%. Spadek ceny w stosunku do września jest wynikiem sezonowości, a spadki cen powinny być kontynuowane do końca roku. Pomimo to roczna stopa ich wzrostu powinna nadal zawierać się w przedziale 20-30%.

Wzrost cen skupu trzody wpływa na wzrost cen sprzedaży i cen detalicznych wieprzowiny. We wrześniu 2019 r. cena sprzedaży półtuszy wieprzowych (bez VAT) wyniosła 8,54 zł/kg i była o 22,3% wyższa niż rok wcześniej. Ceny elementów wieprzowych wzrosły w mniejszym stopniu. Cena schabu środkowego z kością o 7,5%, a szynki gotowanej o 13,1%.

We wrześniu 2019 r. przeciętna cena detaliczna mięsa wieprzowego była o 14,8% wyższa niż w grudniu 2018 r. i o 12,9% wyższa niż we wrześniu 2018 r. Cena schabu środkowego bez kości wyniosła 19,44 zł/kg i była 11,6% wyższa niż przed rokiem, szynki gotowanej o 8,6% (29,13 zł/kg), mięsa wieprzowego bez kości (łopatki) o 21,2% (15,86 zł/kg), a polędwicy soppockiej o 10,0% (25,30 zł/kg).

Wzrost cen detalicznych wieprzowiny odnotowano we wszystkich krajach unijnych poza Austrią. Z danych Eurostatu wynika, że we wrześniu 2019 r. w porównaniu z wrześniem 2018 r. przeciętne ceny detaliczne mięsa wieprzowego w UE-28 wzrosły o 5,8%. W czternastu krajach unijnych wzrost cen był większy od średniego w UE-28, w tym największy na Słowacji (o 16,0%), na Węgrzech (o 13,3%), w Bułgarii (o 13,0%) i w Polsce (o 12,8%). W Niemczech i w Czechach, a więc u najbliższych sąsiadów Polski, ceny detaliczne wieprzowiny były we wrześniu 2019 r. wyższe niż rok wcześniej odpowiednio o 6,8% i 6,4%.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2018	I	144,9	117,9	78,4	123,7	66,5	122,4	11,9
	II	123,7	104,0	70,8	104,4	64,4	123,8	6,4
	III	153,0	111,0	81,2	104,0	75,2	115,0	6,0
	IV	134,4	111,3	71,1	110,6	60,6	108,6	10,5
	V	135,3	108,2	71,9	101,6	61,2	98,6	10,7
	VI	132,6	114,4	72,0	105,6	63,1	106,2	8,9
	VII	132,2	102,2	72,9	110,3	64,9	111,9	8,0
	VIII	119,3	85,6	73,4	102,7	71,5	113,7	1,9
	IX	126,9	95,4	79,6	107,6	67,0	154,7	12,6
	X	149,0	101,5	87,1	111,5	74,6	113,7	12,5
	XI	144,9	98,2	84,7	111,6	70,0	103,4	14,7
	XII	159,4	118,0	72,1	102,1	60,6	94,4	11,5
2019	I	148,9	102,8	86,0	109,7	66,0	99,2	20,0
	II	130,7	105,7	77,7	109,7	60,5	93,9	17,2
	III	142,7	93,2	83,5	102,8	62,9	83,6	20,6
	IV	132,8	98,9	71,5	100,6	69,0	113,9	2,5
	V	122,8	90,7	67,4	93,7	58,9	96,2	8,5
	VI	115,6	87,2	63,0	87,5	49,6	78,6	13,4
	VII	119,3	90,3	66,9	91,8	60,1	92,6	6,8
	VIII	122,1	102,4	62,4	85,0	56,3	78,7	6,1
	IX	130,4	102,7	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
	II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
	III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
	IV	4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188
	V	4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181
	VI	4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181
	VII	4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183
	VIII	4,81	7,3	6,3	140,35	3,4	255,73	1,9	187
	IX	4,69	6,7	5,9	145,17	3,2	256,83	1,8	176
	X	4,40	6,2	5,5	145,68	3,0	256,64	1,7	172
	XI	4,22	5,9	5,1	147,71	2,9	257,74	1,6	181
	XII	4,19	5,9	5,0	148,34	2,8	257,80	1,6	169
2019	I	4,06	5,5	4,7	145,09	2,8	258,18	1,6	171
	II	4,16	5,6	4,7	146,12	2,8	258,61	1,6	169
	III	4,47	6,0	5,0	145,64	3,1	258,74	1,7	180
	IV	5,72	7,5	6,3	146,68	3,9	259,13	2,2	195
	V	5,83	7,7	6,5	146,98	4,0	259,14	2,2	217
	VI	5,77	7,5	6,5	150,92	3,8	258,97	2,2	198
	VII	5,64	7,5	6,5	150,92	3,7	258,34	2,2	203
	VIII	5,82	8,0	6,9	150,97	3,9	257,93	2,3	215
	IX	5,94	8,2	7,2	151,01	3,9	257,07	2,3	198

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2018 I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
V	5,79	12,96	20,59	13,44	x	26,56	x	x	129,0	x
VI	6,05	12,98	20,59	13,45	x	26,64	x	x	129,4	x
VII	6,10	12,97	20,52	13,43	x	26,70	x	x	130,1	x
VIII	6,27	13,14	20,59	13,44	x	26,99	x	x	131,1	x
IX	6,11	13,24	20,74	13,61	x	26,82	x	x	129,3	x
X	5,73	13,13	20,90	13,66	x	26,84	x	x	128,4	x
XI	5,50	13,08	20,80	13,63	x	27,10	x	x	130,3	x
XII	5,46	13,12	20,83	13,65	x	26,91	x	x	129,2	x
2019 I	5,34	13,06	20,95	13,67	x	27,00	x	x	128,9	x
II	5,47	13,00	21,08	13,67	x	26,89	x	x	127,6	x
III	5,88	13,24	21,25	13,68	x	27,15	x	x	127,8	x
IV	7,52	14,50	21,90	14,22	x	27,73	x	x	126,6	x
V	7,66	14,68	22,32	14,48	x	28,22	x	x	126,4	x
VI	7,58	14,56	22,34	14,54	x	28,47	x	x	127,4	x
VII	7,41	14,46	22,44	14,59	x	28,64	x	x	127,6	x
VIII	7,65	14,65	22,69	14,65	x	28,78	x	x	126,8	x
IX	7,80	x	x	x	x	29,13	x	x	x	x

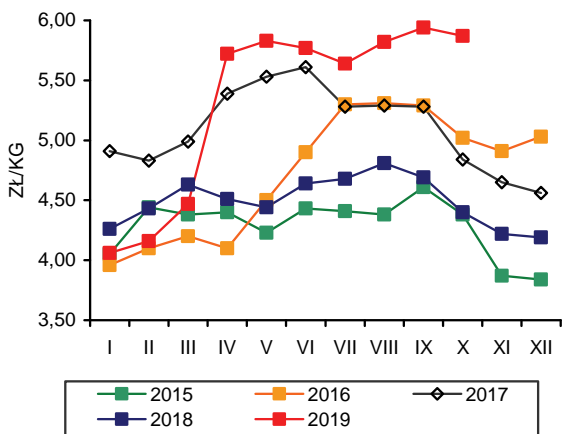
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

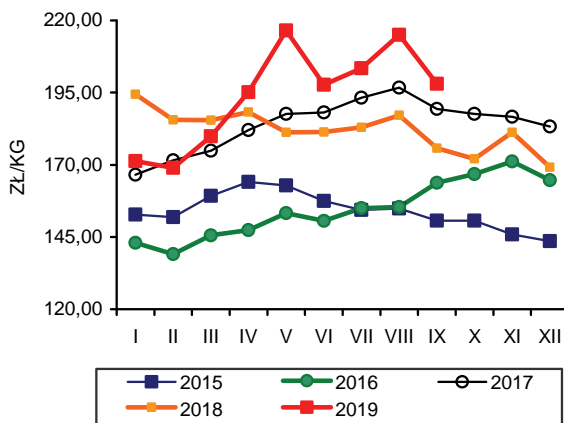
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-28	Niemczech	Danii
2018 I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
VII	145,01	142,17	147,13	127,13	98,0	96,6	111,8
VIII	148,73	148,50	154,21	130,01	99,8	96,3	114,2
IX	146,78	144,60	150,28	131,80	98,5	96,2	109,7
X	138,08	134,73	141,48	126,89	97,6	95,2	106,2
XI	135,76	130,11	140,40	127,10	95,9	92,7	102,7
XII	135,66	128,36	140,27	130,08	94,6	91,5	98,7
2019 I	134,33	125,70	140,09	127,18	93,6	89,7	98,8
II	135,61	127,48	143,10	129,26	94,0	89,1	98,6
III	142,12	136,51	149,98	133,69	96,1	91,0	102,1
IV	166,24	175,44	175,77	154,33	105,5	99,8	113,7
V	172,63	178,08	182,07	165,19	103,2	97,8	107,8
VI	177,67	178,04	187,42	172,64	100,2	95,0	103,1
VII	175,55	172,56	182,92	170,75	98,4	94,5	101,2
VIII	178,82	175,33	188,79	170,38	98,1	92,9	102,9
IX	181,72	177,78	190,30	176,60	97,8	93,4	100,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

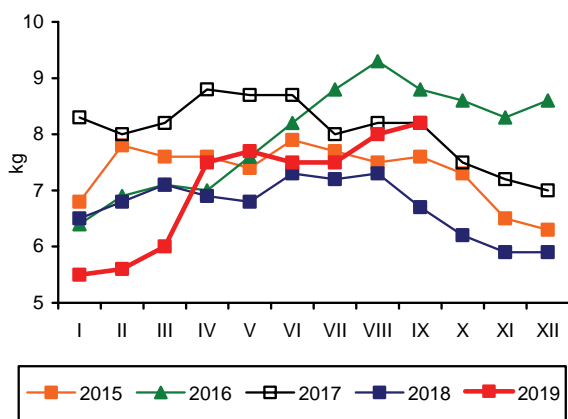
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

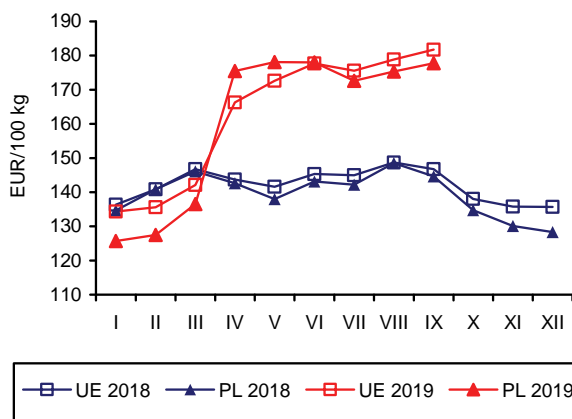
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

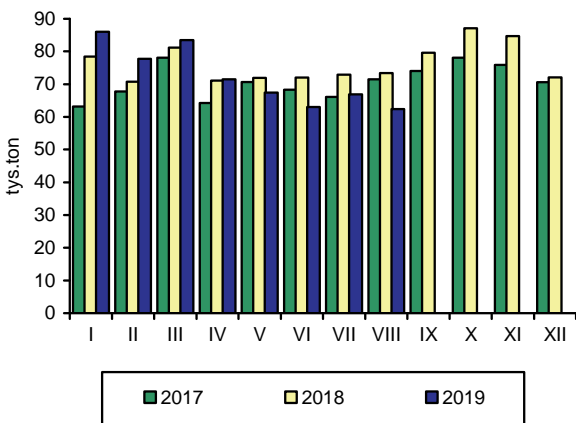
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

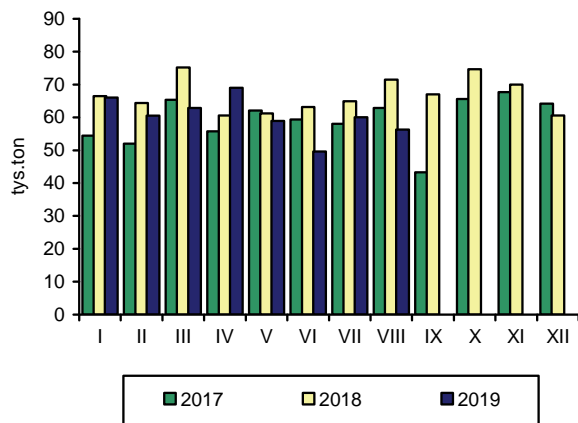
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, MF, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

**Dorota
Pasińska**

Według USDA produkcja żywca kurczącego na świecie, zarówno w br. jak i 2020 r., wzrosła (odpowiednio o 4,2% i o 3,9%), podobnie jak eksport (o 6,1% i 4,4%) i import (o 6,5% i 3,7%). Eksperti przewidują, że produkcja zwiększy się u wszystkich liczących się dostawców drobiu kurczącego w 2019 r., a w 2020 r. u wszystkich oprócz Indii, gdzie będzie stabilna. Poprawa dostępu do wiedzy w zakresie genetyki oraz rozwój afrykańskiego pomoru świń, w wyniku czego znacznie wzrosły ceny mięsa, wpłynęły na rekordowy wzrost produkcji drobiu w Chinach. Nadal jednak zapotrzebowanie

tego kraju na importowany drób jest bardzo duże, a zyskają na tym głównie dostawcy z Tajlandii i Brazylii. Ograniczenia eksportowe związane z gripą ptaków powodują jednak, że wielu innych dostawców drobiu (np. USA) nie będzie mogło eksportować tego rodzaju mięsa do Chin. W 2019 r. import drobiu zwiększa się u większości głównych światowych ich odbiorców z wyłączeniem Filipin (gdzie zmniejszą się o 1,6%), a w 2020 r. będą większe u wszystkich oprócz Unii Europejskiej. Zarówno w 2019 r. jak i 2020 r. z krajów, które najwięcej eksportują na świecie z wyłączeniem Chin, eksport zwiększy się.

Eksperti KE przewidują, że produkcja drobiu w UE zarówno w 2019 r. jak i w 2020 r. zwiększy się (odpowiednio o 2,5% i o 1,5%). Eksport z UE do krajów trzecich również wzrosła o 4,5% w 2019 r. i o 2,7% w 2020 r., a import o 6,0% w 2019 r. i o 2,0% w 2020 r. Rosnącym obrotom handlu zagranicznego drobiem będzie towarzyszyć wzrost konsumpcji w krajach UE (o 2,4% w 2019 r. i o 1,3% w 2020 r.). Eksperti KE, podobnie jak eksperci USDA oceniają, że eksport drobiu z UE do Chin będzie rósł z powodu występowania ASF. Polska i Francja mogą eksportować drób do Chin, ale tylko Polska eksportuje większe jego ilości. Eksport z UE do Arabii Saudyjskiej maleje z powodu silnej konkurencji ze strony Brazylii, na czym tracą przede wszystkim francuscy eksporterzy niektórych asortymentów drobiowych.

W okresie styczeń-wrzesień 2019 r. skupiono w Polsce 2288,1 tys. t drobiu (wagi żywej), tj. o 0,7% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 2044 tys. t mięsa drobiowego (wzrost o 2,3%). Średnia cena skupu drobiu wyniosła w tym okresie 3,90 zł/kg i była o 4,0%

wyższa niż w okresie styczeń-wrzesień 2018 r. We wrześniu 2019 r. opłacalność produkcji kurcząt (mierzona relacją cen żywca:mieszanka pełnoporcjowa grower/finisher) była mniej korzystna, ale bardzo zbliżyła się do poziomu sprzed roku, a w produkcji indyków bardziej korzystna niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Przeciętne ceny tuszek kurcząt w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. We wrześniu 2019 r. przeciętna cena tuszek kurcząt (65%)¹ była w Polsce o ok. 35% niższa niż średnio w UE (189,43 EUR/dt) (a przed rokiem o 31%) i wyniosła 122,91 EUR/dt. We wrześniu 2019 r. ceny tuszek w Polsce były niższe o 5,9%, a przeciętne ceny w UE o 0,3% wyższe niż w wrześniu 2018 r. Porównując ceny tego asortymentu z cenami z września 2018 r. można zauważyć, że najgłębsze spadki cen zanotowano w Belgii (o 11,1%), Szwecji (o 5,7%), Hiszpanii (o 6,2%) i Polsce (o 5,9%), a najwyższe wzrosty – na Słowacji (o 12,1%) i we Włoszech (o 9,3%). Tuszki kurcząt były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa drobiowego, tj. w Niemczech (o 57%), Wielkiej Brytanii (o 26%) i Francji (o 47%).

Utrzymuje się regionalne różnicowanie cen sprzedaży tuszek kurcząt brojlerów. We wrześniu 2019 r., tak jak dotychczas, najwyższe ceny notowano w regionie zachodnim (6,13 zł/kg), a najniższe w regionie południowo-wschodnim (5,10 zł/kg). Średnia cena sprzedaży tuszki w Polsce wynosiła 5,34 zł/kg.

We wrześniu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. mięso drobiowe zdrożało o 8,0%, w tym mięso z kur kogutów i kurcząt o 8,6%, a mięso z pozostałego drobiu o 5,9%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa zmieniły się. We wrześniu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: kurczę patroszone z 6,92 do 7,62 zł/kg, porcje rosółowe z 2,25 do 2,41 zł/kg, pierśi z kurczęcia z 15,01 do 16,13 zł/kg, pierśi z indyka z 23,66 do 25,51 zł/kg, udziec z indyka z 13,49 do 14,30 zł/kg i kaczka patroszona z 12,81 do 12,98 zł/kg.

1. Np. według Wspólnej Taryfy Celnej „kurczaki 65%” są to niecięte na kawałki tuszki, które są „oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szczy, serc, wątróbek i żołądków”.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
I	180,0	200,0	214,0	212,0	248,0
II	160,0	188,0	197,0	197,0	215,0
III	183,0	203,0	229,0	226,0	232,0
IV	172,0	213,0	209,0	220,0	223,0
V	178,0	201,0	232,0	225,0	232,0
VI	175,0	213,0	228,0	221,0	207,0
VII	176,0	206,0	227,0	215,0	233,0
VIII	166,0	211,0	228,0	222,0	226,0
IX	180,0	216,0	225,0	233,0	229,0
X	201,0	222,0	237,0	263,0	
XI	190,0	220,0	238,0	254,0	
XII	190,0	207,0	217,0	229,0	
RAZEM	2151,0	2500,0	2681,0	2717,0	

Źródło: Biuletyn Statystyczny GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem i podrobami drobiowymi (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2017	2018	2019*	2017	2018	2019*
I	4366	5563	7525	87139	101641	123191
II	4959	4986	7782	84977	97327	113840
III	5353	5728	8854	92177	111121	121932
IV	3924	4239	7663	86084	104344	123987
V	4436	6473	8914	97958	113383	125878
VI	4167	6761	7254	98802	110592	111123
VII	4000	6277	7986	93396	114478	115524
VIII	4313	9335	7798	97191	107976	111745
IX	4648	8856		104386	107887	
X	7295	8646		111068	128143	
XI	5997	7204		108027	122808	
XII	5316	5303		95112	104910	
RAZEM	58775	79371		1156317	1324610	

*dane wstępne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
I	1286	1377	3,28	3,15	6,35	5,97	7,12	6,85
II	1300	1399	3,36	3,38	6,62	6,17	7,16	7,05
III	1300	1400	3,43	3,52	6,41	6,37	7,32	7,49
IV	1321	1394	3,40	3,49	6,64	6,40	7,26	7,63
V	1340	1390	3,35	3,46	x	6,24	7,13	7,61
VI	1349	1405	3,53	3,46	6,25	6,11	7,46	7,56
VII	1355	1373	3,68	3,56	6,87	6,99	7,57	7,73
VIII	1364	1353	3,73	3,53	6,58	6,14	7,59	7,62
IX	1396	1336	3,62	3,48	7,02	5,97	7,68	7,62
X	1375		3,44	3,29	6,36	6,03	7,24	
XI	1379		3,25		6,25		7,14	
XII	1368		3,19		5,83		6,92	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/tonę)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	1343	1302	1417	4,94	5,04	5,69	7,90	8,22	8,75
II	1369	1374	1440	5,05	4,90	5,72	8,20	7,86	8,84
III	1351	1333	1453	5,05	4,70	5,68	8,44	8,51	8,80
IV	1358	1360	1446	5,14	4,73	5,67	8,75	7,91	9,45
V	1366	1373	1427	5,31	4,70	5,70	8,71	7,90	9,01
VI	1382	1368	1377	5,47	4,72	5,76	8,52	8,14	9,20
VII	1395	1374	1381	5,31	4,78	5,77	8,46	8,22	9,14
VIII	1384	1426	1391	5,17	4,91	5,83	8,30	8,09	9,13
IX	1345	1457	1372	5,11	5,41	5,92	8,34	8,68	9,16
X	1380	1411		5,17	5,85	6,03	8,43	9,00	9,33
XI	1316	1418		5,12	5,81		8,64	9,26	
XII	1302	1421		5,03	5,80		9,72	9,63	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży tuszek brojlerów kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE	
2017	III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	156,94	179,69	
	IV	118,21	266,70	176,34	143,42	230,00	160,21	180,47	
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20	
	VI	129,28	270,63	177,89	145,87	230,00	175,83	184,92	
	VII	131,51	268,87	181,45	144,77	230,00	177,94	184,24	
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,55	230,00	172,34	183,12	
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,78	
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,68	
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,89	
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,18	
	2018	I	123,71	271,00	192,54	148,68	230,00	165,87	183,04
		II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,18
III		132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,18	
IV		125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	185,29	
V		129,85	273,61	195,32	152,07	230,00	163,54	189,30	
VI		137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	191,46	
VII		140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,54	189,87	
VIII		142,23	277,61	198,08	151,89	230,00	178,45	190,94	
IX		130,68	279,87	200,82	149,98	230,00	168,96	188,78	
X		118,47	281,32	204,25	149,97	230,00	161,49	186,75	
XI		113,42	282,00	207,44	152,20	230,00	156,90	185,77	
XII		103,58	282,00	210,81	151,82	230,00	156,09	182,70	
2019	I	110,82	282,00	211,56	152,04	230,00	156,31	182,61	
	II	126,54	282,00	212,38	152,72	230,00	147,39	183,02	
	III	132,03	282,00	211,32	153,12	230,00	145,82	184,34	
	IV	132,23	284,20	213,45	152,51	230,00	149,32	188,28	
	V	127,92	287,00	213,83	148,99	230,00	156,28	189,22	
	VI	127,86	287,70	216,17	153,45	230,00	167,23	190,14	
	VII	132,71	288,00	213,70	151,74	230,00	168,16	191,37	
	VIII	126,83	288,00	211,76	149,98	230,00	158,44	189,85	
	IX	122,91	288,00	211,29	147,81	230,00	158,51	189,43	

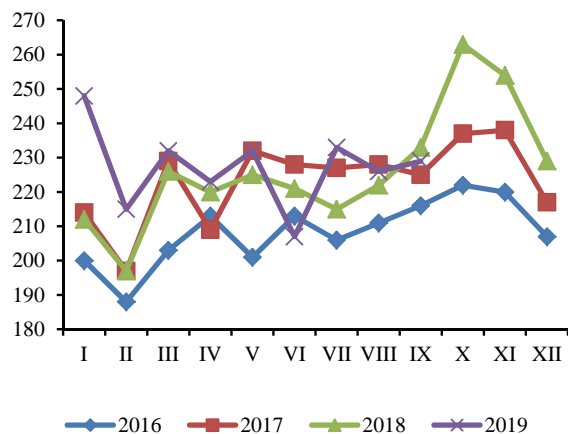
Źródło: Dane KE.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

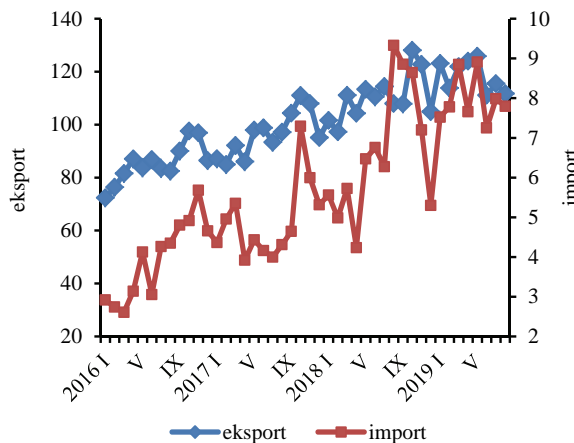
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2017	2018	2019	2016	2017	2018
I	1,54	1,57	1,52	0,19	0,19	0,20
II	1,56	1,48	1,50	0,18	0,18	0,20
III	1,54	1,43		0,19	0,20	
IV	1,57	1,61		0,19	0,20	

Źródło: Dane GUS.

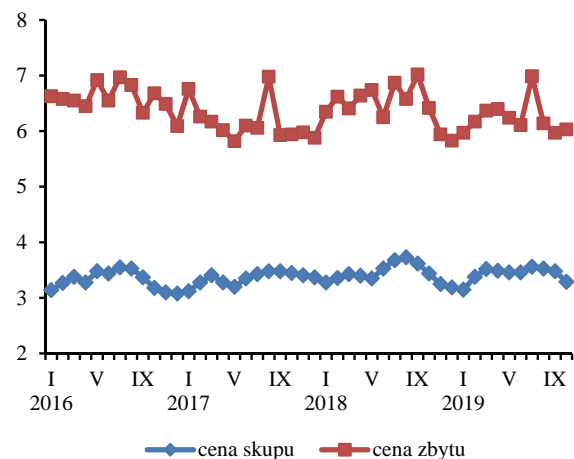
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tys. ton)

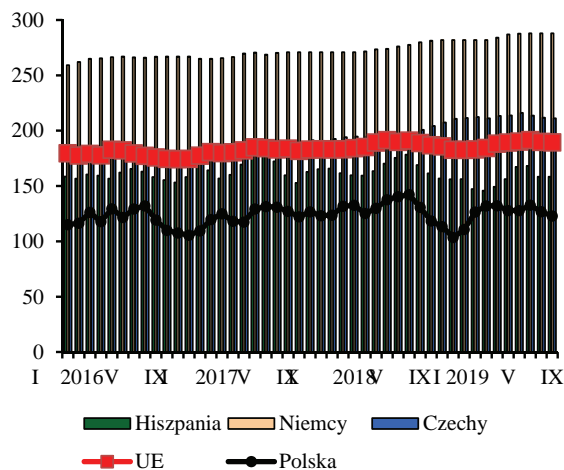

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg*

*trzeci tydzień każdego miesiąca, tuszka - konfekcjonowane

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, KE, MRiRW i MF.

**Danuta
Zawadzka**

W 2019 r., w Unii Europejskiej postępuje spadek cen jagniąt i owiec ciężkich. W I kwartale 2019 r. przeciętne ceny jagniąt w UE-28 wyniosły 528 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 538 EUR i były odpowiednio o 1% niższe i o 4% wyższe niż w analogicznych okresach roku poprzedniego. Wzrost cen był jednak krótkotrwały, bo w III kwartale ceny jagniąt wynoszące 530 EUR/100 kg były ponownie o 3,8% niższe niż rok wcześniej. Ceny owiec ciężkich obniżyły się w jeszcze większym stopniu, tj. w I kwartale 2019 r. o 6% do 503 EUR/100 kg, w II kwartale o 11% do 540 EUR/100 kg, a w III kwartale 8% do 465 EUR/100 kg.

Ceny detaliczne mięsa baraniego nie wykazywały korelacji z cenami żywca. We wrześniu 2019 r. średnie ceny detaliczne baraniny w UE-28 były o 1,7% wyższe niż we wrześniu 2018 r. Większy od średniej wzrost cen w UE-28, nastąpił w Niemczech (o 3,8%), Chorwacji (o 9,1%), na Cyprze (o 2,8%), w Holandii (o 13%), w Rumunii (o 8,6%), w Polsce, Francji i Portugalii (o 2%). Spadek cen miał miejsce jedynie w Irlandii (o 7,9%).

Wzrost cen detalicznych jest wynikiem spadku podaży baraniny. Z krótkookresowej oceny Komisji Europejskiej¹ wynika, że w 2019 r. produkcja baraniny w UE-28 może wynieść 908 tys. t. Byłaby ona wówczas o ok. 1% większa niż w 2018 r. (o 9 tys. t). Import mięsa baraniego do UE-28 ocenia się na ok. 146 tys. t, co oznacza jego redukcję w stosunku do 2018 r. o 16,1% (o 28 tys. t). W rezultacie

podaż baraniny byłaby mniejsza niż rok wcześniej o 19 tys. t, a po uwzględnieniu wzrostu eksportu (o 3 tys. t) o 22 tys. t. Nie jest to dużo, ale zdaniem Komisji w 2019 r. spożycie baraniny może być nieco niższe niż w 2018 r. i wynieść (średnio w UE-28) 1,7 kg/mieszkańca (w wadze detalicznej), wobec 1,8 kg/mieszkańca rok wcześniej.

Z dotychczasowych danych wynika, że w okresie od stycznia do końca września 2019 r. do UE-28 sprowadzono z krajów trzecich 111,1 tys. t produktów baranich (w wadze poubojowej). Import ten był o 21,1% mniejszy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, w tym mięsa o 21,8%. Spośród krajów UE-28 największymi importerami były: Wielka Brytania, Holandia i Niemcy. Import do tych trzech krajów stanowił ok. 80% ogólnego importu do UE-28. Import do Niemiec był o 24,1% mniejszy niż rok wcześniej, do Holandii o 16,8%, a do Wlk. Brytanii o 21,6%. Import produktów baranich pochodził głównie z Nowej Zelandii i Australii. W I półroczu 2019 r. import z Nowej Zelandii był o 20% mniejszy niż przed rokiem, a z Australii o 21%. Przedmiotem importu były głównie elementy mrożonego mięsa baraniego lub jagnięcego bez kości.

¹ Short-Term Outlook for EU Agricultural Markets, Autumn 2019.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	zmiana w % 2018/2017
I półrocze	735	672	603	89,7
II półrocze	531	618	675	109,2
Rok	1 266	1 290	1 278	99,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2018	66,9	66,2	196,5	35,2	91,4	92,2	73,0	52,8	61,4	31,1	42,9	73,4	883
2019	62,0	54,5	45,0	194,3	49,8	67,5	98,1	39,0	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,7	82,3	22,9	552,0	54,5	73,2	134,4	73,9	x	x	x	x	x
Import 2018	82,6	87,2	84,4	87,7	75,6	55,3	77,4	57,0	85,6	43,8	166,5	92,8	996
2019	73,6	129,6	97,8	132,5	106,3	148,2	74,5	57,8	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,1	148,6	115,9	151,1	140,6	268,0	96,3	101,4	x	x	x	x	x

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2017/2018	6,41	6,21	7,56	6,11	6,59	7,77	6,50	6,81	6,12	6,28	5,14	5,83
2018/2019	6,11	5,61	7,42	6,24	6,66	6,97	7,32	6,18	6,16	6,11	5,93	6,26
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,3	90,3	98,1	102,1	101,1	89,7	112,6	90,7	100,7	97,3	115,4	107,4

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VIII 2018	7,4	15,7	1,74	3,70
IX	7,8	16,5	1,80	3,83
X	7,7	16,4	1,79	3,80
XI	7,5	16,0	1,75	3,72
XII	8,0	17,0	1,86	3,95
I 2019	7,7	16,3	1,78	3,79
II	7,8	16,5	1,80	3,82
III	7,8	16,5	1,82	3,87
IV	8,4	17,8	1,95	4,14
V	7,9	16,8	1,84	3,91
VI	7,7	16,5	1,80	3,83
VII	8,0	16,9	1,88	3,99
VIII	7,9	16,9	1,82	3,87
IX	7,7	16,3	1,76	3,75

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2017/18	55,84	55,55	54,52	55,16	54,91	54,80	53,99	52,97	52,89	54,96	55,32	55,00
2018/19	54,96	54,91	53,32	52,28	52,93	53,69	54,97	54,68	54,16	54,89	56,02	56,49
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,4	98,8	97,8	94,8	96,4	98,0	101,8	103,2	102,4	99,9	101,3	102,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-28												
2017/2018	614,3	603,7	597,1	542,6	516,2	534,5	523,5	511,1	511,5	523,8	555,5	575,3
2018/2019	574,3	557,7	571,6	540,2	518,8	524,7	566,8	534,1	513,8	516,8	523,4	549,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,5	92,4	95,7	99,6	100,5	98,2	108,3	104,5	100,4	98,7	94,2	95,6
Włochy												
2017/2018	662,2	681,0	681,5	554,2	499,8	586,9	535,5	500,0	510,7	576,5	592,0	602,1
2018/2019	620,2	603,0	656,5	540,8	518,8	514,3	692,8	553,2	553,5	544,8	563,6	597,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,7	88,5	96,3	97,6	103,8	87,6	129,4	110,6	104,9	94,5	95,2	99,2

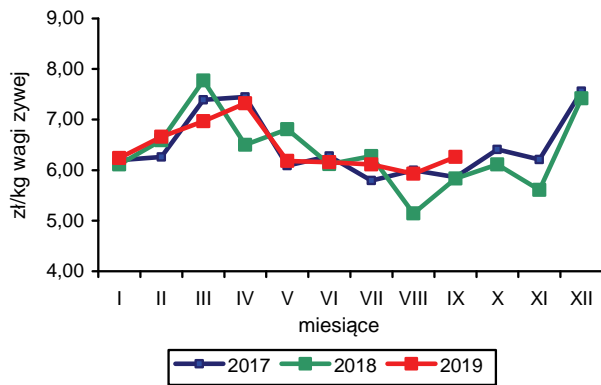
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

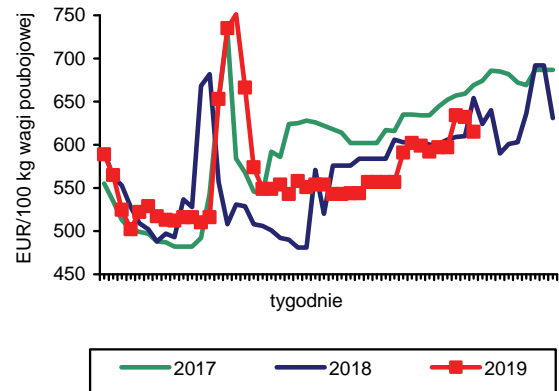
Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
UE-28												
2017/2018	477,2	488,1	495,5	494,9	521,5	586,9	616,0	618,4	581,3	518,0	501,2	491,8
2018/2019	477,2	482,1	490,3	501,4	498,3	510,7	549,7	542,8	519,1	477,6	461,1	454,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,0	98,8	99,0	101,3	95,6	87,0	89,2	87,8	89,3	92,2	92,0	92,4
Wielka Brytania												
2017/2018	438,5	442,9	450,9	465,5	517,8	582,0	647,3	649,4	598,8	491,1	471,9	456,2
2018/2019	438,6	448,1	457,7	484,1	482,8	493,1	538,0	537,2	510,1	456,3	427,1	420,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,0	101,2	101,5	104,0	93,2	84,7	83,1	82,7	85,2	92,9	90,5	92,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

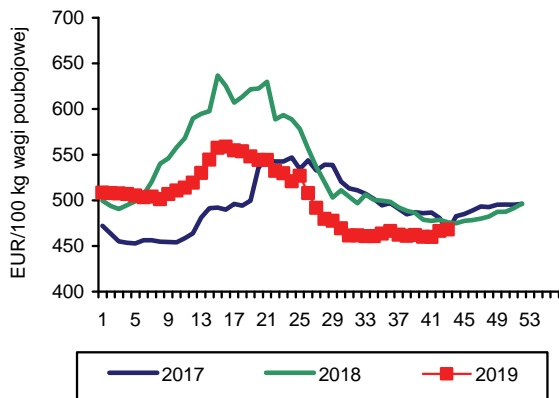
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

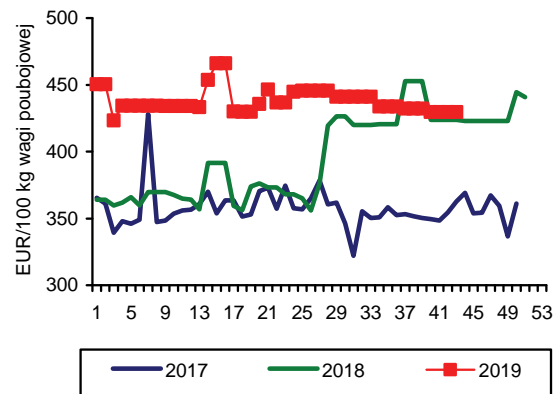
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

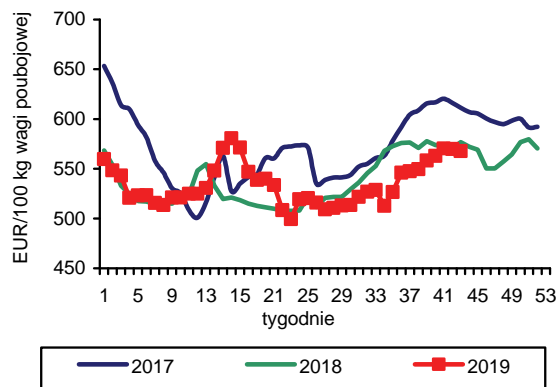
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

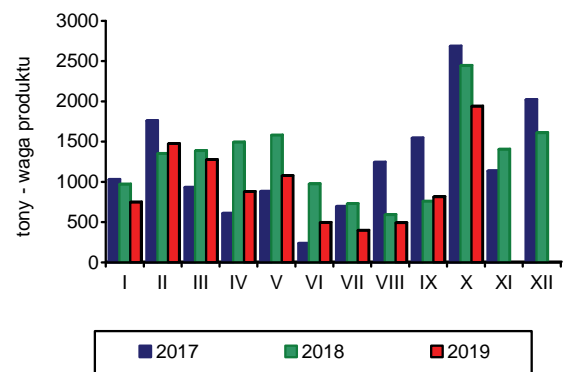
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

**Krzysztof
Hryszko**

Połowy ryb na Morzu Bałtyckim wyniosły, wg wstępnych danych, w okresie styczeń-wrzesień 2019 r. 122,4 tys. t i były o 1,0% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Spadek wyładunków dotyczył śledzi (16,1% do 28,6 tys. t), pod wpływem zmniejszenia kwot połowowych dostępnych w br. polskim armatorom oraz dorszy (o 14,0% do 4,2 tys. t) w konsekwencji zamknięcia połowów tych ryb na części morza w końcu lipca. Połowy szprotów wyniosły 67,8 tys. t i były większe niż przed rokiem o 6,5%, a storni 14,2 tys. ton (wzrost o 11,6%). Znacząco

wyższe były także połowy pozostałych gatunków ryb (o 31,3% do 7,6 tys. ton). Zmienne tendencje obserwowano w połowach ryb liczonych w sztukach – troci i łososi. Odłowy troci wyniosły zaledwie 20,9 tys. szt wobec 56,2 tys. szt złowionych w analogicznym okresie 2018 r. Wyładunki łososi bałtyckich zmniejszyły się natomiast o 2,0% do 5,8 tys. szt. Szacuje się, że w 2019 r. połowy ryb na Morzu Bałtyckim zmniejszą o ok. 4,5% i wyniosą 147,5 tys. t. Wykorzystanie kwot połowowych gatunków limitowanych wyniosło w końcu trzeciego kwartału (kwoty połowowe wg stanu z początku listopada br.): szproty 88%, śledzie 60% i dorsze 40%.

W okresie styczeń-sierpień 2019 r. produkcja w zakładach przetwórstwa rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 326,2 tys. t i była o 6,1% większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększyła się przede wszystkim produkcja całych ryb morskich mrożonych (o 40,3% do 30,4 tys. t) i ryb solonych (o 28,5% do 6,8 tys. ton), a w mniejszym stopniu świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich (o 7,3% do 49,5 tys. t) oraz ryb wędzonych (o 1,5% do 49,5 tys. t). Podaż przetworów i konserw z ryb i owoców morza zwiększono o 3,3% do 166,7 tys. t. Spośród tej grupy produktów w największym stopniu wzrosła produkcja przetworów z łososi (o 27,8% do 12,5 tys. t) oraz makreli (o 8,9% do 13,3 tys. t). Produkcja przetworów ze śledzi, które są najważniejszym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębianym, zmniejszyła się w analizowanym okresie o 3,1% i wyniosła 64,1 tys. t. Największy spadek produkcji odnotowano w przypadku mrożonych filetów z ryb morskich (o 7,1% do 16,9 tys. t).

W okresie styczeń-sierpień 2019 r. zwiększyła się wartość eksportu wszystkich podstawowych grup produktów (brak danych o wywozie burtowym uniemożliwia pełną

analizę eksportu). W największym stopniu dotyczyło to ryb wędzonych, suszonych i solonych (wzrost o 15,9% do 2,25 mld zł). Eksport przetworów i konserw z ryb zwiększono o 4,7% do 1,54 mld zł, a filetów i mięsa z ryb o 1,8% do 1,89 mld zł. W ujęciu ilościowym wzrost wywozu wystąpił tylko w przypadku ryb wędzonych (o 8,2%), przy stabilizacji sprzedaży przetworów i konserw z ryb i spadku eksportu filetów i mięsa rybiego (o 3,6%). W ujęciu gatunkowym największą wartość wywozu miały łososi (3494 mln zł, wzrost o 9,9%), śledzie (380 mln zł, spadek o 6,4%), dorsze (377 mln zł, spadek o 7,8%), pstrągi (253 mln zł, wzrost o 18,6%) oraz mintaje (242 mln zł, wzrost o 35,2%). Import ryb i owoców morza wyniósł w analizowanym okresie 383,9 tys. t (liczony w masie produktów) o wartości 6,34 mld zł i był odpowiednio o 2,8% i 11,3% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększył się przede wszystkim przywóz ryb świeżych i chłodzonych (o 10,9%), przy nieznacznym wzroście zapotrzebowania na filety i mięso z ryb (o 1,0%) i spadku popytu na ryby mrożone (o 1,8%). Import łososi wyniósł 119,3 tys. t i był o 13,3% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przywóz śledzi zmniejszył się o 3,3% do 50,2 tys. t, a dorszy o 19,7% do 30,9 tys. t. Niewielkie zmiany odnotowano w imporcie makreli (33,0 tys. t) i mintajów (30,6 tys. t). Ceny zakupu ryb wszystkich głównych gatunków sprowadzanych do Polski były w analizowanym okresie 2019 r. znacząco wyższe niż przed rokiem, w tym najbardziej wzrosły ceny mrożonych filetów z mintajów oraz mrożonych makreli.

W okresie styczeń-wrzesień 2019 r. ceny detaliczne produktów rybołówstwa nadal charakteryzowały się niższym tempem wzrostu niż ceny żywności ogółem. W porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. podrożały one przeciętnie o 3,6%, przy 4,4% wzroście cen żywności, w tym mięsa i przetworów o 4,2% i spadku cen nabiału i jaj o 0,2%. Pogorszyły się relacje cen ryb i przetworów rybnych względem mięsa drobiowego, którego ceny wzrosły o 1,5%, a poprawiły do silnie drożejącej wieprzowiny (wzrost cen o 6,8%). W okresie styczeń-wrzesień 2019 r. najbardziej podrożały ryby mrożone (o 5,6%), ryby i owoce morza suszone, wędzone lub solone (o 3,9%) oraz ryby świeże i chłodzone (o 3,3%). Szacuje się, że zarówno dynamika średnioroczna, jak i w relacji grudzień do grudnia przekroczy w 2019 r. 5,0%.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2018 I-XII	74 152	51 274	6 760	15 259	6 798	154 242	56 881	8 805
2018 IX	1 076	2 769	785	557	507	5 694	1 167	290
X	2 036	5 735	856	608	552	9 787	15	2
XI	4 440	7 342	536	1 211	342	13 871	57	3
XII	3 975	4 147	529	690	105	9 446	586	2 912
2019 ^a I	7 892	2 989	308	1 519	398	13 106	1 001	179
II	11 090	3 437	202	3 087	499	18 315	1 344	272
III	17 733	5 858	613	2 389	981	27 574	4 241	1 443
IV	16 242	5 492	855	2 062	1 531	26 182	4 941	3 149
V	11 896	3 981	813	2 367	1 773	20 830	4 858	698
VI	1 579	1 850	1 028	1 354	943	6 754	426	18
VII	167	816	271	424	483	2 161	2 182	2
VIII	288	1 943	31	677	749	3 688	720	2
IX	935	2 203	42	346	259	3 785	1 236	5
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	86,9	79,6	5,3	62,1	51,1	66,5	105,9	1,7
<u>I-IX 2019</u> <u>I-IX 2018</u>	106,5	83,9	86,0	111,6	131,3	101,0	37,3	98,0

^a dane nieostateczne, stan bazy na dzień 04.11.2019 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MGMiŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
				śledzie	sardynki i szproty	makrele		
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2018 I-XII	75 458	68 627	92 730	255 841	106 380	17 104	18 727	492 656
2018 VIII	6 836	3 594	6 622	19 836	7 865	1 353	1 325	36 887
IX	7 406	3 868	8 315	20 821	8 176	1 354	1 388	40 410
X	8 524	6 214	9 546	25 354	10 407	1 691	1 758	49 638
XI	6 816	6 363	9 869	25 311	10 817	1 436	1 935	48 356
XII	6 533	6 225	10 970	22 995	10 869	1 098	1 476	46 723
2019 I	5 995	6 530	7 124	22 881	9 171	1 185	1 849	42 530
II	6 232	8 333	6 902	22 036	8 776	1 499	1 884	43 503
III	6 075	6 781	7 899	23 866	9 306	1 507	1 862	44 621
IV	6 637	6 581	8 373	22 286	8 859	1 339	1 752	43 877
V	5 700	5 991	6 408	19 709	6 984	1 061	1 741	37 808
VI	5 238	6 629	5 732	18 339	5 956	874	1 386	35 938
VII	6 374	5 413	6 875	17 597	7 366	714	1 326	36 259
VIII	7 291	7 450	6 963	19 981	7 676	1 122	1 459	41 685
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	106,7	207,3	105,1	100,7	97,6	82,9	110,1	113,0
<u>I-VIII 2019</u> <u>I-VIII 2018</u>	107,3	116,9	104,2	103,3	96,9	80,7	108,9	106,1

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2018 I-XII	511,0	149,3	97,5	59,1	86,0	600,1	206,7	108,3	44,0	194,2
2018 VIII	31,0	11,9	7,6	4,3	3,2	46,7	16,0	6,5	3,5	17,6
IX	32,1	11,6	8,6	4,4	2,4	49,3	16,6	8,4	3,5	17,4
X	42,0	14,0	9,1	6,1	3,6	64,1	21,5	11,4	4,0	22,5
XI	50,4	13,5	8,7	6,0	8,7	63,1	25,1	10,6	4,6	17,9
XII	52,0	13,2	8,2	7,0	12,4	50,2	18,2	7,9	3,3	15,9
2019 ^c I	57,2	13,4	8,4	4,9	18,2	52,8	19,2	10,0	3,6	16,1
II	53,0	12,7	7,2	4,7	11,9	52,9	19,5	9,7	3,7	16,7
III	51,0	13,2	8,5	5,3	4,2	51,8	18,1	10,7	4,4	15,6
IV	54,2	12,7	8,4	5,3	3,5	51,2	16,0	9,9	3,9	18,3
V	55,4	12,1	7,6	4,9	9,7	43,8	13,7	7,9	3,1	16,1
VI	37,4	11,1	7,1	4,3	5,4	41,0	13,9	7,5	2,6	14,1
VII ^d	30,8	10,8	6,7	4,7	3,9	42,5	11,5	7,0	3,3	17,3
VIII ^d	31,1	10,9	6,7	4,4	3,7	47,9	14,9	6,0	3,3	19,4
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2019 VIII 2018	100,3	92,1	88,5	101,2	117,8	102,4	93,3	92,4	95,4	110,5
I-VIII 2019 I-VIII 2018	110,7	99,9	96,4	108,2	102,9	102,8	101,0	98,2	97,8	110,9

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne, ^d bez eksportu burtowego Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj	panga	morszczuk		
						03047500 ^b	03046200 ^b	03047415 ^b	Chiny	Wietnam
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2018 I-XII	5,06	4,74	5,47	6,45	5,49	7,75	7,26	12,87	26,01	15,41
2018 VIII	4,93	3,58	5,35	7,07	6,10	8,31	8,35	13,27	25,28	16,25
IX	4,93	4,40	5,27	6,74	5,61	8,22	7,81	14,13	25,86	17,17
X	5,28	5,56	5,21	6,27	5,63	7,51	8,16	13,83	25,85	15,66
XI	5,54	5,53	6,22	7,02	5,86	7,71	7,21	13,87	25,14	15,78
XII	5,10	5,08	6,53	7,04	6,40	8,98	7,20	14,00	25,15	15,99
2019 ^a I	5,64	4,83	6,45	6,80	6,66	9,06	8,90	13,53	26,37	15,60
II	5,24	5,19	6,51	6,75	6,94	9,23	9,82	14,15	25,62	16,76
III	5,07	4,73	6,56	6,85	5,25	8,87	7,78	14,27	29,79	17,14
IV	5,18	4,73	6,22	7,12	7,01	9,52	9,07	13,72	30,03	16,16
V	4,96	4,63	5,70	7,07	5,86	10,10	7,74	13,52	26,13	16,40
VI	4,64	6,61	6,18	7,05	7,28	11,20	7,55	13,49	26,74	16,86
VII	5,59	4,81	6,34	8,26	6,24	10,87	7,07	13,95	26,16	16,64
VIII	4,96	4,57	6,47	7,62	6,55	10,87	9,41	13,54	24,11	16,63
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2019 VIII 2018	100,6	127,7	120,9	107,8	107,4	130,9	112,7	102,0	95,4	102,3
I-VIII 2019 I-VIII 2018	104,1	115,3	120,6	117,8	115,5	133,1	122,4	112,1	101,7	108,4

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makrela mrożona 03035410 ^b	Filety z lososi 03048100 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Wietnam
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	20,18
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	24,20
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2018 I-XII	10,76	28,30	22,53	26,63	63,75	62,19	82,82	5,69	26,73
2018 VIII	11,00	31,57	24,78	25,36	66,64	68,31	64,14	6,17	26,20
IX	10,90	30,00	26,19	29,08	66,53	65,18	65,18	6,23	27,59
X	11,17	28,44	30,81	28,07	66,82	64,73	63,54	6,24	26,75
XI	10,78	28,69	24,05	27,65	67,21	66,01	65,45	7,58	27,39
XII	11,12	27,07	21,31	29,18	69,83	65,45	57,96	7,77	26,44
2019 ^a I	11,18	28,96	22,64	29,67	66,52	64,75	61,55	7,54	27,60
II	10,89	28,69	23,00	27,39	66,14	67,72	61,37	7,70	29,27
III	10,84	32,16	27,97	28,74	66,45	67,26	57,57	7,61	27,37
IV	10,37	28,85	23,52	29,73	67,72	66,16	63,96	7,59	28,86
V	10,32	29,60	23,17	29,60	67,18	67,07	57,88	7,22	28,02
VI	10,56	29,30	28,14	29,94	66,08	65,19	65,69	7,67	28,94
VII	10,53	30,32	21,31	30,69	65,69	66,13	61,53	7,59	27,45
VIII	10,45	27,72	25,89	28,95	67,84	67,02	61,90	7,64	27,95
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	95,0	87,8	104,5	114,2	101,8	98,1	96,5	123,9	106,7
<u>I-VIII 2019</u> <u>I-VIII 2018</u>	100,3	105,3	113,4	113,1	108,8	110,1	63,3	134,6	105,9

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2018 I-XII	12,93	-	13,95	59%	16,05	66%	20,02	-	10,86	83%	10,89	68%
2018 IX	13,31	-	14,03	59%	16,40	68%	20,44	-	11,04	84%	10,83	68%
X	13,27	-	13,89	58%	16,41	68%	20,59	-	10,92	83%	10,75	67%
XI	12,37	-	13,96	59%	16,40	68%	20,53	-	10,42	80%	10,70	67%
XII	12,42	-	14,02	58%	16,31	67%	20,55	-	10,49	80%	10,80	68%
2019 I	12,36	-	14,12	58%	16,33	66%	21,35	-	10,43	-	10,70	67%
II	12,28	-	14,04	58%	16,30	65%	21,38	-	10,39	-	10,78	67%
III	12,18	-	14,15	57%	16,39	65%	21,24	-	10,43	-	10,86	68%
IV	12,13	-	15,03	60%	16,39	65%	21,32	-	10,39	-	10,75	67%
V	12,13	-	14,90	61%	17,32	69%	21,95	-	10,42	-	10,80	67%
VI	12,11	-	14,84	60%	17,28	69%	21,81	-	10,37	-	10,71	66%
VII	12,24	-	14,88	60%	16,84	67%	22,12	-	10,34	-	10,72	66%
VIII	12,31	-	14,92	60%	16,87	67%	22,41	-	10,38	-	10,79	66%
IX	12,46	-	14,90	60%	16,98	67%	22,58	-	10,50	-	10,81	66%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	93,6	x	106,2	x	103,5	x	110,5	x	95,1	x	99,8	x
<u>I-IX 2019</u> <u>I-IX 2018</u>	94,1	x	104,9	x	105,0	x	109,8	x	95,1	x	98,4	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

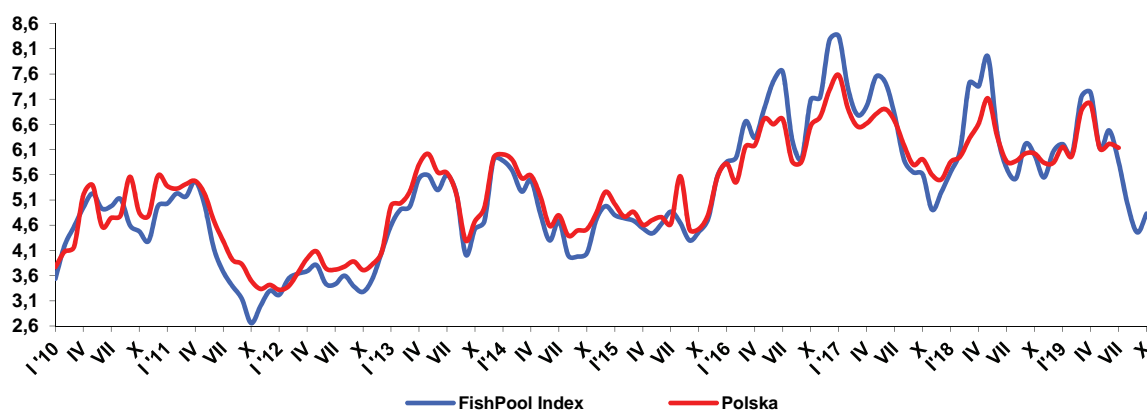
Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom. ^a	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2018I-XII	24,35	32,75	101,00	33,67	16,38	26,58	30,31	33,76	16,01	15,44	23,72
2018 IX	24,21	32,93	101,50	34,00	16,38	26,35	30,00	34,18	15,84	-	23,72
X	24,25	32,88	101,90	33,84	16,47	26,77	30,06	33,88	16,08	-	23,81
XI	24,29	33,08	101,80	33,98	16,81	26,61	29,88	34,00	16,09	16,65	23,55
XII	24,25	33,09	101,20	33,96	17,17	26,84	29,81	33,82	15,94	14,85	24,03
2019 I	24,90	33,71	102,20	34,02	17,51	27,81	30,00	33,88	16,04	15,66	24,23
II	25,04	33,94	101,60	34,34	17,54	28,10	30,44	33,82	16,09	15,57	24,16
III	25,04	34,22	101,80	34,39	17,71	28,13	30,19	33,88	16,01	-	24,81
IV	25,23	34,32	101,60	34,61	17,90	28,52	30,19	33,88	16,07	-	25,08
V	25,16	34,58	101,70	34,83	18,04	28,74	30,25	34,24	16,15	-	24,46
VI	25,07	34,67	100,50	34,95	18,08	28,61	30,13	34,41	16,19	-	24,54
VII	25,03	35,27	100,80	35,03	18,25	29,03	29,94	34,71	16,32	-	24,85
VIII	25,26	35,28	100,80	35,00	18,20	28,94	29,75	34,76	16,34	-	25,01
IX	25,30	35,93	100,30	34,83	18,32	29,03	30,19	35,12	16,31	-	25,01
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IX 2019</u> <u>IX 2018</u>	104,5	109,1	98,8	102,4	111,8	x	100,6	102,8	103,0	x	105,4
<u>I-IX 2019</u> <u>I-IX 2018</u>	103,0	106,1	100,5	103,2	110,6	x	99,0	101,8	101,0	103,2	104,2

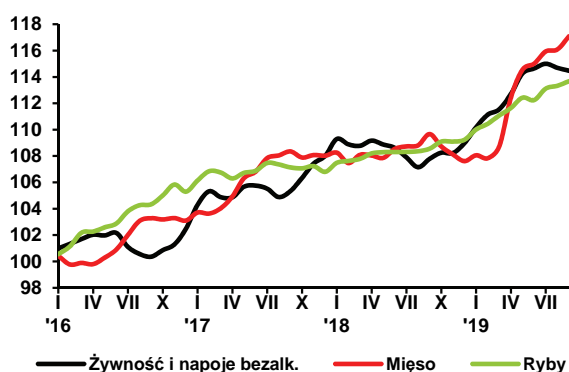
^a od 2019 r. filet rybny w sosie pomidorowym

Źródło: Dane GUS.

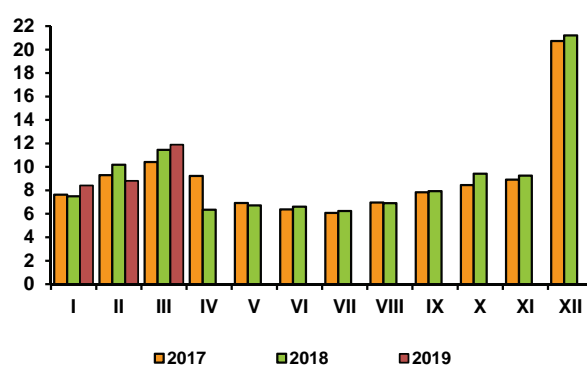
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie Fish Pool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

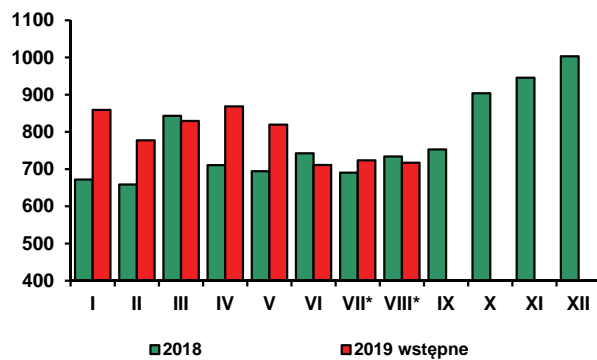
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2015=100)

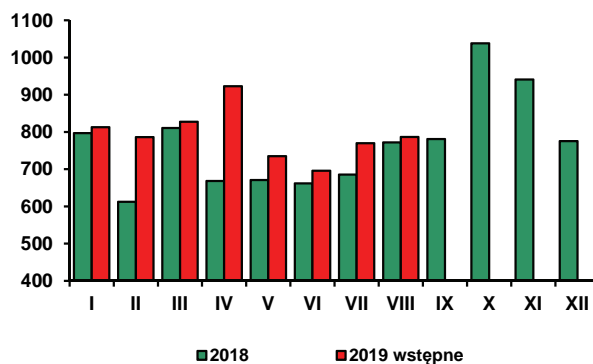
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* w 2019 r. bez eksportu burtowego

Źródło: Rys. 1 – Fish Pool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W okresie od sierpnia 2017 r. do maja br. ceny detaliczne środków produkcji dla rolnictwa na krajowym rynku systematycznie rosły. Od czerwca br. ceny są jednak stabilne, co ma związek m.in. ze stosunkowo niewielkim popytem. We wrześniu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim niewielki wzrost cen środków ochrony roślin i materiałów budowlanych został skompensowany obniżkami cen bezpośrednich nośników energii i nawozów mineralnych. Ceny maszyn rolniczych nie zmieniły się istotnie. Większość środków produkcji dla rolnictwa we wrześniu 2019 r. była wyraźnie droższa w porównaniu z wrześniem 2018 r., przy czym najbardziej w relacji rocznej podrożały nawozy mineralne oraz maszyny rolnicze.

Od września 2018 r. do kwietnia br. ceny nawozów mineralnych na krajowym rynku znajdowały się w wyraźnym trendzie wzrostowym. Było to związane m.in. z podwyżkami cen nawozów w handlu światowym, które były obserwowane do końca 2018 r., ale też z sezonowym wzrostem popytu na krajowym rynku w pierwszych miesiącach br. W maju br. pod wpływem słabnącego popytu na nawozy, wzrostowy trend cen został jednak zahamowany. W kolejnych miesiącach br. tempo zmian cen nawozów również było niewielkie. We wrześniu br. nawozy mineralne nawet potaniały o 0,2% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Pomimo to, w związku z wcześniejszymi podwyżkami, ceny we wrześniu były średnio o 9,5% wyższe niż rok wcześniej. Najbardziej w relacji rocznej podrożał mocznik (o 12,8%) oraz saletrzak (o 12,6%). W najmniejszym stopniu wzrosły ceny superfosfatu potrójnego oraz fosforanu amonu.

Ocenia się, że do końca br. ceny nawozów na krajowym rynku, pomimo stopniowo rosnącego popytu, pozostaną stabilne lub względnie mogą nieznacznie wzrosnąć, jednak skala ewentualnych podwyżek będzie raczej niewielka. Istotny wpływ na kształtowanie cen na krajowym rynku mają bowiem ceny światowe, a te od początku br. znajdują się w trendzie spadkowym. Niemniej jednak na krajowym rynku pod koniec br. ceny detaliczne nawozów mineralnych prawdopodobnie nadal pozostaną na poziomie średnio o 7-8% wyższym niż rok wcześniej.

We wrześniu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim nie zmieniły się relacje cen nawozów mineralnych do cen skupu pszenicy. Były one jednak dla producentów rolnych wyraźnie gorsze niż rok wcześniej. Średnio na zakup 1 kg czystego składnika nawozu mineralnego należało przeznaczyć równowartość 5,7 kg pszenicy, tj. o 1,4 kg więcej niż rok wcześniej. Z kolei relacje cen nawozów do cen skupu żywca wieprzowego były lepsze niż miesiąc wcześniej. Były także bardziej korzystne dla rolników niż przed rokiem. Średnio na zakup 100 kg czystego składnika nawozu mineralnego należało we wrześniu br. przeznaczyć równowartość 63,0 kg żywca wieprzowego, tj. o 1,5 kg mniej w porównaniu z sierpniem br. oraz o 9,9 kg mniej niż rok wcześniej.

Od czerwca br. systematycznie tańszą bezpośrednio nośniki energii na krajowym rynku, co ma związek m.in. ze stopniowym spadkiem cen surowców energetycznych w handlu światowym. We wrześniu br. tempo spadku cen na krajowym rynku było jednak mniejsze niż we wcześniejszych trzech miesiącach. Ceny bezpośrednich nośników energii zmalały o 0,2%, przy czym potaniała przede wszystkim benzyna 95-oktanova, gaz ziemny propan-butan LPG oraz olej napędowy. Ceny bezpośrednich nośników energii były we wrześniu br. średnio o 2,8% niższe niż odpowiednio rok wcześniej. Obniżki cen w tym okresie dotyczyły przede wszystkim gazu ziemnego LPG i energii elektrycznej. Olej napędowy oraz benzyna 95-oktanova były natomiast nieznacznie tańsze w stosunku do września 2018 r.

W pierwszym kwartale 2019 r. na rynku maszyn rolniczych obserwowano wyraźny comiesięczny wzrost cen, natomiast w kolejnych miesiącach br. tempo wzrostu cen stopniowo malało. We wrześniu br. średnie podwyżki cen nie przekroczyły 0,1%. Aczkolwiek w ciągu 12 miesięcy wzrost cen wyniósł średnio 6,1%. Należy jednak podkreślić, iż roczna dynamika cen stopniowo maleje. Dla porównania w maju br. maszyny rolnicze były średnio o 6,9% droższe niż rok wcześniej, a w styczniu br. roczna dynamika cen wynosiła 7,5%.

Od początku br. stopniowo maleje tempo wzrostu cen na rynku materiałów budowlanych. We wrześniu br. ceny, w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrosły przeciętnie o 0,2%, wobec 0,3% w sierpniu 2019 r. W ciągu ostatnich 12 miesięcy materiały budowlane podrożały średnio o 4,9%, a najbardziej w tym okresie wzrosły ceny cementu.

W br. ceny środków ochrony roślin systematycznie rosną, przy czym tempo wzrostu cen jest stosunkowo niewielkie. We wrześniu br. środki ochrony roślin podrożały przeciętnie o 0,2% w porównaniu z poprzednim miesiącem. W relacji rocznej ceny środków ochrony roślin wzrosły średnio o 2,0%. Najbardziej w tym okresie podrożał środek do zwalczania chwastów Chwastox Extra (o 7,5%).

**Arkadiusz
Zalewski**

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje 1 kg NPK do:	
		IX 2019	IX 2019 VIII 2019	IX 2019 XII 2018	IX 2019 IX 2018	I-IX 2019 I-IX 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg	
Saletrzak 28%N	1 dt	119,72	98,9	106,5	112,6	111,4	6,48	0,72	
Saletra amonowa 34%N	1 dt	132,52	99,1	104,3	109,5	108,2	5,90	0,66	
Mocznik 46%N	1 dt	161,64	99,4	105,6	112,8	111,2	5,32	0,59	
Superfosfat granulowany 20%P ₂ O ₅	1 dt	92,52	99,9	107,6	109,1	106,2	7,01	0,78	
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	1 dt	163,72	100,7	104,5	106,3	106,8	6,20	0,69	
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	216,44	99,4	103,9	107,6	110,6	5,12	0,57	
Sól potasowa 60%K ₂ O	1 dt	168,56	100,9	107,0	109,0	107,3	4,26	0,47	
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	187,36	100,0	104,7	108,8	109,4	5,07	0,56	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje środków ochrony do:	
		IX 2019	IX 2019 VIII 2019	IX 2019 XII 2018	IX 2019 IX 2018	I-IX 2019 I-IX 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg	
Mospilan 20 SP	80 g	45,97	100,5	101,0	100,9	100,6	69,63	7,74	
Dursban 480 EC	1 l	49,60	100,1	101,2	102,0	101,3	75,13	8,35	
Decis Mega 50 EW	250 ml	39,39	100,1	103,1	103,6	104,0	59,66	6,63	
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	45,66	101,9	104,4	105,4	104,7	69,16	7,69	
Gwarant 500 SC	1 l	52,74	100,0	99,5	99,6	99,6	79,88	8,88	
Miedzian 50 WP	1,5 kg	67,10	99,9	100,7	100,5	100,7	101,64	11,30	
Roundup	1 l	39,07	99,9	101,6	102,4	102,9	59,18	6,58	
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	88,71	99,8	102,4	102,4	103,3	134,37	14,93	
Fusilade Forte	1 l	130,57	99,6	94,6	94,7	97,7	197,77	21,98	
Chwastox Extra 300 SL	1 l	21,98	100,3	106,4	107,5	107,1	33,29	3,70	
Środek gryzoniobójczy	1 kg	35,23	99,8	102,9	103,0	101,5	53,36	5,93	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)					Relacje nośników energii do:	
		IX 2019	IX 2019 VIII 2019	IX 2019 XII 2018	IX 2019 IX 2018	I-IX 2019 I-IX 2018	pszenicy kg	żyw. wiep. kg	
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	906,40	100,3	98,3	99,8	100,6	1372,92	152,59	
Ekogroszek	1 t	876,67	100,5	99,0	100,1	100,3	1327,89	147,59	
Benzyna bezołowiowa, 95-oktanowa	1 l	5,01	97,5	102,2	97,7	102,6	7,59	0,84	
Olej napędowy	1 l	5,02	98,8	96,7	99,0	105,5	7,60	0,85	
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,40	102,4	102,4	96,9	103,0	5,15	0,57	
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	1,99	98,0	82,6	86,1	100,2	3,01	0,34	
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,51	99,9	101,2	101,9	101,8	50,76	5,64	
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	13,02	100,6	100,4	101,0	100,3	19,72	2,19	
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,6	100,0	92,3	92,3	90,8	0,91	0,10	

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje materiałów budowlanych do:	
			IX 2019	IX 2019 VIII 2019	IX 2019 XII 2018	IX 2019 IX 2018	I-IX 2019 I-IX 2018	pszenicy kg
Cement	50 kg	23,78	100,1	106,8	109,4	108,5	36,02	4,00
Wapno	1 t	672,05	100,6	105,3	106,5	106,9	1017,95	113,14
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	180,18	99,6	99,7	101,3	102,5	272,92	30,33
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3910,08	99,6	99,9	100,7	103,3	5922,57	658,26
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	15,80	100,5	105,9	107,1	107,0	23,93	2,66
Dwuteownik gruby	1 t	3849,01	99,9	100,9	102,8	104,9	5830,07	647,98
Blacha dachowa	1 m ²	32,41	100,3	102,7	104,2	105,7	49,09	5,46
Tynk „Atlas”	25 kg	54,46	100,4	105,1	108,7	106,4	82,49	9,17
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,31	100,8	106,5	108,3	107,7	1,98	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe	1 szt.	804,06	100,8	105,2	106,5	106,7	1217,90	135,36
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	763,62	100,2	101,3	102,0	102,1	1156,65	128,56
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	89,11	99,4	100,2	103,1	108,6	134,97	15,00
Okno drewniane	1 szt.	2139,23	101,2	104,0	105,6	106,0	3240,28	360,14
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1730,58	99,2	100,8	102,2	103,3	2621,30	291,34

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

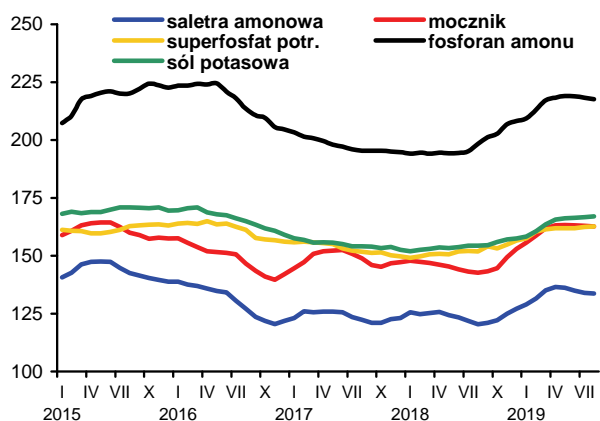
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje środków mechanizacji do:	
		IX 2019	IX 2019 VIII 2019	IX 2019 XII 2018	IX 2019 IX 2018	I-IX 2019 I-IX 2018	pszenicy dt
Kombajn zbożowy TC-4.90	503108,8	100,0	101,3	102,9	102,7	7620,55	846,98
Kombajn do ziemniaków	96443,2	99,9	102,6	104,1	105,6	1460,82	162,36
Samochód dostawczy	113138,7	100,4	106,1	104,0	102,6	1713,70	190,47
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	65634,8	100,1	102,9	108,1	108,7	994,17	110,50
Siewnik 25 redlic	20672,1	100,1	102,3	103,1	103,2	313,12	34,80
Ciągnik 90 kW	241519,4	100,1	103,3	105,8	106,3	3658,28	406,60
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	46007,4	99,8	106,7	112,0	111,9	696,87	77,45
Kopaczka elewatorowa	18209,9	100,0	102,8	104,7	106,6	275,82	30,66
Zestaw uprawowo-siewny	59274,7	100,0	104,2	105,9	104,5	897,83	99,79
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	9360,2	99,5	104,0	106,5	107,8	141,78	15,76
Zgrabiarka 1-karuzelowa	15199,1	101,3	106,0	107,8	107,9	230,22	25,59
Prasa zwijająca, stałokomorowa	69690,3	100,4	104,0	104,8	104,1	1055,59	117,32
Owijarka do bel	12201,4	100,1	104,9	109,8	110,5	184,81	20,54
Opryskiwacz 400 l	7130,2	100,1	106,9	109,4	107,5	108,00	12,00
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9833,9	100,1	105,6	105,9	107,7	148,95	16,56
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	16763,8	100,0	103,3	105,0	105,4	253,92	28,22
Pług 4-skbowy	15150,0	100,1	103,7	106,7	109,3	229,48	25,51
Pielniko-obsypnik 3-rzędowy	1346,8	100,0	106,0	106,5	107,8	20,40	2,27
Glebogryzarka	6491,3	100,0	102,4	103,3	104,2	98,32	10,93
Rozsiewacz nawozów zawieszany	7026,6	100,0	104,6	108,3	109,2	106,43	11,83
Dojarka 1- lub 2-konwiowa ^a	7809,1	100,0	104,0	104,0	105,4	118,28	59,49

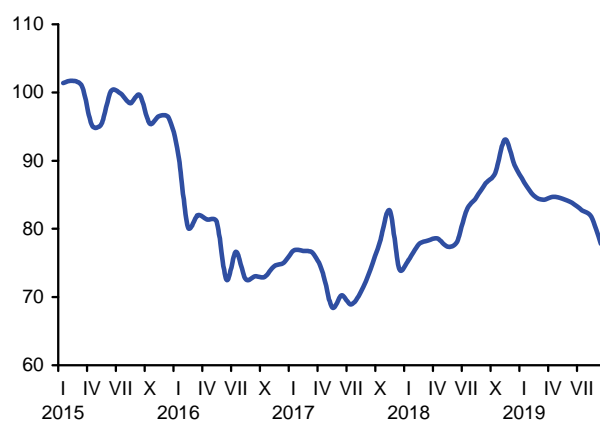
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

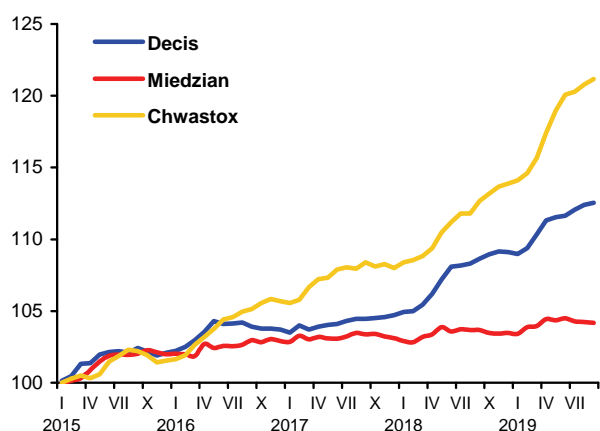
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

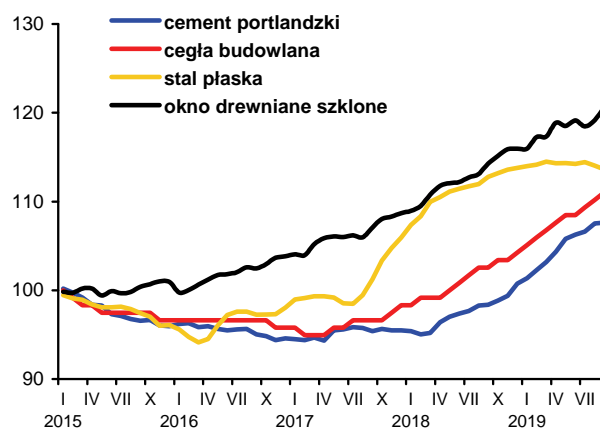
Rys. 2. Dynamika cen nawozów mineralnych w handlu światowym (2010=100)

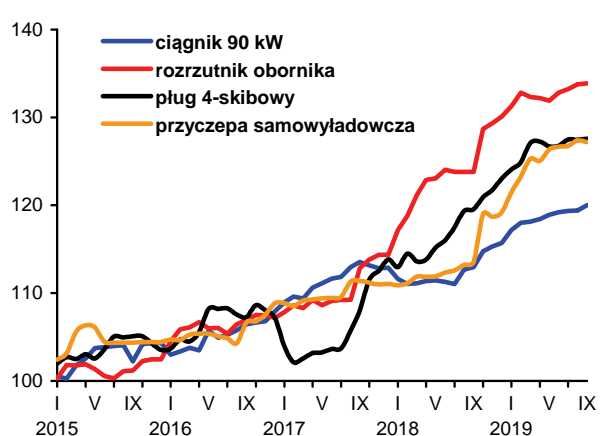
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2014=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2014=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2014=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny 95-oktanowej w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

